

בעזרת השם יתברך

מי שלומד בכל יום ארנ שלשת
הלמודים האלו, בונה לעצמו

בי"ת נצחי

זוה מרה שהו'ף לפניו ק'עז'מי
עז'מים ולנצח נצחים (אשר בנחל).

למוד יומי

ב'בלי י'רושלמי ת'וספתא
בעריכה מפארת מונקדת ומפסקת

פרשת וישלח תשע"ט

לוח שעורי למוזים לאנשי שלומנו "חסידי ברסלב" תלמידי "היכל הקדש"

שבוע פרשת

שב"ק	ו	ה	ד	ג	ב	א	
							חמש ורשי עם
							התרגום
							תנ"ך
							משניות
							בבלי
							ירושלמי
							תוספתא
							מדרש רבה
							מדרש תנחומא
							רמב"ם
							טור
							שלחן ערוך
							זהר
							תקוני זהר
							לקוטי מוהר"ן
							לקוטי הלכות

רבנו ז"ל אמר: מעט גם כן טוב, על כן ראה ללמד מכל שעור מעט

או הרבה כפי הפנאי.

מנחות. פרק אחד עשר – שתי הלחם דף ק עמוד א – מתוך מהדורת "אבן ישראל – (שטיינזולץ)" רטו רש"י

למלך לא חוננה – לתלמידו מפרש מן התורה לא החננה גינהם, שלא היא ידיו בה. "מלך" קרי לתלמיד חכם, דרבינו (משלי ו) "בי מלכים ימלוכו". שפא האמר הוא שברה של תורה – שבמצלת מנחתם, אבל שבר אחר אף לה. ומתוך ששונאין חכמי א"י ישראל את הבבליים – קרוק את האולכסנארים, שעושין מנהג רעבותה, על שם בבליים אלכסנדרים – על שם מצרים.

משפת רבי יהודה – מנבל היתה, לפיכך שמוך בדברי רבי יוסי. **משנה** פסול – מדחסר זמן הוא, שלא היה על השלחן אלא ששה ימים. וכתב אי אפשר לתקן, ולומר: יניחו: עד שבת הבאה, דכיון דלחם נסדר כדיון בשבת – קדשו שלחן, ושבו אין יכול להשתוחן אלא עד שבת ראשונה, והמפסיל בלינה והוא ולן הלחם בלא בדיוק. משום פסול – אם הקטין על מנת לאכול מן הלחם למחר – אינו פוגע, שלא קרב המתיר במצותה. ולא משום נותר – שאין נותר לו על הלחם, שדור אין ראוי לאכולה.

וטמא – האוכלו בטומאת הגוף – אינו כבוד. כדאמר ביבי קומץ (ירבדו) – (מנחות כהגב) היתיר – להטריח – היכיבן עליו משום טומאה. והו, לא נותר להטריח – משום פסול – דבויכין הוה מתירין דידהי, ולא קרבו בחולבתן, לאחר שבת – למחר. וישתחן לשבת הבאה – ועיבוד שבתיים על השלחן, ויתירין דביין ולא נסדר בשבת – ארבעין שלוחן מקדשו עד שבת, הילכך לא מפסיל בלינה למרנאי שבת. **גמרא** זמן השחיבה – אם האיר היום לשחוט את התמיד. ברקאי – האיר היום, משום (ויצו) האדיר ברקאי תבלי. מתחיל בן שמואל – היה ממנה על כך, כדאמר בשקלים (וב) שחיה ממנה על הפיסות, והדיני פיסות שפמיסוק כבוטאוי היום שח שח זמן זורק, וכשהוא מפרש כבוטאוי היום זמן שחיה, אומר לאתו שעל הגג אמר.

אמר לאי פני כל המנחה, והוא אומר לו חן. ובתלמוד ירושלמי נמצא משפטי הדין אומר "עד שבחברין ביום הכפרים – כדי להוכיח ישני זורקין, ולפי העובדין לכך – בעלות גג התורה, אם האיר היום? והיו – במריס דהו, והוציא לביט השלחן – שפסול היה לפי שנשחט בלינה, דכתיב (ויקרא טו) "ביום זבחים" – כפי בעי עול זבוח. והורו כיון נזיל כל מפרש – כסדר אומר גמא פלש (ט"א) וכתב קאי. מיכך נגלי – גזולים, שהלך לביט הכסא, לא זו בלבד – תמיד ששנחט בלינה יצא לביט השריפה. אמר אפילו עולת העוף מנחה – דלא קרבן שחוב הוא, קאך באין בעיבור, אם נעשו בלינה – וצאו לביט השריפה – קרישין – זה שקמין נתן קומץ בבלי, אף על גב דליה לא זמן קודש הוא – מקדש ליה לאו, ושוב אי אפשר לערבו בשירים ולחזור ולקמץ, שכבר נקדשו זה לשם קומץ. כל הקרב ביום – כגון סתם קרבנות. קדוש ביום – שאם נותר בבלי שח על פיסתו – כלי שרת מקדשו. בלינה – כגון מנחת נסכים, וקומץ קרב ביכסא – מריבם צווחי. ליפסל – כגון בלינה המדורס כפרים, וכן חות הבא: אתו אלו אפשר לאדוריה ותפסל במחוטר זמן, ליקדוש – מאחד בשבת, וכי מטי אידך דחד שבת – ליפסל בלינה למרנאי אחר בשבת, וכן שחיה שהו יתר משמנה ימים? וצאו דריב אבא זמן מתיריה קאמר – 43

ואבא דריב אבא זמן מתיריה קאמר – 44 ומתיריה קאמר! – עסקרו: ליה – אין מחוסר זמן, הוא ימים – מחוסרין זמן. – סוף סוף

הוא, ומנעא לן לתרומתו. קאמר – חנא דרבי עבודת לילה כשרה. **אבל** ימים מחוסר זמן – 61 דריב ימים אין מחוסר זמן. הילכך לום נסדר באחד בשבת – לא מקדש ליה לאפסוליה, דאבתי ביום ימים על זמנו. עבודת לילה כשרה. **אבל** ימים מחוסר זמן – 62

ששונאין את הבבליים – כדאשכחנא בפרק קמא דיומא (ט"א), דאמר, אמר ליה רבי שמעון על לקוש לרבי אלעזר: אלא וישראל נסתק לכו, לפי שלא רבי בנימו עורא. ומה שמזכירין אותם לגנאי על שאוכלין את השעירים חיים, אף על גב דמצוה קעבדי, שלא יבאו ליהי נותר – לפי שהרגילו עצמם מנו מן לאכול חיים, אף בכל השנים, ומדויק לרביהו. **אמר** להם דמנחה – בימנא כרבתהו. **אמר** להם דמנחה – בימנא (כ"א) פירש בקונטרס דמנחה הוא הסגן. וקשה: דאם, כן, היה לה למחשבה בחדו דריבין חדיש בדלדולמ דיומא שהסגן משמש: אומר לו אישי כן, וזה הגבא שטמאלך. הסגן בימנא, וראש בית אב בשמאלו. והנין הסגן כשרדיס, ואחו הסגן בימניו העולה. לא היה ממנה לחות כן גורל עד שנטק. אלא ממנה אדיר היה. ושמענה היה ממנה על הפיסות. ומדקרי "מנחת סתם", כדתנן פרק שני דיומא (כ"א), אומר להם העביע.

מתחיא בן שמואל אומר (אם) האיר פני המורה – מתחיא בן שמואל היה ממנה על כך, כדאמר בשקלים (וב) מתחיא בן שמואל היה ממנה על הפיסות. ודחינו מה הפיסות – ששברתי היום ויה מפייס מן שרתי ביום זורק, וכשהוא שואל אם גרעו זמן, אומר לאתו ששלטה על הגג יאמור אם האיר פני כל המנחה עד שבחברין, והוא אומר לו קדי, ובתלמוד ירושלמי נמצא משפטי הדין אומר לו ביום הכפרים "עד שבחברין" – כדי להוכיח ישני חברין. כך פירש בקונטרס. ומה שכתוב בספרים בפרק "אמר לך הדמוני" (זמן מתחיא בן שמואל אומר) – מנחה בן שמואל היה ממנה על הפיסות אומר – בו – ליחא. אלא אומר דריב מאיר דחבי גרסינן "מתחיא בן שמואל ממנה על הפיסות אומר" – שהוא יעצמו ממנה על כך. דהוה מפרש שן אומר כן. **אלא** אפילו עולת השף שבמלך מנחה שנקבע – רבותא היא מנחה, אף על גב דלאו בכלל "ביום זבחים נותר", קא משמע על הנפק מריבום צווחי, כדמפרש בגמלה (כ"ב). ומשום קודם התמיד לא מפיסלא – דהוה למנחה בעולם. כדאריבין בפרק "הדחלתי" (מנחות ט"ב), ומשום פסול ליה נימי לא – דלאחר שרופו, אפילו עדם עמד השחיה. ומדוי א' אפשר לומר כן, דהא פריך: יחדו קומץ לדחלתי. ולקצייה בימנא ומשני: כלי שרת מקדשין שלא בזמן, ומיפסיל מושים ליה. אלמא לא מיפסיל קמניה. ואי אפשר לשחוף עד איר עמוד השחר. שפיסל בלינה. וריקנעה עד איר דוקא, אלא אפילו לא קדנעה נימי. כדתנן בפרק שני דעביה (ט"א).

בליה – פירש בקונטרס: כגון מנחת נסכים. ויש מפרשים: השבת נרות – לא שייך על הלשון "קרב".

בית – פירש בקונטרס: כגון מנחת נסכים. ויש מפרשים: השבת נרות – לא שייך על הלשון "קרב".

בית – פירש בקונטרס: כגון מנחת נסכים. ויש מפרשים: השבת נרות – לא שייך על הלשון "קרב".

בית – פירש בקונטרס: כגון מנחת נסכים. ויש מפרשים: השבת נרות – לא שייך על הלשון "קרב".

בית – פירש בקונטרס: כגון מנחת נסכים. ויש מפרשים: השבת נרות – לא שייך על הלשון "קרב".

מנחות. פרק אחד עשר – שתי הלחם דף ק עמוד ב – מתוך מהדרות "אבן ישראל – (שטיינזלץ)" תוספות

כמי שסידרו הקוף – הא דאמרין בסוף לולב וערבה (סוכה גא.) ולא היה ממלא במקדשתו. משום פסול לנה, ולא מומין דנעשה כמי שנלאוהו הקוף – שאני הוה, ולא בני כהן בגבדי כדונה בגמליה.

שני ימים טובים של חשנה קודם לשבת נאפה ברביעי ונאכל לשבת שניה לאחר עשר – ואי קשיא: שנים עשר ניהו. דהא אין

נאכלות עד מוצאי שבת, בדאנות שבת דהי יום הכפורים הוא לא קשיא. ולענין אכילת קדשים לילה הולכת אחר היום שעבר, כדאמר ביאתו ואת בנר (חולין פא.). הילכך מוקרי אחד עשר, כך פירש בקונטרס. ונראה דלא קשיא מידי, דאם באו עדים מן המזבח ולמעלה (דגג.) – יום שני קודם ולמחר קודם (ראש השנה לב.) – יום שני עיקר. ומניין מיניה יום הכפורים. וחזיל ארז השבת, ודנהיגין אותו היום קודם – חזררא בעלמא, דלא לילולו ביה לשנה הבאה. ואם קודם לשבת באו עדים – לא עבידין אלא חד יומא, ומחרתו דרואו ערב שבת, חזיל. אף על פי שברב אפו לום הפנים מערב יום טוב – חזירין ותישין אחרים, לקום 'לחם חוים' כמו שנזכר יתיר. דראשון נאכל בפירון. ואף על פי דאמא בפרק 'המנחות והנסכים' (מנחות קאא.). כל הראוי למבחן – אינו יוצא מיד מבית העלוהם. היבא דאיבא תקנה – לא אמר, משום 'לחם חוים ביום הלחם', כדאמרין בפרק 'התכלת' (מנחות מו.). בני גבי כבשים ששחטן על ארבע הלוחות. ותרדה ששחטה על שמונים הלוחות. מידו קשה: דהכי חזיל יום הכפורים באחד בשבת; את המשום בפרק 'חיללי' (סוכה נד.) דלא מיקלע באחד בשבת אלא לאחרים. ושקשין לעולם אחד מלא אחד וסר. ומנחתו זו שניה בפרק שני דערביין (חב.). וקתני רישא 'אין פותחין משעה חרשים המעוברין בשנה', ולא נראה לעבר יתיר על שנה, ומשמע הוה דאיתא ולא כאחרים.

ואינו דוחה את יום עם – בפרק 'אלו עוברין'

(ספחים מו.) פריך מהבא דרשתי להם'

למאן דאמר מדאורייתא ערבי שבת נעשין ביים

טוב. דהבא קתני ואפילו ריבוי טוב ביים טוב לא

עבידי ומשני: שאני הוה. דאמר קריא 'לכם' –

ולא לגבה. ולרבן שמעון בן גמליאל דאמר משום

רבי שמעון בן סהתי: דוחה את יום טוב ואינו דוחה

את יום עם זאי איבא לעמרי? סבירא דאם כאבא

שאלו. ומדחך שם בקונטרס 'יום טוב' (משמע)

ומשום) ולא שייך יום עם גבי שתי הלחם. ורובם

מדחק. ודמילתא דרבן שמעון בן גמליאל מיתניא

בתי דתי רחמי בבי רשתי הלחם ולחם הפנים

ואתרייהו פליגי רבן שמעון בן גמליאל. ונקט 'יום

עם' משום לחם הפנים.

הדרן עלך שתי הלחם

המנחות והנסכים שנמטאו – בגמרא פליגי אי נטמאו דקא או אפילו שחורין. העופות – בשקדים הקדישן למומן מיירי. אבל קדם מומן להקדישן – נפרין. כדונתא בתוספתא ובפרק

בבא בתרא (דמגה. לזא.) דחני לוי: וכל דהו בכלל המזבח והערבה, ואפילו בעל מום מעיקרו. וכן תני לוי במתניתיה: אפילו חיה, ואפילו עופות. וכלי שרת – לרבי תנמיה

דאמר פרק 'ונדרה': (מעילה יט.) דש מועל ארז מועל, דאם אחרים מביאין לידו מעילה, הוא עצמו לא כל שכן – ניהא דאם לוחם פרוין. ואשכחן לרבנן בני דאין מועל ארז מועל, דמרדכנן

שאר נפרין. ובגמרא משמע דהו דרובן דרבנן בעלמא. ומפרשי: כלי שרת ולבונה, משום דלא שכיח.

כי כפי ליליא דבי שימשי – של שבת ראשונה – לקדושה, דהא אמרת: לילה אין מוחסר זמן, ולפיכח כליל ששי ושל שבת שניו בלינה, שדרי עומד שם שמונה ימים שלימים. בשקדים וסילקו – קודם בין השמשות של שבת ראשונה, וסידר למחר. שלא כמנחות –

סידרדי בעודו מוחסר זמן. נעשה כמי שסידרו הקוף – ואין שולחן מקדשו אפילו בזמנו, אבל קומץ – כמנחות חשבא ליה, דלילה אין

מוחסר זמן. משנה לא פחות משני ימים – משנאפו. לשלשה – שאפואו יעבר שבת, שאין

אפיתין דוחה לא שבת ולא יום טוב. לתשעה – לשבת שניה. נאכלות לעשרה – שנאפה

בתמישי שבטת. שני ימים מוכים של ראש השנה

קודם לשבת, נאפה בארבע, ונאכלת לשבת

שניה – לאחר עשר. ואי קשיא: שנים עשר

ניהו, דהא אין נאכלות עד מוצאי שבת. דאדונו

שבת דהי יום הכפורים: הא לא קשיא. ולענין

אכילת קדשים לילה הולך אחר היום שעבר,

כדאמר ביאתו ואת בנר (חולין פא.). הילכך

מתקרי אחד עשר. ודוחה ויהא – אפיתין. את יום

עם – חל יום הכפורים בערב שבת – אין לחם

הפנים נאפה בו. גמרא לרביי אחימי –

במסכת ביצה (טזא.) מחלוקת, שמא ישא –

קרבנות כל השנה, שיהא נדר ונדב ולא

קריבים עד דהרגל, ונמצא מכון וממזק

מלאכה עד המועד. ועד: שמא יעבר בלב

תאחרי. וליבא שמא ישא – שדרי אין יכול

להקריבם אלא בו ביים.

הדרן עלך שתי הלחם

משנה המנחות והנסכים עד שלא קדשו בכלי

לך קדוה קדושת הנהן אלא קדושת ימים –

שבוין לפותן, והדמים קודמים. והעופות

והעצים והלבונה וכלי שרת שנמטאו אין להם

פירון – שלא נאמר פירון בקדושת הנהן אלא

בבדנה בעלת מום, כדמפרש בגמרא. גמרא

ואפילו שחורים נפרין – מנחות ונסכים. בעל מום

איכריי בומא – מפרש לקמן.

דמכלי

להם פירון. העופות והעצים והלבונה וכלי שרת משנמטאו – אין להן פירון, שלא נאמר

פירון אלא בבדנה. גמרא אמר שמואל: ואפילו הן טהורין – נפרין. מאי מעמקא? כמה

דלא קדשו בכלי – קדושת דמים ניהו, וקדושת דמים נפרין. והיא 'נמטאו' תנן? הוא

תדון דאף על גב דלא נמטאו, ואידי דקא פגעי מיתנא סיפא 'משקדושו בכלי אין להן

פירון', דאפילו נמטאו נמי לא, תנא נמי רישא 'שנמטאו עד שלא קדשו בכלי'. פשיטא,

קדושת הנהן ניהו! איצטריה, סלקא דעתך אמינא: הואיל ובעל מום איכריי 'מטאו',

מטאו נמי – כבעל מום דמי, ואף על גב דקדוש קדושת הנהן – כי נפול ביה

מום מיפריק, הני נמי ליפריקו, קמשמע לן, דלאו כי האי 'מטאו' קרייהו רבמנא לבעל מום,

דמכלי

הדרן עלך שתי הלחם

מנחות והנסכים שנמטאו, עד שלא קדשו בכלי

– יש להם פירון, משקדושו בכלי – אין

להם פירון. העופות והעצים והלבונה וכלי שרת משנמטאו – אין להן פירון, שלא נאמר

פירון אלא בבדנה. גמרא אמר שמואל: ואפילו הן טהורין – נפרין. מאי מעמקא? כמה

דלא קדשו בכלי – קדושת דמים ניהו, וקדושת דמים נפרין. והיא 'נמטאו' תנן? הוא

תדון דאף על גב דלא נמטאו, ואידי דקא פגעי מיתנא סיפא 'משקדושו בכלי אין להן

פירון', דאפילו נמטאו נמי לא, תנא נמי רישא 'שנמטאו עד שלא קדשו בכלי'. פשיטא,

קדושת הנהן ניהו! איצטריה, סלקא דעתך אמינא: הואיל ובעל מום איכריי 'מטאו',

מטאו נמי – כבעל מום דמי, ואף על גב דקדוש קדושת הנהן – כי נפול ביה

מום מיפריק, הני נמי ליפריקו, קמשמע לן, דלאו כי האי 'מטאו' קרייהו רבמנא לבעל מום,

דמכלי

מנחות. פרק שנים עשר – המנחות והנסכים דף קא עמוד א – מתוך מהדורת "אבן ישראל – שטיינזלץ" ר"ט רש"י

דבבלי שרת לא אשכח דבר דמיפריק – לאחר שקדש בכלי שרת. ואפילו בהמה בעלת מום שנאמר בה פרוין, לאחר שקדשה בכלי שרת, כגון ששחו – לא אשכח בה פרוין. ואם כהמה הנמאה וגו' – וכתבי בתריה "והחריק אותה" וגו', אלמא נפרין, מפאה ממש – כגון סוס וגמל ודומיו. כשהוא אומר – למשה מנחתה פרשה ואם בהמה הטמאה ופדה"ו, מוין בקעין ועוברין – נמשח

במכרות (ל"ב), מותבי רב הונא – לשמואל. עופות קודשת הנקח נינוו – דתן עמנן קרבין, ואין עריכין קודשת כלי, אלא עמי ולבונה – שלא קדשו בכלי, וכלי שרת – כי נטמאו ליפריק. דהא לאו קודשת הנקח ניהו, אלא מכשירי קרבן הם! אלא לאו, משום דנמנות ונטכסי טהורים – וכלי אפידי, והני אף על גב דנטמאו כו'. ועצים לאו בני קבולי שומא ניהו. אלא משום דבת קודשת – דכתיב "והבשר" – לרבות עצים ולבונה, והני מילי, כי משפ ליה נטסין ומיפין לגוהרין לבקעותי פינת, דהוה למערכה. לעולם אימא לך הוהריס כעלמא נפרין – דהני כטהורים דמו, והניו טמא דלא מפרק. משום דלא שביחי – ואי הוה ליה פרוין טהורין, הריק ליה לחולין, ונהי לא משכח בהמה מידי אחרניא לטורח תעבדה. המיפס – נמנות טהורה, אלא למינא – שימכרו לטורי כרבתו. וזהו חדר בית – מנזיא דאמרי (שכ"ב) מנחות ונטכסי נפרין טהורים, אף על גב דראויין למנחה ברוקין – סליא, כולן – כל המנחות חוץ פמנות חומא – שאפילו טהורה – נפרית. דשרי אמרת תורה בקרבן עולה ויורד (קריא) ה"מחטאתי" על תארתה בבבשה או שעירה ובוהרים תביב (שם) "מחטאתי", במנחה תביב "על מחטאתי" ודרישין (בפרק ברכא) ודבריות כזב, ולדחי תביב "מחטאתי" בבבשה – דמינעט מקצת תנאה, שאם היה עשיר כשימא מקדש, והפריש מעט לכבשה או כעטרה, והניג – וביא ממקצת מלא הוריס או מנחה, והשאר – חולין, ולדחי תביב (שם) גבי עשירית האפר "על טהרתה" – דמינעט וסיק שאם היה בעי האפר עשירית האפיה והעשירי – נפרה, וסיק עליה מעטה, וביא בבשה או שעירה, לביי שמעון – דאמר לקמן, כל האסוף בהמה – אינו טמא טומאת אוכלין. הערלה – וכל דבר – אסורא נתאה ניהו.

הב, הנה הדר ביה – ולא היא, שמעיא ליה ליה הדר ביה. לאו אמרת התם: פויל איהו וטהורין שביחי – לא מפרקין? הלא נמי, פוין דשביחי ממוין בבהמה, דאפילו דרוקין שבעין נמי פסלי – הילקף לא שביחי. רב כהנא אמר: טמאין – נפרין, טהורין – אין נפרין. וכן אמר רבי אושעיא: טמאין – נפרין, טהורין – אין נפרין. איפא דאמר, אמר רבי אושעיא: אפילו טהורין – נפרין, רבי אלעזר אומר: פוילן, טמאין – נפרין, טהורין – אין נפרין. חוין מעשירות האפיפה של מנחת חומא, ששרי אמרה תורה "מחטאתי" על המחטאת. אמר רבי אושעיא: שמעתי, פויל בנמנה לרבי שמעון אינו כמפא טמאת אוכלין. דהנין הערלה, וכלאי הכרם, ושור

אף על גב דנטמאו כטהורים דמו – מדלא קאמר "טהורים נטרו משמע דמקבלי טומאה, אלא דלא חשיבא טומאה. והימיה דברקין "כל הפסולין (ובחס ל"א) אמרינן: והאמר מר, "והבשר" – לרבות עצים ולבונה; הכא במאי עסקין; כגון שקדשו בכלי. אמר רב, על גב דאליבא דרבא מסיק חזק, כדמיא מיני לא פליגי בואו ויש לומר: אהם – דמנחה ודברא דרובקין, והכא במאי עסקין: דהכא נמי לא קאמרי עצים כמה דלא משפ ליה למירין, דלא מיתכשרי

– משמע דאזמקבלי טומאה מדאורייתא. וקדושת כלי דהתם – היינו שפיו גרויין דהכא, ובקונטרו פריש הוה ממירי בעצמי שחתה במנחת כלי שרת מעל המבחן עם גזלים, ולפיקר צריך לומר דהבשר של דמיפריק דהבא – דרבנן, ולא יתכן פירוש זה, דבמסכת תמיד (ת"ב), משמע שיהיה תוחה מן המאכלות הנפדים, והם אין לפי שטח ממירי אליבא דרבי ביהקמנין רבה (מנחות כ"ב) במתנדב עצים, דעצמי קרבן ניהו ובעי ליה שרת – דלא מסיק דהני גזושה שפירב מתיירין, דתנן: על שאין לו מתיירין – משקדש בכלי. ולרבי הא מתיירין, עבס שטנין קדישה – אלמא יש לחן מתיירין, אף על גב דברקין הקמנין רבה (שם) אמר שחוקמין השעירים לכלי למנחה – אלמא קדושת כלי דהתם היינו שפיו גרויין דהבא בעצמי המעשרה. ומתוך לשון הקונטרס מדעא דבמה על משפ ליה למירין – טהורין לגמרי, רבטחורין דמו לא דרוקין. אלא טהורין ממש. ואם תאמר: וכו' משפ ליה למירין קודרום, דהכי מקדשי; והא קודרום לאו כלי שרת. כדמשמע בתוספתא, דתניא: השואל אומר קודרום של הקדש מתבדיל ביקע בו, ובא תבדיל וביקע בו – כולן מעלו. נהנה תבדיל, ודבריו לחבירו – דראשון מעל, והשני לא מעלו, ובעולה אתי כן, נתנה לחבירו ודבריו לחבירו – כולן מעלו. ואמר בפרק 'השואל' (בבא מעינא ע"ג, א.) המשאל קודרום של הקדש – מעל לפי טובת תנאה שבו, ודבריו מותר לבקע בו בחוללה ליה לפי שרירותה דהתם – לא במיוחד לעצמי מערכה מיירי. אבל ותיפין שרת היה להם, מיוחד לעצמי, משפסן ומטכסן. ואם תאמר: וכו' דקודרום דתוספתא לאו כלי שרת הוא. אמאי מעל השני? הא מכין וביקע ראשון ומעל בו – גי' לחולין, כדתנן במסכת מעילה (ט"ז, א.) אין מעלו אחר מעול בקדושין, אלא בהמה וכלי שרת בלבד. כיצד? רכב על בני בהמה, ובא חבירו ורכב, ובא חבירו ורכב – כולן מעלו, שתי בבוס של חב, ובא חבירו ושתי, ובא חבירו ושתי – כולן מעלו. מה שאין כן בקדושת ידו; ויש לו לומר: דהיא דתוספתא מיירי בקדושת המדור – לא גמר, דהיא דגמל אבן או קורה של הקדש – לא מעל, דקניי תהם כתיב דהיא דקודרום, וקניי בה 'נתנה לחבירו' – הוא מעל, וחבירו לא מעל עד שידור תחתיה שוה פרוטה. ופריך עליה התלמוד בפרק ברכא דמעילה (כ"א), ובפרק קמא דהניגה (י"ב), מכדי מגול גזלה, מה לי הוא, מה לי חבירו? ומשני: גזלה במסורת לא אבני בנין עסקין, ולכך יוצא הקודרום כולו כשנתנו לחבירו, שדרי מוציא כולו מרשות הקדש. אבל כשנמקו בו, והוא סבור שהוא שלו – אינו מוציא מרשות הקדש. אלא תנאת הדין, קורבן הוא, ודעין כתיב – אינו יוצא מרשות הקדש, ולכך מוללין כתיב – שריון הקודרום מתחלה על ידי בדיקתו. אבל אישית בעלמא, שאינו סבור שהוא שלו, כמקע בה – מגול מליה, ומפיק ליה מרשות הקדש, ומתחללת הקדושת דמיס כתיב, ואפילו אין מתכוין לגזול, אלא דעתו להחזיר לרשות בעלים לאחר בדיקת – דא קיימא לך (בבא ברכא ח"א), שואל שלא מדעת, גזל הי דרבנן, וקני כולו מליה בשרושה. דאפילו נתכוון ליהות שואל – איילו נתכוון לגזול דמי. והא דאמר ב'השואל' (בבא מעינא ע"ג, א.) המשאל קודרום של הקדש – מעל לפי טובת תנאה שבו, וחבירו ביקע בו בחוללה, ומה שאין מעל אלא לפי טובת תנאה שבו, שחבירו מותר לבקע בו בחוללה, דמיא לחולין, ומיזר נראה שערין הקדש מערב בו, כיון שהוא סבור שהוא שלו, ומה שנתן לחבירו לרשות הקדש, מרשותו. אבל מקום שיר לבקע בו שדרי תנאת הקדש, כגון רבא דאמר משקלי (ערכין כ"א), הקדישו משביח – הדר בו מעלה שבר להקדש. ופריך כיון דמעל, נפיק לחולין – לא כולו בית קאמר. דאפילו קודרום תביב גזנא, לא היה אחר כולו לחולין אם השביח לחבירו קודרום של הקדש, מידי דהוה אמשיל, אלא השבר כולו הוא דמיא לחולין, וברוב ספרים נמי תביב 'נפיק שבר לחולין', פ"ג במנחה לרבי שמעון אינו טמא טומאת אוכלין – ומפרש טמא: משום דאובל שאה יכל להאכלו לאתוים – אין קריי 'אוכל', ומוקף לך במסקנא: דאקדשה במחובר, שלא היה לה שנת הבושר, דטהורין אין נפרין, ואם תאמר: אם כן, עולה

מנחות. פרק שנים עשר – המנחות והנסכים דף קא עמוד ב – מתוך מהדורת "אבן ישראל – (שטיינזולץ)"
תוספות

עלה לרבי שמעון לא תטמא טומאת אובלין, דאובל שאי אתה יכול להאבילו לאחרים הוא.
כמו מנחה שפילו, ולא מקבלת טומאה אם קדושה במחזור, והה נמי לא היתה לה שעת
הבוטרה ויש לומר. דאבילה מנחב – שמה אבילה. כדאשכחן ב'איתור ואורח נבר' (תולין פ.א.א.)
לענין אובל שאתה יכול להאבילו לאחרים', בדיא תולין ונבר' עולה, וחסדיש' עולה שחטה
הראיה. ואפילו לרבא דלא חשבי לה שחטה

וְשׁוּר הַתְּסֵקָלָה, וְעֵגְלָה עֲרוּפָה, וְצִפּוּרֵי מְצוֹרְעוּ, וְיִמְרָר
הַחוּמָר, וְכֶשֶׂר בַּחֲבֵל – פּוֹלֵס מִמְּטָמֵאן טוּמְאָת אֹבְלִין.
רַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמֵר: בּוֹלֵן אִין מִמְּטָמֵאן טוּמְאָת אֹבְלִין.
וּמוֹדֵה רַבִּי שְׁמַעוֹן בְּכֶשֶׂר בַּחֲבֵל שִׁמְמָמָא טוּמְאָת
אֹבְלִין, הוּאִיל הִיתְהָה לֹא שַׁעַת הַבּוֹשֶׁר, וְאָמַר רַב אִבִּי,
אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן: מַאי טַעְמָא דְרַבִּי שְׁמַעוֹן? "מִכָּל הָאֶבֶל
אֲשֶׁר יִבְלֵי" – אֹבֵל שְׂאֵתָה יָכוֹל הָאֶבֶלֵי לְאַחֲרִים,
קְרוּי אֹבֵל, אֹבֵל שְׂאֵתָה יָכוֹל הָאֶבֶלֵי לְאַחֲרִים,
אֵינוֹ קְרוּי אֹבֵל. וְהָא פִּתְלָה בְּמַנְחָה נִמְו אֹבֵל שְׂאֵי
אֶתָה יָכוֹל לְהַאֲבִילוֹ לְאַחֲרִים הוּא. – אִי הָבִי, כֶּשֶׂר
בַּחֲבֵל נִמְו תִּפְּסוֹק לִיה דְּאֹבֵל שְׂאֵתָה יָכוֹל לְהַאֲבִילוֹ
לְאַחֲרִים הוּא! דְּתַנְיָא, רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹהָדָה אוֹמֵר
מִשּׁוּם רַבִּי שְׁמַעוֹן: כֶּשֶׂר בַּחֲבֵל אִסוּר בְּאֹבְלָה וּמוֹתָר
בְּהֶנְאָה, שְׂאֲמַרְבִּי "כִּי עִם קְדוּשׁ אֶתָה ל'ה' אֲתִירְךָ לֹא
תִּבְשַׁל גְּדֵי בַחֲבֵל אִמּוֹ", וְלִהְלֵן הוּא אוֹמֵר "וְאָנְשֵׁי קְדוּשׁ
וּתְרִין לִי וְכֶשֶׂר בְּשִׂרְהָ כִּרְפָה לֹא תֵאֲבִלוּ", מַה לְהֵלֵן
אִסוּר בְּאֹבְלָה וּמוֹתָר בְּהֶנְאָה, אֶף כָּאן אִסוּר בְּאֹבְלָה
וּמוֹתָר בְּהֶנְאָה! – הָדָא יְעוּד קָאָמַר, הָדָא, דְּאֹבֵל
שְׂאֵתָה יָכוֹל הָאֶבֶלֵי לְאַחֲרִים הוּא. וְעוֹד, לְדִידֵיה נִמְו
הוּתָה לִי שַׁעַת הַבּוֹשֶׁר. מִיתִיבִי, רַבִּי שְׁמַעוֹן אֹמֵר: גְּמִי
נוֹתֵר שְׂהוּא מִמְּטָמָא טוּמְאָת אֹבְלִין, וְיֵשׁ נוֹתֵר שְׂאֵינִי
מִמְּטָמָא טוּמְאָת אֹבְלִין, בְּצִידָא לָן לִפְנֵי יְרִיקָה – אֵינוֹ
מִמְּטָמָא טוּמְאָת אֹבְלִין, לְאַחַר יְרִיקָה – מִמְּטָמָא טוּמְאָת
אֹבְלִין, (וְהָא) וַיִּגְדֹּל בֵּין בְּקֶדְשֵׁי קְדוּשִׁים בֵּין בְּקֶדְשִׁים
קְלִים – אֵינוֹ מִמְּטָמָא טוּמְאָת אֹבְלִין, פִּתְלָה בְּמַנְחָה –
מִמְּטָמָא טוּמְאָת אֹבְלִין – לֹא כְּשָׂאֵי: כָּאן שְׂהִיתָהּ
לֹה שַׁעַת הַבּוֹשֶׁר, כָּאן שְׂאֵלָה הִיתָה לֹה שַׁעַת הַבּוֹשֶׁר.
חִיבִי דְמֵי דְלֹא הִיתָה לֹה שַׁעַת הַבּוֹשֶׁר? דְּאָקְרַשְׁתִּינוּ
בְּמַחְזְבֵר, וְלִפְרַקְרַקְתֵּנוּ! הִנְחִיא לְהָךְ לִישָׁנָה דְאַמֵּר רַבִּי
אוֹשְׁעֲנָא: מִמָּאן נְגָדִין, מְהוֹרֵין אִין נְגָדִין – שְׂפִיר, אֵלָא
לְהָךְ לִישָׁנָה דְאַמֵּר: אִפִּילוֹ מְהוֹרֵין נְגָדִין, לִפְרַקְרַקְתֵּנוּ! –
הִשְׁתָּא מִיְהֵא לֹא פְּרִיק. – וְכִינוֹן דֵּי אֵינוֹ פְּרִיק לִיה,
שְׁמַעֲיָנָה לִיה לְרַבִּי שְׁמַעוֹן דְאַמֵּר: כָּל הַעוֹמֵד לְפָנֶיה –
פְּרָה מִמְּטָמָה טוּמְאָת אֹבְלִין הוּאִיל הִיתְהָה לֹה שַׁעַת הַבּוֹשֶׁר, וְאָמַר רִישׁ לְקִישׁ, אוֹמֵר הִתָּה
רַבִּי שְׁמַעוֹן: פְּרָה נְפִידֵת עַל גַּב מַעֲרַבְתָּה! – הָכִי הִשְׁתָּא, בְּשִׁלְמָא פְּרָה – עוֹמֶדֶת לְפָנֶיה
הוּא, שְׂאָם מְצָא אַחֲרֵת נְאָה חִימְנָה מְצוֹנָה לְפָדוּתָה, אֵלָא הִנֵּי מְנַחֵת מְצוֹנָה לְפָדוּתָה? וְהָא
לָן לִפְנֵי יְרִיקָה, דְּמְצוֹנָה לְמִיּוּקְיָה, וְאִי פְּעִי יְרִיק, וְקַתְנֵי דְאִין מִמְּטָמָא טוּמְאָת אֹבְלִין! – הָכָא
בְּמֵיא עֲקָרִין, שְׂאֵלָה הִיתָה שְׁהוּתָה בְּיוֹם לְמִיּוּקְיָה. – אֶבֶל הִיתָה לֹא שְׁהוּתָה בְּיוֹם, מֵאִי? מִמְּטָמָא
טוּמְאָת אֹבְלִין, אֲדַתְנֵי: לָן לְאַחַר יְרִיקָה – מִמְּטָמָא טוּמְאָת אֹבְלִין, לִיפְלוֹת בְּיָרְדֵיה: פְּמַה דְּבָרִים
אֲמִירִים – שְׂאֵלָה הִיתָה לֹא שְׁהוּתָה בְּיוֹם, אֶבֶל הִיתָה לֹא שְׁהוּתָה בְּיוֹם – מִמְּטָמָא טוּמְאָת אֹבְלִין! –
הָכִי נִמְו קָאָמַר: לָן קוֹדֵם שְׂרִיאַה לְרִיקָה – אֵינוֹ מִמְּטָמָא טוּמְאָת אֹבְלִין, לְאַחַר שְׂרִיאַה לְרִיקָה
– מִמְּטָמָא טוּמְאָת אֹבְלִין. – וְהָא פִּיגַל בֵּין בְּקֶדְשֵׁי קְדוּשִׁים בֵּין בְּקֶדְשִׁים לְמִיּוּקְיָה,
וְאִי

ושוור תספקל – ששחטו לאחר שנגמר דינו, דאי נסקל מנחב – מטמא טומאת חומרה,
נדבילה היא. ועגלה ערופה – ששחטה לאחר ירידתה לנחל איתן, דאסורה. וצפור
מצורע – ששחטו, ופטר חמור – ששחטו לנוי, ולא בא עדיין לטמאת נבילה, כגון
בעודו מפרסם. דארמינן ב'יהודו וירושלם' (תולין פ.ק.ב.) ששחטו בהמה טמאה לגוי,
והוציאוהו לרובא דלא חשבי לה שחטה
הראיה, ופטר משום 'אותו ואת נבר' – לרבי
שמעון, לענין 'איכל שאתה יכול להאבילו
לאחרים' מודה דשחטה אבילה, מיד הדוח
אשריה שנשחטו, ודשחטה שאניה ראיה, הריא
'אובל שאתה יכול להאבילו. ותדע, דהא עצים
לובנה מקבלין טומאה לרבי שמעון, על כרחך
משום אבילה מנחב, יאד משום דוחב דמתה
לחודה – הא לא מנחיה חיבת הקודש לשויה
מנחב טמאה יכול להאבילו לאחרים', דאי לא
פילג במנחה – הוה לא רבי שמעון טומאת
אובלין, הואיל הוהיה לו שעת הבושר קודם
פיגול, מיד כשנתקדש בבלי, דחיבת הקודש
מבשרה. ועוד: נמו שנתקדש מנחה.
ועגלה ערופה – לא ככשנישע, דאם כן
תיפוק ליה מי משום נבילה, אלא
למטאן דאמר: ערופה נחלה איתון אסרתה.
דאק סבר רבי שמעון עגלה כשחטתה למנחה
כדארמינן בפרק תרעא דבריות (כ.ה.), אי נמי:
משערפה. ומשערפה מטהרת מיד נבילה
כדבבב סוף 'תוצאת העוף' (נחבס ע.ב.).
אובל – שאתה יכול להאבילו לאחרים – הקשה
רבי שמעון אלעזר ממין. ודבב אל
ממעט רבי יובנע מרחיבין 'אשר יאכל, אלא
אסור הנאה. ואבפר כ'הדס' (תולין פ.א.א.)
ממעט רבי שמעון אף טריפה מכיסו, משום
דתיב 'אשר יאכל' אלא אמרינן אסורי הנאה
דוקא ויש לומר. דהבא תיב 'מכל האובל',
דמעטע' – אלא, 'לרבינו אפילו אסור באבילה,
הילכך לא ממעט אלא אסור הנאה. אבל התם
אשר יאכל ידע חזק און אשך אשר יאכל תיב
ל'א תאמר יב', הילכך מבלין הוהא דוקא כדרי
באבילה. **בשר** בחלב אסור באבילה ומותר
בנחמה – סוף 'כל הבשר' (תולין פ.ט.ב.) ילין
איסי אסור אבילה מתוך גורה שוה. ואסור הנאה
מקל וחומר. ונראה הדינן טעמיהו – דרבי
שמעון סבר: אי גורא שוה למנחה, וליפנין מינה
אף חומר. ואיסי מנחב: אורי גורה שוה ואורי
אף חומר. אי נמי משום דבהוות קרא טריפה
איירי נמי בקדשים שימא חוץ למנחה, כדבא
בפרק 'בימות הקודש' (שם ט.ה.) דאסורי אף
בשחטתה, וגיל כל הקודש דליפנין מיניהו. ורבי
שמעון דבבא סבר: דשחטה וקרא כ'בשר' – דרבי
נאמר – כאן אנשי קדש – ואם תאמר: ונליך
מ'ברקוש באש תשרוף' ומיירי בפסול קודש
כדבא בפרק 'כל שעה' (פסחים כ.ה.) ואסורי
הנחמה דאיי – רבי לומר: דליפנין: עם קודש ב'אש'
קודש'. **פיגול** מנחה מטמא טומאת אובלין –
וקשיא לרבי אשיעאי. מנחה: למה לא יסלקא דעתך
השתא. דאיי – רבי אשיעאי אפילו בההוה לו שעת
הבושר, תיקש ליה מנחיה דלעיל דמודה רבי
שמעון בשר בחלב. הואיל היתה לה שעת
הבושר? ויש לומר. דהא אמנא, שעת הבושר
דבשר בחלב – גנון שנתערבה קודם בישול, כגון
דחתה ליה כולי יומא בחלבא, ואחר כך בישל. וכי וחי גונא לא היתה למנחה שעת הבושר קודם שהקדישה.
מנחמה – ומנחה היתה לה שעת הבושר קודם שהקדישה.

והא
דקומץ

מנחות. פרק שנים עשר – המנחות והנסכים דף קב עמוד א – מתוך מהדורת "אבן ישראל – (שטיינזלץ)" רכב.

התוספות

1 **דְּקוּמִין** מנחה כשוחטה דמי – תימה הוא שחושב חידוש, הוא דלא תשמינן ליה כשוחטה
2 ליענן טומאת אובלין.
3 **אמר** רב אשי אמריה לשמעתי קמיה דרב כהנא גריסין – הוא רב כהנא אחרון, שהיה
4 בימי רב אשי, ראשון בשבט בבבא זבחי. אבל רב נחמן לא גריסין, ורבו של רבא
5 היה, ונפטר מקמי רבא, כדאינא במגזע קטא
6 (כחא), ובימי שמת רבא נולד רב אשי (קדושין
7 עבג). ואי גריסין רב נחמן בר יוצק – נחא.
8 **דאי** בעי זריק לא אמר – ולית ליה הא דאמרן
9 לעיל בפרק יתרוהי' (עגט) ובפרק קטא
10 דפסחים (ג,ג). לרבי אלעזר רבי שמעון, היכא
11 דתקבל הדין בבבא נשפי – אמרינן: ברוק דמי.
12 והא דתנן 'במזבח' (עגט) ובעי דעבג, קדיש
13 שחיבין באחריות – משלם ארבעה חומשה.
14 ופריך בגמרא (עג ט,ש) אמר: יהי חודר קרק' לבעלי?
15 ומשני רבי יוחנן: בשוחט תמימים בפנים שלא שלם
16 בעליהן, דחי חומשה דהריהו, משום כל העומד
17 לזרוק ברוק דמי – הווא שיניא לא יתכן לרב
18 אשי, אלא סבר לה רבי שמעון בן לקיש, דמשני:
19 שחט בעלי מומין בחוץ. אי נמי, היכא דנרוק (בחוץ)
20 מוחה בראש, דאמר מעיקרא ברוק דמי. וכן יריך,
21 לומר, דלא ליקיש לרבי יוחנן דשמענא ליה בפרק
22 קטא דמעילה (הא). היתר אביה שנינו, אבל
23 דיתר – זריקה – לא מנאי. ואין לחלק בין מעילה
24 לשאר דברים, דאורבה בסמוך משמע דאמרין
25 דמעילה (שם) ברוק שפי מוטמאה, ו'במזבח'
26 (בבא קטא עג) מייחזי ראייה מוטמאה.
27 **הכי גריסין:** לא ראייה לצאת ראויה לטמא –
28 ולא גריסין 'זרואיה ללוק', אלא, כגון שלנה
29 בשעת שריקה ליפסל ביצאנו וחוץ למקומה,
30 לאחר שנורק הדם, שאין בה פסול, ומענה ראויה
31 ליפסל ביצאנו ובטומאה, שלא היא בה דבר פסול
32 אלא הוא, דעדיין אינה פסולה, אבל ראויה
33 ליפסל. דאי לן הדין – תו לא מתיקי 'זרואיה'
34 ליפסל, הווא פסולה משום הא, ולעולם ליה בעי
35 זריקה, לא אמר. כן פירש בקונטרס. וקשה: מאי
36 פריך? 'כל שיש לה היתר מביעי ליה', את כיון
37 דלתי – אלא ליה עכשוו היתרו ועוד. מאי קאמר
38 'מעילה משום קדושה הוא, לבתר דפקעה גמאי
39 הדיא' היכי פקעה, כיון דלתי משני? ונראה
40 לפי: 'זרואיה ללוק, ראויה לצאת ראויה לטמא'
41 – כלומר, ש'עדיין לא נארה בה שום פסול, קאמר
42 דאין מועלין, משום הוהשתא הוא עומד לזרוק
43 ברוק דמי, ולבסוף מן שיהיה בה פסול ליתא
44 ויצא או טומא – אין מועלין, כדמרשט טעמא
45 בסמוך. דכיון דפקעה קדושה – תו לא הדיא
46 רבא. והשתא דהא דנקט 'שלנה ונשמינא' –
47 ברוחא נקט, שכל קודם לכן, ולכן פריך: 'כל
48 שיש לו היתר' מביעי ליה – ש'תעם משום
49 קודם שיפסל אמר כל העומד לזרוק ברוק דמי?
50 ומשני רב אשי: במעילה כיון דפקעה קודם פסול
51 ויש לו רבא לאחר פסול, אבל טומאה – מידי
52 דחיי קדושה! לזרוק – אבל טומאה משום אובלא
53 ולא אובלא הוא' – כלומר, כי הו אובלא

1 **ואי בעי זריק ליה** – בלא פיגול. מאי לאו דפיגול בוריקה – הוהה ליה שעת
2 הבורש קודם לכן, דאי בעי – זריק ליה בחבשה. ליפול ביריה – בובב נפיה.
3 דקומין במנחה כשחיה – בובב ארבעה עבודות המנחה כנגד ארבעה עבודות
4 בובב, ב'דקומין וזאת' (מנחות ג,ג). מפרש ליה. לן ממש – האי לן לפני זריקה
5 ולאחר זריקה? דקתני לעיל – לפני זריקה ממש
6 דהיה שהות ביים, ולאחר זריקה ממש קאמר
7 (דהה שרתו). והא פירכא נמי פיגול בין בוריקה
8 קדיש' וכו' – דפיגול בוריקה, דקא קשיא לך
9 דרבי שמעון הכא כל על לזמניו כל העומד
10 לזרוק ברוק דמי, ארבי שמעון דפרה דאמר,
11 כל העומד לפדות כפודי דמי – לא קשיא.
12 'דאי בעי זריק', אמר, דתוספי פסיה לאו
13 כמעשה דמי, דברים בעלמא נינהו. 'דאי בעי'
14 זריק – לא אמרינן בהו. אין מועלין בו –
15 דלא 'קדיש ה' הם, ואף על גב דהשתא אין
16 לה שעת היתר. חוץ לזמנה בו' – על מנת
17 לאוכלה חוץ לזמנה או חוץ למקומה. מאי
18 לאי לנה ממש – היכא הוה, וקתני 'היתה'
19 לה שעת היתר, והשתא הוה ליה שעת היתר?
20 לאו שעת היתר, אלא שעת חוץ דמי – זריק –
21 היתר קרינא בה, ואין מועלין – דאמרין: כיון
22 דאי בעי זריק – ברוק דמי, וקשיא לרב נחמן
23 ורב אשי. הוה רבי ראייה לצאת ראויה
24 לטמא – ולא גריסין 'זרואיה ללוק', לא, כגון
25 שלנה בשעת שריקה ליפסל ביצאנו וטומאה
26 – הדינה, לאחר שנורק הדם, דאין בו פסול
27 אחר. ומענה ראויה ליפסל ביצאנו וטומאה,
28 שלא היא בו שום פסול אלא היא, דעדיין אינה
29 פסולה, אבל ראויה ליפסל. דאי לן הדין –
30 תו לא קרי ליה 'זרואיה ליפסל', הווא פסולה
31 ממש היא. ועולם אי בעי זריק, לא אמרינן
32 אבל לנה ממש – היכא הוה, ומאי דבי נמי
33 דמועלין, דאי בעי זריק, לא אמרינן. שהיה לו
34 שעת היתר – משמע, שהיתה לו שעת ראויה
35 להתירה ולזרוק דמה, ולא הותרה. כל שיש
36 שעת היתר מביעי ליה – דכיון שנורק הדם, מיד
37 יש לה שעת היתר. ליפסל אחרת: הכי גריסין
38 'זרואיה לצאת ראויה לטמא (זרואיה ללוק)
39 זרואיה ללוק'. כלומר, דנרוק הדם וכשרה כלא
40 פסול, ראויה ליפסל ביוהה פסול שירעה בה.
41 שלא היא בה (אלא) אותו פסול לבדו. 'זרואיה'
42 ליפסל' – היינו כשרה. דאי כבר פסולה היא,
43 כגון כלא ראויה לה, תו לא קרי לה 'זרואיה'
44 ליפסל. אי הכי דבכשרה מיידי, 'כל שיש לה'
45 מביעי ליה 'זרוב שרתוהו' – משמע כשרה
46 לזרוק ולא ברוק, וקרי ליה 'שעת הבורש' –
47 משום דאי בעי זריק, מעילה משום קדושה
48 – מועלין בה, ומשום לאו קדושה – פקעה
49 מעילה. ולבתר דפקעה קדושה, שנראה לזרוק
50 ולדחות מותרת לבחינם, וקומא לן (בבא קטא
51 עבג). כל העומד לזרוק – ברוק דמי, כנא
52 הדיא קדושה! אבל טומאה משום אובלא
53 ולא אובלא הוא' – כלומר, כי הו אובלא

1 **ואי בעי זריק, וקתני דאינו מנפמא טומאת אוכלין,**
2 **מאי לאו דפיגול בוריקה? – לא, דפיגול בשחיטה.**
3 **אבל פיגול בוריקה מאי? הכי נמי דמנפמא טומאת**
4 **אוכלין, אדתני: פיגול במנחה – מנפמא טומאת**
5 **אוכלין, ליפולג בדידה: במה דברים אמורים –**
6 **דפיגול בשחיטה, אבל פיגול בוריקה – מנפמא טומאת**
7 **אוכלין? – פיגול במנחה אימטרקא ליה, דאף על גב**
8 **דפיגול בקמיונה, דקומין במנחה בשחיטה דמי, אפילו**
9 **הכי מנפמא טומאת אוכלין, הווא ליה היתרה לו שעת**
10 **הבושר מעיקרו. אמר רב אשי: אמריה לשמעתי**
11 **קמיה דרב נחמן, אפילו תימא: לן ממש, ואפילו**
12 **תימא דפיגול בוריקה, דאי בעי פריק – אמר, אי**
13 **בעי הוה זריק – לא אמרינן. מותיבי, כלל אמר רבי**
14 **הושע: כל שיהיה לו שעת היתר לפתנים – אין**
15 **מועלין בה, וכל שלא היתה לו שעת היתר לפתנים**
16 **מועלין בה, ואיהו שעת היתר לפתנים? שלנה**
17 **ושנמאת ושיצאה, ואיזו היא שלא היתה לו שעת**
18 **היתר לפתנים? ששנשקה חוץ לזמנה וחוץ למקומה,**
19 **ושקבלו פסולין וזרקו את דמה. קתני מנחה וישא:**
20 **שלנה ושנמאת ושיצאה, מאי לאו לנה ממש,**
21 **ותכא דאי בעי הוה זריק אמר, וקתני דאין מועלין?**
22 **לא, ראויה לצאת וראיה לטמא וראיה ללוק. –**
23 **אבל לנה ממש מאי? הכי נמי דמועלין, האי "כל**
24 **שהיה לו שעת היתר לפתנים" – כל שלא היתה**
25 **לו שעת היתר לפתנים," כל שיש לו שעת היתר**
26 **לפתנים אין מועלין בה," וכל שאין לה שעת**
27 **היתר לפתנים מועלין בה" מביעי ליה? – אלא אמר**
28 **רב אשי: מעילה אפומאה קא רמיית? מעילה –**
29 **משום קדושה ולא קדושה היא, לבתר דפקעה**
30 **לה קדושתיה במאי הדרא רבבא איה? טומאה –**
31 **משום אוכלין ולא (משום) אוכלא איה, כל היכא**
32 **דאי בעי זריק, מצי זריק ליה – משינו ליה אוכלא**
33 **ומנפמא טומאת אוכלין, היכא דאי בעי (מצי) זריק**
34 **לא מצי זריק – לא משינו ליה אוכלא [ולא] מנפמא**
35 **טומאת אוכלין. מותיבי: תפיבי אשם תלוי ונודע**
36 **שלא קטא, אם עד שלא נשחט נודע לו – יצא**
37 **וירעה בערה, דרבי רבי מאיר. ותקיים אמורים:**
38 **יעה**

1 **ואי בעי זריק ליה** – בלא פיגול. מאי לאו דפיגול בוריקה – הוהה ליה שעת
2 הבורש קודם לכן, דאי בעי – זריק ליה בחבשה. ליפול ביריה – בובב נפיה.
3 דקומין במנחה כשחיה – בובב ארבעה עבודות המנחה כנגד ארבעה עבודות
4 בובב, ב'דקומין וזאת' (מנחות ג,ג). מפרש ליה. לן ממש – האי לן לפני זריקה
5 ולאחר זריקה? דקתני לעיל – לפני זריקה ממש
6 דהיה שהות ביים, ולאחר זריקה ממש קאמר
7 (דהה שרתו). והא פירכא נמי פיגול בין בוריקה
8 קדיש' וכו' – דפיגול בוריקה, דקא קשיא לך
9 דרבי שמעון הכא כל על לזמניו כל העומד
10 לזרוק ברוק דמי, ארבי שמעון דפרה דאמר,
11 כל העומד לפדות כפודי דמי – לא קשיא.
12 'דאי בעי זריק', אמר, דתוספי פסיה לאו
13 כמעשה דמי, דברים בעלמא נינהו. 'דאי בעי'
14 זריק – לא אמרינן בהו. אין מועלין בו –
15 דלא 'קדיש ה' הם, ואף על גב דהשתא אין
16 לה שעת היתר. חוץ לזמנה בו' – על מנת
17 לאוכלה חוץ לזמנה או חוץ למקומה. מאי
18 לאי לנה ממש – היכא הוה, וקתני 'היתה'
19 לה שעת היתר, והשתא הוה ליה שעת היתר?
20 לאו שעת היתר, אלא שעת חוץ דמי – זריק –
21 היתר קרינא בה, ואין מועלין – דאמרין: כיון
22 דאי בעי זריק – ברוק דמי, וקשיא לרב נחמן
23 ורב אשי. הוה רבי ראייה לצאת ראויה
24 לטמא – ולא גריסין 'זרואיה ללוק', לא, כגון
25 שלנה בשעת שריקה ליפסל ביצאנו וטומאה
26 – הדינה, לאחר שנורק הדם, דאין בו פסול
27 אחר. ומענה ראויה ליפסל ביצאנו וטומאה,
28 שלא היא בו שום פסול אלא היא, דעדיין אינה
29 פסולה, אבל ראויה ליפסל. דאי לן הדין –
30 תו לא קרי ליה 'זרואיה ליפסל', הווא פסולה
31 ממש היא. ועולם אי בעי זריק, לא אמרינן
32 אבל לנה ממש – היכא הוה, ומאי דבי נמי
33 דמועלין, דאי בעי זריק, לא אמרינן. שהיה לו
34 שעת היתר – משמע, שהיתה לו שעת ראויה
35 להתירה ולזרוק דמה, ולא הותרה. כל שיש
36 שעת היתר מביעי ליה – דכיון שנורק הדם, מיד
37 יש לה שעת היתר. ליפסל אחרת: הכי גריסין
38 'זרואיה לצאת ראויה לטמא (זרואיה ללוק)
39 זרואיה ללוק'. כלומר, דנרוק הדם וכשרה כלא
40 פסול, ראויה ליפסל ביוהה פסול שירעה בה.
41 שלא היא בה (אלא) אותו פסול לבדו. 'זרואיה'
42 ליפסל' – היינו כשרה. דאי כבר פסולה היא,
43 כגון כלא ראויה לה, תו לא קרי לה 'זרואיה'
44 ליפסל. אי הכי דבכשרה מיידי, 'כל שיש לה'
45 מביעי ליה 'זרוב שרתוהו' – משמע כשרה
46 לזרוק ולא ברוק, וקרי ליה 'שעת הבורש' –
47 משום דאי בעי זריק, מעילה משום קדושה
48 – מועלין בה, ומשום לאו קדושה – פקעה
49 מעילה. ולבתר דפקעה קדושה, שנראה לזרוק
50 ולדחות מותרת לבחינם, וקומא לן (בבא קטא
51 עבג). כל העומד לזרוק – ברוק דמי, כנא
52 הדיא קדושה! אבל טומאה משום אובלא
53 ולא אובלא הוא' – כלומר, כי הו אובלא

1 היינו למאן דאמר דהיה אביה, אבל למאן דאמר היתר זריקה – דחיי לן דם.
2 כי
3 ירעה

1 – מקבל טומאה, וכל כמה דלא הו אובלא, אף על גב דחיי ליהו אובלא –
2 לא מקבל טומאה, והלך לא אמרינן בה אי בעי זריק, אשם תלוי – בא על מי
3 שהיו לפניו שתי תחיתיו, אחת של חלב ואחת של שומן, ואכל האחת, ואינו יודע איזו אחת ירעה, ואשם תלוי – עם שאר בבתו, דחילין הוא, ואילו האל חטא.

רכ"ו מנחות. פרק שנים עשר – המנחות והנסכים דף קב עמוד ב – מתוך מהדורת "אבן ישראל – (שטיינזולץ)"
 תוספות

1 **כ"ו** אקמרין דרבנן – חימה בתרב אור לארבעה עשר (פסחים כ"א) דקמרו: האי בשר
 2 דאיתבשר מנאי ב', אלא חבית הקודש, ופשטו רביעי רבי שמעון וכן לקיש. אמאי
 3 לא משני. כי הבא דרבי שמעון בן לקיש מביע ליה – דאורייתא. כי קאמר הבא –
 4 דרבנן? ויש לומר. דררעה לתרין שם אפילו לבי דבי, ודקא ברפך בשר של דחילין (ל"ב) לרבי
 5 שמעון בן לקיש נמי בשאריו בהכשר מן רבנן.

6 משמע דקסבר רמביעא ליה רבנן. ולדידה הכי
 7 נמי דרפישוש מחבא. כי דחיל דפשיט ליה התם.
 8 **כשת"י** מנחות שנתערבו – ואמרין ביהקמין
 9 רבדי (מנחות כ"א:.) אם יבול לקמין מזו בפני
 10 עצמה ומזו בפני עצמה – בשורות. ואם לאו
 11 – פסולות. והא דקתני נמי לעיל: 'אלו להביא
 12 בשני כלים', והביא בכלי אחד, פסולה – כגון
 13 דלא יבול לקמין מכל אחת בפני עצמה. כך
 14 פירש בקטנים. ועוד יש לומר: דהבא מירי כגון
 15 שאמרו לו 'בשתי כלים נדרת', והקריבן בשתי
 16 כלים. והוה ונתן בכלי אחד. וקא משמע לן דאף
 17 על פי שמתחילה הביא בכלי אחד, מכל מקום
 18 הויא לה השתא כשת"י מנחות שנתערבו.
 19 **הוא** כתיב שמואל דאמר חתם לישן ארשון
 20 דתני בו – דברק שני נדיר (ט"ז) מפרש
 21 טעמיה דבית שמואל: דסבר לה כרבי מנאי דאמר
 22 אין אדם מוציא דבריו לבטלה. ויכין דאמר 'הריני
 23 נדיר' – וכו'. ויהי בו קאמר 'מן התרומות' –
 24 לאתשולי קאתי? בית שמואל לעמידה, דאמר:
 25 אין שאלה בחוקש. וכין דאן שאלה בחוקש –
 26 אין שאלה בנדרות. פירוש: כיון דאן אדם מוציא
 27 דבריו לבטלה – לא תמנא מעיקרא כי אמר
 28 'הריני נדיר', היה ברעוה למנור 'מן התרומות ומן
 29 הדבולה. אלא אמר דנמלך הוא. והיינו לאתשולי'
 30 – שרעה לתורו. ובין דסביר: אין שאלה. כדנתן
 31 (שם לב). בית שמואל אומר: הקדש טעו –
 32 הקדש. הכי נילא מצד מדרין אלא ברבי דידברו.
 33 אף על גב דבעלמא כדברו מדי. וביה חיל אומרין
 34 אנו נדיר, ויהי דסביר לה כרבי שמעון. נתת; כך
 35 שמעון פוטר. שלא התנדב כדרך המתנדב. פירש
 36 בקטנים שני דודי על מיתלמן השעיר. וקאמר
 37 תנא קמאי: כימי מן הדיקט. וחספ לישן ארשון.
 38 ורבי שמעון פוטר. דאין חן כדרך המתנדב,
 39 דאן מנחה ביה שטרין אלא מנחת העומר
 40 מנחת קנאות. והכי נמי בנידות לא הוי נדיר.
 41 דמעיקרא היה ברעוה למנור 'מן התרומות', ואין
 42 זה כדרך הנדרים. ואם תאמר: ולמנא טעמא
 43 דבית הלל, מיום דיש שאלה להקדש. ובית
 44 הלל לעומדו. וירש הקדש טעו – לא הוי
 45 הקדש

6 **ויעה עד שישתאב, וימכר ויפלו דמיו לנדבה. רבי**
 7 **אילעיון אומר:** יקרוב, שאם אינו בא על המא זה,
 8 הרי הוא בא על המא אחר. משנשנתה נודע לו –
 9 תדים ישפך והבשר ישרף. נזרק תדים – ויבשר יאכל.
 10 ורבי יוסי אומר: אפילו תדים בפסוס – יזרק. והבשר
 11 יאכל. ואמר רבא: רבי יוסי פשיט רבי שמעון אמר
 12 דאמר: כל העומד לזרוק – פזרוהו ימי מיד הוא
 13 טעמא? אמרי כמנכרעא משמיה דרבי יוסי? כתיב: **הנינא:**
 14 היינו טעמא דרבי יוסי, דקסברי: כלי שרת מקדשין
 15 את הפסולין לבתחילה לזרוק. אמר ליה רב אישי לרב
 16 כהנא, מדאמר רבי שמעון: כל העומד לזרוק – פזרוהו
 17 דמי, כל העומד לשרוף נמי – פשרוהו דמי, נוהר ופרח
 18 אמאי מפתאמן טומאת אוכלין? עפרא בעלמא ניהו!
 19 אמר ליה: חיבת הקודש מןכשרתו, אמר ליה רבינא
 20 לרב אשי: נהי דמהניא להו חיבת הקודש לאיפסולי
 21 דגופיה, לזרזיני קמא נמי למינני ביה ראשון ושני?
 22 תפשוט דבעי ריש לקיש: צירד של מנחות, מונין בו
 23 ראשון ושני או אין מונין בו ראשון ושני? כי מביעא
 24 ליה לרש לקיש – דאורייתא, פי קאמרין – דרבנן.
 25 **משנה האומר:** 'הרי עלי במנחת' והביא במנחתה,
 26 **במנחתה** והביא במנחת – מה שהביא הביא, ודי
 27 חובתו לא יצא. 'וזו להביא במנחת' והביא במנחתה,
 28 **במנחתה** והביא במנחת – הרי זו פסולה. האומר
 29 **'הרי עלי שני עשרונות להביא בכלי אחד'** והביא
 30 בשני כלים, 'בשני כלים' והביא בכלי אחד – מה
 31 שהביא הביא, ודי חובתו לא יצא. 'אלו בכלי אחד'
 32 והביא בשני כלים, 'בשני כלים' והביא בכלי אחד –
 33 הרי אלו פסולין. 'הרי עלי שני עשרונות להביא בכלי
 34 אחד' והביא בשני כלים, אמרו לו: בכלי אחד נדרת,
 35 הקריבן בשני כלים – פסולין, בכלי אחד – פשרין.
 36 **'הרי עלי שני עשרונות להביא בשני כלים'** והביא
 37 בכלי אחד, אמרו לו: בשני כלים נדרת, הקריבן בשני
 38 כלים – פשרין, נתנו לכלי אחד – פשתי מנחות שנתערבו. **גמרא:** צריכא, דאי אשמעינן
 39 דך קמיתא – משום דאמר 'במנחת' וקא מיתת במנחתה, אבל תבא דאדי ויאדי במנחת
 40 ויאדי ויאדי במנחת – אימא: ידי נדרו נמי יצא. ואי אשמעינן דך – משום דקא פליג
 41 להו, אבל תבא דלא פליג ביה – אימא: לא יצא. וצריכא, תנו רבנן: מה שהביא הביא, ודי
 42 נדרו לא יצא. רבי שמעון אומר: אף ידי נדרו נמי יצא. 'וזו להביא במנחת', והוא תניא: לא
 43 קדישום כלי שרת! אמר אביי: לא קדישום ליקרבו, אבל קדישום ליפסלי. ואמר אביי: לא שנו
 44 אלא

1 ידעה עד שישתאב – בכרתות (כ"ב) בגמרא מפרש טעמא דרבנן: מתוך שלבו
 2 נקפו – נגזר ומקדיש לה. ובי אילעיון אומר יקריב – אוילע טעמיה, דאמר
 3 בכרתות (כ"ה). מתנדב אדם איש הלוי כלו יום. ישפון לארין והבשר ישת
 4 – דחילין שנשטו בשעורו והיא. נזיק חדם – ואחר כך נודע לו. הבשר
 5 יאכל לבדקיה. של חספא נתחלתה. של חספא נתחלתה.
 6 ובשעת כפרתה, ודיינו וזיקה – אבתי ספק
 7 ודיה, וכפרה פסיקה והלכה לה. הכי מפרש
 8 בברייתא. ברוק דמי – וקשיא לרב אישי
 9 ובר נתמן, דהא הבא אף על גב דלא זיק –
 10 שרי ליה למזוקיה ולמלימה, דאובלא חזירא
 11 חשיב ליה משנתא לזיקה. אלמא, לעבן
 12 שינוי אובלא אמתניא אי בעי זיק. מדי הוא
 13 טעמא – כלומר, וכי טעמא דרבי יוסי משום
 14 דברוק דמי. כלי שרת – כגון האי סוס
 15 שנתקבל בו חדם – מןכשרת את הפסולין שאינו
 16 פסולין לגמרי, אלא מןכשיא נתנו ליקרב. כל
 17 העומד לזרוק וכו' – למאי דסלקא דעתך
 18 מקריא רבי יוסי בשית רבי שמעון אמרה,
 19 נקט לה. צירד של מנחות – כדאמרין לעבן
 20 שופר (ראש השנה כ"ב). צירד או עבה. קצת
 21 מן הסודת שלא ננו בשמן. ולא הוהש, וננו
 22 בו שרץ – מונין בו ראשון ושני וכו'. "צירד"
 23 לשון יבשה. כי בארשון לא יאורייתא –
 24 אי מונין בו ראשון ושני דאורייתא, שירפרו
 25 לן חשני או לא. והכי קובעינא ליה, דקיימא
 26 לן (ובדחם ל"א). והבשר – לרבות עצים
 27 ולבנה, ולאו בני טמאה ניהו. אלא משום
 28 דבת הקדש. אלמא, דבת הקדש – דאורייתא.
 29 מונין ראשון ושני – לשרוף גם את חשני, או
 30 אין מונין בו דאורייתא. כי באמרין – לעיל
 31 דטעמא טומאת אוכלין, דמשמע אפילו למנות
 32 ראשון ושני – מדרבנן. דחילין את חשני אם
 33 קדש הוא, דאין שטרין קדיש על טמאה
 34 דרבנן. **משנה** מה שהביא – דאמר: כי
 35 לשם נדרו הביא, אלא נדרה אחרת היא. וז'
 36 חובתו במנחת – שריה עשרונות לכל מנח
 37 לפניו. ואמר 'וזו להביא במנחת' – כי ר'
 38 זו פסולה, דקבעי כלי שהוכיז בה, ואין יבול
 39 לשנותה בכלי אחר. אלו להביא בכלי אחד
 40 והביא בשני כלים – והפריש שני קמציים,
 41 והוא לא נדר אלא קמץ אחד. ועוד: שנתנה
 42 חסירה היא בכל כלי וכלי, והביא נדר בשני
 43 כלים. והביא בכלי אחד – והיא מנחת יתירה,
 44 ומשע קמציים. שואו נדר לשם שתי קמיות,
 45 ולא קמץ אלא אחד. אמרו לו בכלי אחד
 46 נדרת – ולא חש לדבריהם. והקריבן בשני
 47 כלים – פסולין, אף על גב דלא אמר 'אלו'
 48 להביא בכלי אחד, ודשאת ליבא במומה
 49 לשם נדרה אחרת מייית לה. דכין דאמר
 50 ליה 'בכלי אחד נדרת' – הוה ליה למימד
 51 ליה 'אנא לשם נדר דארינא מייחנת לה.'
 52 פשתי מנחות שנתערבו – דאמרין ב'קמץ
 53 ורבדי' (מנחות כ"א:.) אם יבול לקמין מזו
 54 בפני עצמה ומזו בפני עצמה – בכשריה, ואם
 55 משמעון קמיתא – 'הרי עלי במנחת' והביא במנחתה – דלא יצא ידי נדרו. אבל – 'בשני כלים' והביא בכלי
 56 מחבת ואם מחדשת מחדשת – אימא: ידי נדרו נמי יצא. ארי ואורי – כלי שנדרו והשתא. משום דקא פליג לה – שחולק מנחה גדולה לשתי מנחות קטנות,
 57 שנדר 'בכלי אחד' והביא בשני כלים. רבי שמעון – אבולה מתנתין פליג. דקסבר קביעותא דמנא – לא כלי הוא. והוא תניא לא קדישום – אוחן כלי שרת
 58 שהיו בו, ובין ולא קדישום – אלא מצי לאתדרינעו ולאיתווי באותן כלים שנדר. לא שנו – ד'יוו להביא במנחת' והביא במנחת – פסולה.
 59 אלא

מנחות. פרק שנים עשר – המנחות והנסכים דף קג עמוד א – מתוך מהדורת "אבן ישראל – (שטיינזולץ)" רכז רשי"י

1 אלא שקבעו בשעת נדר – זריר עלי להביא את זו במנחת. אבל בשעת הפרישה
2 ובישעת נדר אמר 'זריר עלי מנחה' סתם, ובשעת הפרישה בקעה ואמר 'זו אביא
3 לשם נדר במנחת'. לא אמר כלום – לא מפלסא – מאי מקמא כאשר נדרת
4 תבו, כמי ששארית בשעת נדר קיים בדריך, 'ולא כאשר הפרשת' – ובישעת
5 הפרישה לא בקעה. אמר – מחוייב להביא

6 מן החטים? נדר ופתחו עמו הוא – עם
7 הנדר אמר מנחה שמדחתו בו. ודין דאמר 'מן'
8 העדים – אמרין אלא ברעו להביא כלום, ו
9 דאדם יודע שאן מנחה מן השעורים. תפוס
10 לשון ראשון – וכיון דאמר 'זריר עלי מנחה'
11 לא יחייב במנחה הונת. נזירות וביבלי –
12 לא ישיב את נזירותו. הרי זה נזיר – מן
13 דיק, וחספא לשון ראשון. הרי ביה חזקה
14 שמעמיה – דלעיל, ומודה דעמא במנחת
15 באומר: אלו הייתי יודע – בו, בשעורין איבא
16 למישרי – הני – משום דידיד מביא מנחה
17 קאזת מן השעורים, אבל בעדשים – ליבא
18 למישרי דטעי, הלכך פתחו עמו הוא, ולא
19 נתכוון להביא כלום. כפאן אמרה לשמעתי
20 כלומר, כפאן אוקאט מנחת לעילי בבית
21 הלל, קעשיב אל טעי – וליבא למישרי 'אלו'
22 הייתי יודע', ודא זריר ידע שאן מנחה של
23 עדים, ולאנ מיעיל איכוין. לרבינו חזקיה
24 דאוקאט מעיקרא בבית שמאי קאמר ליה
25 רבי יוחנן, דאפילו 'מן העדשים' תפוס לשון
26 ראשון. וליה לא סבירא ליה, משום דרבי יוחנן
27 אוקי טעמא דמתניתין משום דטעי, דאיבא
28 למישרי 'אלו הייתי יודע' בו, אבל בעדשים
29 לא טעי, ומעיקרא לאו למידי איכוין. ו
30 מאי מעמא הדרת יתי, לחדק אובא חזותא,
31 דלא מעמא קאמר: לא מביעא עדשים, רבין
32 דקימאן לן תפוס לשון ראשון דחייב – רבין
33 דלא טעו באיניו, איבא למישרי מעיקרא י
34 אמר – למנחה מגוריה איתוין, ובעא למישרי
35 ביה, וסבר, אימא מידי דלא חזי להקריבא,
36 ונקט 'עדשים', הלכך חייב, ולא מצו מדרז
37 ביה, אבל טעי, אימא מעיקרא איבא למנחה כיון דטעי
38 ביה איניו, שארית מעיקרא אלא למנחה איתוין,
39 אלא למנחת שעורים מנשה, כדפרשי רבין
40 דאין מנחה באה שעורים – ליפטר, ודאי
41 מצו אמר 'אלו הייתי יודע דוספו להביא
42 חטים, לא הייתי נדר כל עיקר'. קמשמע לן,
לא

1 הקדש, ולכך מצו למישרי תוך דבר יבירה ויש לומר: דלמאן דאמר אין פתחין בחרטה נקט
2 טעמא דבית הלל דסבר רבבי שמעון, ועטמא דבית שמאי נקט לשניין אפילו למאן דאמר
3 פתחין. דלמאן דאמר אין פתחין, לא היו צריך לפרש טעמא דבית שמאי, משום דאין
4 שאלה להקדש. ועוד יש לפרש: ודיחא ליה לפרש טעמא דבית הלל רבבי שמעון, משום
5 דהיינו נמי טעמא דבית שמאי לרבי יהודה. דקתני

6 סיפא: אמר רבי יהודה, אף כשאמר בית שמאי,
7 לא אמרו אלא באומר 'הרי הן עלי קרבן' –
8 פירושו: כשדקדקו אתו כן למאי נתכוון, אמר
9 'ליתיה מן הגזרות' על הגזרות על נתכוונתי, ולא הוא נדר
10 מן הגזרות, כאלו אמר 'גזרות וביבלי עלי
11 קרבן'. ואין זה דברים שבלב, שלכו אינו משהה
12 ממה כשפיר – והוצאת אתו לא משמע נזירות.
13 אבל לרבנן, כי באמר ביה דרבי – אמאי לא היו נדר
14 משמע להו לשון נזירות, כדפרשי להו בגמרא:
15 'גזרות וביבלי' לא פתח נדרו הוא, ומיר הוי,
16 ולא נדרו הוי, אפילו נתכוין לומר 'קרבן עלי',
17 דהא לרבי מאיר לא היו נדר לבית שמאי, וכי
18 פליגי רבי יהודה ותנא קמא – אליבא דבית
19 שמאי פליגי, ולא לבית הלל. והשתא לא מביא לא היו
20 כיון דאמר אין שאלה חרטה – אמאי לא היו
21 נזירי? אלא סבירא להו לרבי יהודה רבבי שמעון,
22 דלא נדר כדרך הגזרות. ולהכי טעמא אמר דבית
23 הלל כרבי, דהוה ושהתא דין טעמא דנזירותיה.
24 ומדו קשה לפירושו זה: רשמעיה ליה לרבי יהודה
25 בסוף פרק שני דבזבחים (לא) דאית ליה תפוס לשון
26 ראשון, ולקמן מפרש טעמא דרבי שמעון משום
27 דבישעת רבי יוסי אמרה, דאף בגמר לבירי אוס
28 נתפס, ובימקום שנהרג נמי אמר. רבי שמעון סבר
29 חזק רבבי יוסי. ואם תאמר: דהשתא אמר לבית
30 שמאי אין שאלה חרטה, וכן מוכח בפרק
31 'עירה המאווסה' (בבבא ט"א). ובפרק 'יש
32 תולדך' (בבבא בתרא כ"ב). ואילו בפרק 'בית
33 שמאי' (מיר לא"ב). תנן: מי שנדר בניו, ושתאל
34 להבם ואסר – מונח משעה שנהרג, ולא להבם
35 היתרו – (מונח משעה שנהרג. ואם היתה לו
36 בדימה ומפישתו) – תנא ותרעה. אמרו דלם בית
37 הלל לבית שמאי: אין אתם מודים (בוהו) שדא
38 הקדש טעות. ותצאנו בעדמי? משמע שגם
39 בית שמאי מודים לבית הלל דריכל הבס לחתו?
40 ישי: לומר: דישנאל לחבסי' דהתם – היינו, ליעד
41 אם בלשון נזירות נדר לא – ולהכי נקט לשון
42 'זאסרד' – שאמרו לה: יש בלשון הזה לשון
43 נזירות, ולמה ליה למישרי כשאסרו
44 דמונח משעה שנהרג – דלא תנא. עד שידע
45 שדא נזיר, לא יתחיל למנות. ומדו אין מזה
46 ראיה. דאינטיריך ליה לאשמעיהן: אף על פי
47 שעבר ושהת יין בימי נזירותו, אפילו היה עולין
48 לזמי הנזין, כדמוכח התם בגמרא. ואם תאמר: מאדו דנמרשי טעמא דבית שמאי אמר דבית שמאי לומר ליה
49 קשה אמאי אינטיריך למישרי טעמא דבית הלל משום דסברי רבבי שמעון? לימא דקסברי אוס מוציא דבריו לבטלה ועוד קשה: אמר רבבי שמעון, דאמר: יביא מן החטים, מי סביר לה
50 בבית שמאי דאמרין 'מן הגזרות' – הרי נזיר וכו' תנא: בית שמאי תנו לה. כדאקמור חזקיה: בית שמאי היא – אכתי קשה סברי יוסי בפרק 'מקום שנהרג' (פסחים נ"ג), דאמרין: לא סבר
51 לה רבבי שמעון, מי יאב יוסי בבית שמאי? ויש לומר: דרודה ליישב דברי בית הלל כבולי עלמא. אפילו כמאן דאמר אין אוס מוציא דבריו לבטלה. והא דקאמר: סביר לה רבבי שמעון
52 – לאו משום דפליג איבנן דרבי שמעון לענין מנחה, אלא כלומר גבי נזיר ודו מסקי טעמיהו רבבי שמעון גבי מנחות. ומדו רבנן נפישו מודו גבי 'גזרות' דלא היו נזיר – 'גזרות' דלא היו נזיר
53 יבא מן החטים, משום דשערין שייכי בני מנחה, כדאשכחן מנחת העומר ומנחת קאזת רבאית שערין, ולמנחה מעילא איכוין, אבל גזרותא לא שייכי לנזירות, ומעיקרא כי אמר 'הריני נזיר'
54 – לא איהו ברעו לשעור כלל. ולחזקה דומינן מנחה ונזירות אחדו – והיא דמקום שנהרג, ורבי יוסי לא סבר לה רבבי שמעון – לא אוריב שמעון דפריקין קאמר, אלא תהואר ללקמן
55 בפרק 'יש ליה' (מיר לא"ב). ודאי 'זריר עלי עלה שאקייבנה בבית חוני' – ר"א, רב שמעון אמר: אין זו עלה. וטעמא: משום דלא התנדב כדרך המתנדבין. והא ד'ירוחוסי איתמר
56 דפרק 'מקום שנהרג' (שם נ"ג). והוא א"ב. אבל גבי 'מנחה מן השעורים' מודה דפטר, רבבי שמעון – והיינו טעמא: משום דגבי עלה כי אמר 'זריר עלי' עולה – שייך בקדושתה, וכי אמר
57 אתו כרן 'להקריב בבית חוני' – מכל מקום קדושה היא, וכיון דחל עליה הקדש – תו לא פקט. אבל 'מנחה מן השעורים' – לא קיבל עליה מנחה מן החטים, ומודה רבי יוסי דפטר. והיינו
58 נזיר מן הגזרות – בתוספתא (ירש פרק שני דגזרות) תניא: וכוניין כונייני – בית שמאי אומר: נזיר, ובית הלל אומר: אינו נזיר. ואיזו כינוי? כונייני: האומר 'הריני נזיר מן הגזרות'
59 ומן הביבלי'. ותימה: ממי שיבא הבא? ורבינו תם: פירש דבריהם למרשה, וקדו איניו דבריהם למרשה, ופירש: כשאשאלין אותו, אמר: 'כך היה בלבי'. לשון רבנו תם
לא

32 אפילו 'מן השעורים' נזיר, ונאי דאיבא למישרי טעמא דבית שמאי אמר דבית שמאי לומר ליה: אבן

רכה מנחה. פרק שנים עשר – המנחות והנסכים דף קג עמוד ב – מתוך מהדורת 'אבן ישראל' – (שטיינזולץ)

1 לא שנו – התפוס לשון ראשון, אלא דאמר 'מנחה מן השערים' – דאיכא לממרה כיון
 2 דאמר 'מנחה', למנחה גמורה מקמיהו. אבל אמר 'מנחת שערים' – 'מנחה' אישערים'
 3 קאי, ופסוהו, דליכא לממרה תפוס לשון ראשון, לישנא אחרת: אבל לא אמר 'מנחה' –
 4 לא, אלא 'חרי עלי שערים' – פסוהו, ודאי לשערים איכון, מאי לאו 'דאי מנח
 5 אדם מוציא דבריו לבטלה. כי אמר חצי עשרון
 6 לא אמר כלום – וליתיה חד עשרון, ותו לא, אי
 7 האר רבי שמעון פוסק בו' – כיון התפוס לשון
 8 ראשון, ואדנו דאמר 'מנחה' – חרי התנדב בדרך
 9 המתנדבים הכי גרסינן: אף נגמר דבריו אדם
 10 נתפס – דלא אולטין בתר לשון ראשון לחריה,
 11 ולא בתר אחרון לחריה, אלא בתר כולהו. וזה
 12 שאמר 'מנחה חצי עשרון, ולשני עשרון' – פירוש
 13 מקפריש: מנחה של חצי עשרון ועשרון, והיני
 14 'שלא מנחה המתנדבים' – ובשתי רבי יצחק
 15 אמרו. **בבבב** דכזו גרסינן: כגון שחצוב
 16 מבאי וכו' – ללשלה עשר פרים – שלשים
 17 ותשעה עשרונים, שלשה עשרונים – לפי.
 18 ולארכעה עשר כבשים – ארבעה עשר
 19 עשרונים, חרי ומשיש ולשתי, ולשני אילים –
 20 ארבעה עשרונים, חרי ומשיש ועשבה, ולשני
 21 מתירין – שנים, ולשני כבשי מוסק שנת –
 22 שנים, חרי ששים ואחד. אמר ליה רבי יצחק –
 23 וכי אתון ששים ואחד עשרונים בכלי אחד הו?
 24 והלא אילו לפרים ואילו לכבשים – ואי מערב לזו
 25 ומיפסלי. שמנחת פרים – בלילה עשה, שני
 26 לזבן לעשרון, חצי חרי שלשה עשרונים,
 27 ומנחת כבשים – בלילה רבה, רביעה הדין
 28 לעשרון, ודעתי שלשה לזבן, חן בולעת זו מזה,
 29 ומנצאת זו וסחדה זו ויתרה. **אלא** – מנפיני סה
 30 איך מבאי יחיד ששים ואחד עשרון בכלי אחד?
 31 דעד ששים יוכלין ליכלל בכלי אחד כלוג אהו,
 32 ואליכא דרבי אלעזר בן יעקב נקט לא בפרק
 33 'שתי מדות' (מנחות פמא, אבא) אפילו מנחה של
 34 ששים עשרון איך לא אלא לזנה. כבשים ואחד
 35 איך נגללין – בתמידה. **גמרא** ראש המדברים
 36 בכל מקום – קרי להי, כבשי משום מעשה
 37 דמנחה, במסכת שבת (גמא). כל היראי לביאה
 38 – כגון ששים עשרונים ראיים ליכלל מלוג. אין
 39 בינה מעקבת – דאפילו לא בלל – כשר. ביאה
 40 מעקבת בו – דבעינן שיחא ראי ליכלל. ושערו
 41 חכמים את דמה – שיחא מנחה. כרביעית –
 42 ליתיה אש בו רביעית – ופרשו מנחה מבבילה.
 43 דאיידי דאיידי רביעית בשעיריים כל מדת חכמים
 44 כך הם, קטן נמי לחאי, ושעירא דרבנן האי
 45 רביעה דם יכיל לקרש ולעמוד כל כוזה, והוי
 46 חזרון ערודתא לאירות – שרדו היער זה
 47 חזרון, ערודתא לאירות. הלוקח מבחאה משנה
 48 לשנה – שאין לו קרקע לזרוע. והיני חזיו
 49 תלואים – שאינו יודע אם ירדו לו מעת לשנה
 50 הבאה – הפסד – נתחום.
 51 וההוא

1 לא שנו אלא דאמר מנחה אבל לא אמר מנחה לא – ואית דגרסי 'אבל אמר'
 2 מנחה' – פירוש: משום דמנחת' רבוק לישערוך, ולא שייך כלל גבי בלא שמו
 3 ולבונה. **מנח** לאו דלא אמר מנחה – ובגון דאמר 'אילו הייתי יודע שאין נדרין
 4 כן, רבי' – הכי אימנן סיפא עשרון ומנחה בו – בשלמא אי לא אמר 'מנחה'
 5 – מייתי תרי, מנחה 'אילו הייתי יודע', אלא
 6 כיון דאמר 'מנחה עשרון ומנחה', אמאי מבאי
 7 תריה הא אמרת הדיכא דלא אמר 'מנחה' –
 8 אין כלום, ואם כן משום אותו חצי עשרון –
 9 לא ליתיה כלום. **א** חרי רבי שמעון פוסק בו'
 10 – כיון התפוס לשון ראשון, ואדנו אמר 'מנחה'
 11 – חרי התנדב בדרך עשרון, כן פירש
 12 בקנטרס, וקשה: ואימננא לעיל רבנן בבית
 13 שגאי, דתפוס לשון ראשון, אם כן רבי שמעון,
 14 דקאי בבית הלל – לית ליה תפוס לשון
 15 ראשון? וית לומר: האי איסקנא לעיל, דחוקיה
 16 הדר ביה, ועד ליה לפרש: דקאי אתא אדא
 17 לא צריכא, דאמר 'חרי עלי מנחה חצי עשרון'
 18 ועשרון, ובשלמא אי אמר 'עשרון חצי
 19 עשרון' – אין זה בדרך המתנדב, אבל 'חצי
 20 עשרון ועשרון' – משמע תרי מילי, ולכל
 21 הפחות עשרון דקאמר בסוף ליתיה ומשני:
 22 דסבר רבינו יצחק דאמר, ואינן בנמר דבריו
 23 אדם נתפס, כרביעות עולה המנחת שלשים –
 24 דמשינון לה חודא דיבורא, אף על גב דמשמע
 25 תרי דיבורי, מדקאמר 'מנחת עולה המנחת
 26 שלשים', ולא קאמר 'מנחת עולה שלשים'.
 27 ולא חשבתי לה כנבולין, הכי נמי אף על
 28 גב דמשמע תרי דיבורי, משום דאמר 'חצי
 29 עשרון ברישא', מכל מוסק חשבתי לה חד
 30 דיבורא, **והא** תנן לא כלל כשר – פירשתי
 31 בהקטנן רבה' (מנחות יבג דיבור המתנדב
 32 יכ). **מעשה** בפרדה אתח של בית רבי –
 33 אידי דאיידי רביה יהודה ראש המדברים על
 34 יד קסר, כדכאתא פירק 'במה מוליקין' (שבת
 35 גמא), מייתי האי עובדא דרבי יהודה מורינא
 36 דבי נשיאה, דשגמא מינזו קסר ראש על בית
 37 נשיא, ובקנטרס פירש: משום דאיידי שערוך.
 38 מורינא
 39 **חכמים** כן, בארבעים סאה – הוא טובל, בארבעים סאה חסר קרטוב – אינו יכול לטבול
 40 בתוך. **גמרא** שאיל שאילה למעלה מרבי יהודה פר איצטאי: מנזן לאומר 'חרי עלי ששים
 41 ואחד' – מבאי ששים בכלי אחד ואחד דהדין? פתח רבי יהודה פר איצטאי ראש
 42 המדברים בשל מקום, ואמר: שכן מעינן ציבור מבאיא ביום טוב הראשון של חג שחל להיות
 43 בשבת ואחד, ויהי ליהודי שפחות מן הציבור אחד, אמר לו רבי יהושע: ויהא אלו
 44 פרים ואילים – ואלו כבשים, אלו בלילתן עבה ואלו בלילתן רכה, אלו בלילתן שחיתים ואלו
 45 בלילתן בין הערבים, ואין נבללין מזה על זה! אמרו לו: אמור אתמה. אמר להם: חרי הוא
 46 אומר 'וכל מנחה בלילה בשמן וחרבה', כבר אמרה תורה: הבא מנחה שיכולה להיכלל.
 47 אמר לו: בששים – נבללין, בששים ואחד – אין נבללין? אמר לו: כל מדת חכמים כן
 48 הוא, בארבעים סאה – הוא טובל, בארבעים סאה חסר קרטוב – אינו יכול לטבול, בפריצה
 49 – כממא טמאאת אוכלין, בפריצה חסר ששים – אין כממא טמאאת אוכלין; שלשה על
 50 שלשה – כממא מדרס, שלשה על שלשה חסר ניקא אתה – אינו כממא מדרס. וכי אין נבללין מאי תו? והא תנן: אם לא בלל
 51 בשר! – אמר רבי ירמא: כל תראוי לביאה – אין ביאה מעקבת בו, וכל שאינו ראוי לביאה – ביאה מעקבת בו. אמר רבי יובי,
 52 אמר רבי יהושע כן לוי: מעשה בפרדה אחת של בית רבי שמותה, ושערו חכמים את דמה כרביעית. מתיב רבי יצחק פר ביסנא:
 53 העיד רבי יהושע ורבי יהושע כן בתריה על דם נבילות שהוא טהור, ואמר רבי יהושע כן בתריה: מעשה והיו נזרין ערודאיות
 54 לאירות פאסקריא של מזה, והיו עולי מזה? והיו עולי גלים ששקעו עד רכובותיהן, ופרס ולא אמרו להם דרו! אישמיטין. אמר ליה רבי יובי:
 55 מאי טעמא לא קא מדרס מזה? אמר ליה: הכי אהדר ליה? דאמר רבי תנן: 'הוה תיף תלאים לך מנחה' – והוה תיף תלאים
 56 משנה לשנה, 'ופרתה לילך ויומם' – זה הלוקח תבואה מערב שבת לערב שבת, 'ואל תאמן בתדוך' – זה הפוקה על הפלטה,
 57 וההוא

מנחות. פרק שנים עשר – המנחות והנסכים דף קד עמוד א – מתוך מהדורת "אבן ישראל" (שטיינזולץ) רלא רשי'

1 והוא נבאר – ארדיה קאמר, דהא אפלטור סמכיא, ואין דעתי מושב להשיב
 2 לו. מאי הוי עלה – דהאי עשורא רבי יהודה ברי אילעאי מורינא רבי
 3 נשיאה הוה – והיה להם לבית רבי מורה הוראות, ועל פיו היו עושין כל
 4 הדברים, והוא צד להם לשלשה. כשנתיקא ירדיה – דאמר: בית הלל מטטאין
 5 בדם גבולות, ששה ירבים – במסכת ערוה
 6 קא חשיב להו. על כוית – ושעיר טומאת
 7 גבילה – בבית. משנה אין מתרבינן לזב
 8 יין לנסכו, שלא מיצנו מנחת נסכים של לזב
 9 ולא שנינו ולא חמשה. אבל מתרבינן שלשה –
 10 דחזו לכבש, וארבעה – לאיל, דהיא 'שלישית'
 11 והשה – וששה – דחזו לפר. ומשנה ולמעלה
 12 השבע – חזו שלשה מינייהו לכבש, וארבעה –
 13 לאיל, וטמנה – חזו לשני אילים. וטעה – ו
 14 לפר ובכש. שרשה – חזו לפר ואיל. אחד עשר
 15 חזו לשני אילים ובכש, וכך עלום. גמרא
 16 יש קבע לנסכיה, דחזו עליו פרן וכן לזב
 17 מי קבע, דאין יכול להקריבם אלא הכל
 18 בידו, דחזו קרבי בקרבן אחד. או אין קבע, ויכול
 19 להקריבם (מהו) דחזו באפי פשיהו? חכי רבי
 20 – למאי נפקא מינה? ואיך הוי נביח – נרתיב
 21 עיבור, ומכח, ויפלו דמוי לשפוחת. או קרב
 22 הוא עצמו, וירצפו עם השני לזבן אחרים וקרב
 23 לנסכי תמיד, דחזו לזב. ומה אמרת יש
 24 קבע עד דמלא לחו – וביא לזב הששי, כי
 25 חכי ורתיחתי לפר – לא קרבי, דהא אין יכול
 26 להקריב כפי עצמו. ששה לזב – גבי שלשה
 27 עשר שפוחת שדוה במקרב קאי. ורשעיה עשר
 28 שפוחת הוה, כשבעה מהם היו נותנין הך מנחת
 29 דמשרש במסכת יומא (דנא), ובמסכת שקלים
 30 (ג.כ.ג) הקלף החרין, ונתתיקן, ונתן. ונולי עלה,
 31 עצים ולבנה וחדל לכפורת, וששה מהם היו
 32 לזב – ליתן בהן מנחת הדוללות לזב
 33 עבור. ואמרין – לקמן בפרק בתרא (ק.ב).
 34 כגדי מי חזו מנחת הפסח – כגון הפחשי
 35 מנחת לחסאת, והדולו הבבשים, ונתתורן לו
 36 מנחת ואחר לפותר אשם – שהם כגון נזלות
 37 ומעלות. ואחר למנחת עשר מותר נזיר – דאחלו
 38 מותר לא היה מותר עם אומר אשם חסם. לפי
 39 שהו לפרו או להתיחו בין, ואחר למנחת אשם
 40 מצרוע – דלא רמו לזבן, שבא להתירו במחנה.
 41 ואיך מפרש בפרק במרא (מנחות ק.ב), וכל
 42 הך מותרות אויל לזבנה עבור, כשהמחבה בטל
 43 לזקחן באותם מנחת עולות הבשר – לשם
 44 הערות – לבתנים. דהוה מנחת של יודיעה
 45 במסכת תומרא (כ.ב.), דאם איתא – דרמבאי
 46 חמשה לזבן – קרבי ארבע מהם, ואחד היא
 47 נרבה. לזבן לו שופר – לחפלו בו הדמים.
 48 תך – מותרות ועשה כבה את אלה, וקרא יתירא הוא – דהא לעול מיעה כתיבי
 49 נסכים למה לזו שופר? והאיל וטכיה כל יומא, שדרי רוב קרבנות טעונין נסכים.
 50 אפשי דמפצרי' דברי ודבר – אם דן חמשה – וקרבי ארבעה וניה לזב הנשאר,
 51 ויגרעו הך מותר נסכים אחרים, עד שידו ארבעה או שלשה – אורח – גבי נסכים
 52 כתיבי 'כל החרין ועשה כבה את אלה', וקרא יתירא הוא – דהא לעול מיעה כתיבי
 53 כל דין נסכים. מלמו שמתנדבין נסכים בלא קרבן. וכמה? שלשת לזבן, דבציר מהבי – לא חזו למירי. ויהי – 'חצי הדין היה לפר' – משמע דמנחת דהויא אחרית.
 54 לישנא ארירינא: בפרשת נסכים כתיבי 'כבש כגור היד', כבה – עיבוא. אילינא אינקה ושה – פשיטאו מי צריך קראי לרבי? מאי שני שלש – ורשיתא לן
 55 דחזו לכבש כן, ואלא לאו – מירי דחזו ליה אחי לרבי, ולמעטעו מתנדבין, וקרביי ארבעה, וההמינא דא מותר. מה שנים לא חזו כלל – ולפיכא למניה
 56 משך חזו מיעיהו, ומקריב לה. אבל ביאינא – שנים – אין מתנדבין לגמרי, חמשה – לכתחילה הוא דלא, שאין מפרשינן תחילה למותר, אבל ריעב – מקריב
 57 ארבע, וחמישי היא מותר לזבנה. הא אין קבע לנסכים – וכמה דבעי משמע ולמעלה – מייח, וכי מייח חמשה – מקריב ארבעה מיעיהו, ואיך מותר, וכל מה
 58 דבעי מייח, ומאי חזו – ומקריב, ואיך מותר לזבנה, והבא ליכא למיעיב ולא מייח. עד עשרה פשיטא לי – דלזב ושנים חמשה – לגמרי (לא קרבי) עד דממלי
 59 חזו – לכבש חזו, ארבעה – לאיל, וששה – לפר, ושבעה – לכבש ואיל, שמונה – לשני אילים, וטעה – לפר ובכש, ועשרה – לפר ואיל, אחד עשר

1 **מורינא** רבי שמאי – שי בית רבי, ואפשר שדחה בימיו. דאפילו רבי מאיר, דנפטר קודם
 2 רבי יהודה, בדומה בפרק שני וקדושין (כ.ב.), היה קיים עדיין בהללאל רבי
 3 שמעון בר רבא, בדומה בירושלמי דביצה. דעבר קמי פתחא, ושמעו שדוה מטפחין, ואמר,
 4 מחללין את השבת, ואף בימי בר היה. כדמשמע בפרק גמרא עירובין (ג.כ.), דאמר רבי אבהו
 5 דמדרגא דמרחאי – דהיינו רבי – דהיינו רבי מאיר
 6 מאחוריה. ויש גורסין שם 'רבי', משום עובדא
 7 דירושלמי. **הואיל** – וכול לקדוש ולעמוד על
 8 כוית – משמע, דרם טמא מנחת חדישי כבשר.
 9 ותמהו דבמעילה בפרק 'קדשי מחבת' (ז.א.) אמה:
 10 מנן לזב שרעים שהוא טמא? שאמר 'זוה לזב
 11 טמא' – תיפוק לי דחדישי כבשרו ויש לומר:
 12 דאינמינן קרי לרבי טמא, וכל דתעמא
 13 כבעדעיה, ודלסק דתריך. עד שיהא זה גדול ושיכל
 14 לקדוש ולעמוד על עבשה. והוה יתה' וכן דהייך
 15 ובשרו ומפצרינן – דשיעורו, שהו, אבל לזב נבילה
 16 ובשרה – לא. דאין עשירין שיה' לזב, אלא כמח
 17 בירושלמי, דאמר. דם נבילה – טמא. והדרגתן ידם
 18 והשרין ובשרו ומפצרינן, ואין לזב כיצא, וב' אדם
 19 חמאי. ולמה לי קרא בפרק 'במה הטהור' (ז.א.)
 20 (וחלוק ע.ב.) לרביעית יום דההה, דרי ביביל
 21 לקדוש ולעמוד על כותו ויש לומר: דשאני מה,
 22 דהיה מעמיטין עד משום דגזעו מלחץ, כדרשינן
 23 רביש 'זוה הטהור' (נדח ג.ה.א.) מה גזע שנברא
 24 עמו ואין גזעו מלחץ – יצאו שנים, שלא נבראו
 25 עמו. יצאו שער וצפורן, שאף על פי שנבראו עמו,
 26 גזעו מחליף. ופרקי: דהיה בשר, דגזעו מחליף.
 27 ונטואו ומשנה: מקטנו ועדיה צלקת. ועוד קשה:
 28 בפרק 'כל שעה' (פסחים כ.ב.א.) דלא משני
 29 אקשיאיה עד משום שבתהוה נבילה היא וחלה וניה
 30 ודמה הותרה, כדבשרה אקשיאיה וחלב ויני –
 31 משמע על חדישי כבשרו לפיכך צריך לומר: שיש
 32 שום ריבוי מדרבנין בדם נבילות, ולכתר
 33 דמרהב ביה מסתבר לאוקימי רביאי ברביעיה,
 34 שישלם לקדוש ולעמוד על כוית. **אין מתרבינן לזב**
 35 שנים וחמשה – תימה: כי היכי דארמינן (מנחות
 36 קטן) גבי מנחות, דאם אמר 'חצי עשירין' – ביא
 37 עשירין שלם, 'עשירין ומחצה' – ביא שנים, דבא
 38 נימי נימא: כי אמר 'לזב' או 'שנים' – ביא שלשה
 39 שהם לכבי כבש, וכי אמר 'חמשה' – ביא ששה
 40 שהם יסכי פרי? וטמא הכי נמי – היכי דאמר
 41 'דרי עלי', אבל הכא מיייר גבריה, דיש לזב אחד
 42 או שנים לפניו, ואמר 'דרי אלו לנסכים'. ובגמרא
 43 גבי 'יש קבע לנסכים' מפרשי: כקטנטייה: כגון דאמר
 44 'דרי עלי' כן וכן לקון לזב. **שלשה** לזבנה –
 45 בפרק בתרא (ק.ב.) מייח' ליה לשלש. ופליגי
 46 אמרנא בגמ' נמי. **אמר** יביא אם תמצא לומר כי
 47 – מספקא ליה לאביי, משום קשיאי דבי אבי.
 48 **עד** משפטא פשיטא לי אחד עשר מביעאי לי –
 49 ואם תאמרו: שבעה נמי תיבעי, לא לשני כלים איכין – עד דתמלא לחו לא קרבי, או לאיל
 50 וכבש איכין? ויש לומר: דלא מביעאי ליה אלא בתרי חזי מינא, דחזי חזי מינא, או אמר
 51 או לא, אבל פשיטא דחזי חזי מינא וחד חזי מינא – אמרין.

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38
39
40
41
42
43
44
45
46
47
48
49
50
51

מדה
 52
 53
 54
 55
 56
 57
 58
 59
 מביעאי

רלב מנחות. פרק שנים עשר – המנחות והנסכים דף קד עמוד ב – מתוך מהדורת "אבן ישראל" (שטיינזולץ)
תוספות

1 **מזו** ושנתני שנאמר בה נפש – דאי משום דאך באה בשותפת – הוה ליה למכתב "איש"
2 או לשון אחר, דמשמעו חזיר ודקא. **המשה** מיני טיטן – לא היה מטען מנחת סולת
3 מאפה תנור, אלא מנחת מחבת ומרחתה לחדידיה, אלא קראי "טיטן" מה שיש בבולו שמן.

4 הדרן עלך המנחות והנסכים

5 **הרי** עלי מנחה יביא איזו שירצה – פירוש:
6 ממשנת מנחות, אבל במנחת נסכים – לא
7 איזוהי, אף על גב דמתרביד אדם מנחת נסכים בכל
8 יום, דסמאן דעתי אבנתא דמפרשות ורגילות
9 לבא בפני עצמן, ולא בגלל זבת.
10 **מנחה** מין המנחה – פירוש: או אמר "מנחה"
11 המנחה.
12 סימא

1 **מִבְּעֵינָא לִי, מֵאִי? נִבְרָא לִשְׁנֵי פְּרִים קָא מְכֻוֹן,**
2 **וְעַד דְּמְכֻלֵּי לְהוּ לֹא קִרְבִּי, או דְּלִמָּא לִשְׁנֵי אֵילִים**
3 **וּכְבֵּשׁ אֶחָד קְמָכוּוֹן, תְּרִי מַחֵד מִינָא יַחַד מַחֵד**
4 **מִינָא אֶמְרִינָן או לֹא, מֵאִי? תִּיקוּ. מִשְׁנֵה מִתְנַדְּבִין**
5 **וְזוּ וְאִין מִתְנַדְּבִין שְׁמוֹן, דְּבַרֵּי רַבִּי עֲקִיבָא. רַבִּי**
6 **טַרְפוּן אוֹמַר: מִתְנַדְּבִין שְׁמוֹן. אֶמַר רַבִּי טַרְפוּן: מִן**
7 **מִצְוֵי בֵּינָן שְׁהוּוּ אֵין חוֹבְהָ וְכֹא נִדְּבָה, אִף שְׁמִי**
8 **שְׁהוּוּ בְּכֹא חוֹבְהָ בְּכֹא נִדְּבָה. אֶמַר לוּ רַבִּי עֲקִיבָא: לֹא, אִם אֶמְרֵתִּי בֵּינָן שְׁפֵן קִרְבִּי**
9 **עִם חוֹבְתָא בְּפִנֵּי עֲצָמוֹ, תֵּאמַר בְּשִׁמְשׁוֹן שְׁאוּנֵי קִרְבִּי עִם חוֹבְתָא בְּפִנֵּי עֲצָמוֹ? אִין שְׁעִים**
10 **מִתְנַדְּבִין עֲשְׂרוֹן אֶחָד, אֲבָל מִתְנַדְּבִין עוֹלָה וְשְׁלָמִים, וְעוֹף אֶפְלוֹ פְּרִידָה אֶחָת. גְּמַרְא**
11 **אֶמַר רַבָּא, מְדַבְּרֵי שְׁנֵיהֶם גְּלַמּוּד: מִתְנַדֵּב אִדָּם מִנְחָת נְסִכִּים כְּכֹל יוֹם. – פְּשִׁטָּא!**
12 **מַהוּ דְּתִימָא: מִנְחַת נִדְּבָה גְּלִי בַּה רְחִמָּנָא, הֵינִי הַמְשָׁה מִנְחוֹת – אִין, סְפִי –**
13 **לֹא, קָא מִשְׁמַע לָן: הֵינִי מוֹלִי – בְּסַתְמָא, אֲבָל הֵיכָא דְּפִרְשִׁי – פְּרִישׁ. "אִין שְׁעִים**
14 **מִתְנַדְּבִין". מַאי מַעְטָמָא? אֵילִמָּא מִשׁוּם דְּתַבִּיב "מִתְקִרְבִּי" – עוֹלָה נְמִי הָא תַּבִּיב "תְּקִרְבִּי!"**
15 **אֵילָא עוֹלָה מַאי מַעְטָמָא? דְּתַבִּיב "לְעֵלְתִּיכֶם" – מִנְחָה נְמִי הָא תַּבִּיב "לְמַנְחֵתִיכֶם!"**
16 **– אֵילָא מִשׁוּם דְּתַבִּיב בַּה "נִפְשָׁה". תִּמְנָא נְמִי הֵכִי, רַבִּי אוֹמַר: "אֲשֶׁר יִקְרֹב קָרְבָּנוּ**
17 **לְכָל נִדְּרֵיהֶם וּלְכָל נְדֻבָתָם אֲשֶׁר יִקְרֹבוּ לָהּ" – הִכְלַל בְּאִין בְּשׁוֹתְפוֹת, לֹא סִילַק**
18 **הַתְּחוּב אֵילָא מִנְחָה, שְׁנֵאמַר "נִפְשָׁה" אֶמַר רַבִּי יִצְחָק: מִפְּנֵי מַה נִּשְׁתַּחֲוִית מִנְחָה,**
19 **שְׁנֵאמַר בַּה "נִפְשָׁה" אֶמַר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא: מִי דִרְבֵּוּ לְהִבְיֵא מִנְחָה? עֲנִי, מַעְלָה**
20 **אִנִּי עָלְיוּ בְּאִילוֹ הַקְּרִיב נִפְשׁוּ לִפְנֵי. אֶמַר רַבִּי יִצְחָק: מַה נִּשְׁתַּחֲוִית מִנְחָה שְׁנֵאמַר**
21 **בַּה הַמְשָׁה מִינִי טַיְוֹן הַלְלוּ? מִשַׁל לְמַלְךְ בְּשַׁר וְדָם שְׁעֵשֶׂה לוֹ אוֹהֲבוּ סַעֲדָה,**
22 **וְיֹדַע בּוֹ שְׁהוּוּ עֲנִי, אֶמַר לוֹ: עֵשֶׂה לִי מִן הַמְשָׁה מִינִי טַיְוֹן, פְּרִי שְׁאֵהֲנָה מִמֶּד.**

הדרן עלך המנחות והנסכים

1 **הֲרִי עלי עשורו" – יביא אהרן. "עשורונות" – יביא שנים. "פירשתי, ואיני יודע מה פרשתי"**
2 **– יביא ששים עשורון. "תרי עלי מנחה" – יביא איזו שירצה. רבי יהודה אומר:**
3 **יביא מנחת הפולת, שהיא מיוחדת שבמנחות. "מנחה" או "מין המנחה" – יביא אחת.**
4 **"מנחות" או "מין המנחות" – יביא ששים. "פירשתי, ואיני יודע איזה מהן פירשתי" – יביא**
5 **המשתן. "פירשתי מנחה של עשורונים, ואיני יודע כמה פרשתי" – יביא ששים עשורון. רבי**
6 **אומר: יביא מנחות של עשורונות מאחד ועד ששים. גמרא – פשיטא! – "עשורונות" – רבי**
7 **יביא ששים, איצטרביא ליה. – הא נמי פשיטא! – מעוט עשורונות ששים איצטרביא ליה.**
8 **"פירשתי ואיני יודע מה פרשתי" – יביא ששים עשורון. מאן תנא? אמר חזקיה: דלא פרבי,**
9 **דאי רבי, האמר: יביא מנחות של עשורונות מאחד ועד ששים. ורבי יוחנן אמר: אפילו**
10 **תימא רבי, באומר "פירשתי עשורונות אבל לא קנעתים בכלי", דמייתי שיתין עשורונות**
11 **בשיתין מאני. "היי עלי מנחה יביא איזהו שרצה" [וכו.]. תנא: הואיל ופתח בו התבוב**
12 **תחלה. – אלא מעתה, האומר "הרי עלי עולת" – יביא בן בקר, הואיל ופתח בו התבוב**

תחלה

1 מביעני לי מאי נברא לשני פרים איבין ועד הפסלי להו – לשנים עשר לזוג –
2 לא קרבי, דהא יש בקע לנסכים. ולא אמרין: לקרבו שבנה לזוג – לשני אילים,
3 ושעלה לזוג – לכבש אחד. או לזמא נלמדה הראיה, לשני אילים בכבש, איבין,
4 הכי גרסינן: תרי מחד מינא ומד מחד מינא אמרינן לו לא – כלומר, מי הוי אחדא
5 לאינובידו או לא? **משנה** מתנדרין יין –
6 בלא שמן וסלה, ומסכו לשתין בפני עצמו.
7 ואין מתנדרין שמן בלא סלת ויין. מתנדרין
8 שמן – וקומצו, ומקיסו הקומץ, ושיריו נאכלין.
9 מה מצוי בו? – דאגונין לעילא – אחרת – תלמוד
10 שמתנדרין נסכין. ורבי עקיבא מוקי לה ביה,
11 (כדחזיקו) כדקנינן: מתנדרין יין ולא שמן. אף
12 ששמן שהיא בא חובה – בנבחת נסכים, בא
13 נדבה בפני עצמה. עס חובתו בפני עצמו –
14 אף על פי שהוא בא חובה עם המנחה – אינו
15 מערוב במנחה. תאמר בשמן בו, וכיון דלא
16 אשתכח ליה דליתו בכלי בפני עצמו, השתא
17 נמי לא ליתו. אפילו פרייה – אפילו גזול אחד
18 מתנדרין, **גמרא** מרבי עירובים נלמד מתנבים
19 אדם מנחת נסכים – סלת ושמן ויין בלא קרבן,
20 בכל יום. עדת כאן לא פלגינן אלא בפני עצמו,
21 אבל במערוב עם המנחה – לא פלגינן. המשא
22 מנחות – סלת, מחבת, ומרחתה וזולת,
23 ורקיקין, אבל רבובת לא חשיב. דאניהא באה
24 נדבה אלא בתודה עם החובה, ולאו מנחה היא.
25 דאם משמע לן – הא ודנדי חשיב ותו לא – והיא
26 דאמרי "מנחה" תסם יביא אחת בממש הללו.
27 אבל היא דפריש – לנסכים פריש. מאי טעמא
28 אן שנים מתנדרין עשורין תקריב – לשון
29 יחיד. עולותיכם – לשון רבים. עני – דרבו
30 להביא מנחה, שאין לו בחמת. המשא מיני
31 טיטן – סלה, מחבת, ומרחתה, וזולת, ורקיקין
32 דמנחת מאפה. כל מדי דאית ביה שמן – קרי
33 "טיטן". שאהנה ממן – כלומר, שתקבל לפני
34 בהו.

הדרן עלך המנחות והנסכים

1 **משנה** הרי עלי עשורין, פירשתי – כמה
2 עשורונים אביא, ואיני יודע מה פירשתי יביא
3 ששים עשורונים – דאי בעיר מחבי נדר – לא
4 איכפת ליה, דמתני ואמר. כמה שנתרבי – יהיו
5 לעדרי, והשאר – יתא נדב, ובשפיל ליבא
6 לספוקי, דאין מנחה יחידת יתירה על ששים
7 עשורונים. הרי עלי מנחה – סתם, יביא איזו
8 שיצת – ממנשה מנחות. מיוחדת – מפרש
9 בגמרא. מין המנחה – כלומר, "הרי עלי מנחה",
10 או אמאר "הרי עלי מין המנחה" – יביא אחת.
11 מנחות – "עלי" או שאמר "מין מנחות עלי" –
12 יביא שתו מנחות מןן אחד. פירשתי – אחת
13 מן המנחות שכתובים במפרשה ואיני יודע אי זה
14 שמן פירשתי בו. פירשתי מנחה – בכלל אחד
15 מן עשורונים. ואיני יודע כמה – עשורונים
16 קבעתי בה. יביא ששים עשורין – ודבפי מנחה
17 לבעא לספוקי, ואי בעיר נדר – לא איכפת לן, דמתני ואמר. כמה שפירשתי – היא לעדרי, והשאר –
18 יתא נדב, ובשפיל ליבא לספוקי, דאין מנחה יחידת יתירה ועד ששים. הואיל על ששים
19 עשורין, והוא של ששים, והוא של שלש, והוא של ארבע, וכן עד ששים – דהיא חיא מנייהו נדר, ואיני – נדבה. **גמרא** אבל לא קנעתים בכלי אחת – הלכא יביא ששים
20 עשורונות בששים כלים, כל אחד ואחד בפני עצמו. והא דקאמר "יביא מנחות של עשורונות מאחד ועד ששים" – היינו היבא דקבעה בכלי אחד – דלא מצי לאיתויי בכלי אחד,
21 לא בעיר מחבי ולא טפי מחבי. הלכך יביא מנחות של עשורונים מאחד ועד ששים, ודאי חיא מנייהו נדר. תנא – מה טעם יביא מנחת סלת? לפי שפתח בה הכתוב תחלה,
22 בן

מנחות. פרק שלוש עשר – הרי עלי עשרון דף קה עמוד א – מתוך מהדורת "אבן ישראל – (שטיינזליץ)" רלה רשי

1 **סימא** בעלמא – לגדיסא, שלא תעלה ושלא תשכח באיה מנחה אמר רבי יהודה, כי
2 על ידי טעם זה הוא לטוב יותר בגרא.

3 **למחרת** מבאי אשמנו ולגו – פירש בקונטרס: למחרת יום ששים. ומבוסס (ע.א.)
4 פירש: למחרת יום שמיני. והכל אחד, דאספק נזיר טמא ואספק מזרע טמא

5 קאי, כדמוכח בתוספתא דפיר דרבי בורא. והבי
6 אהא ואתא התיב: ספק נזיר טמא ואספק נזיר טהור.

7 אבל נזיר ודאי היה ספק מזרע טמא – פירוש: מוחלט.
8 ספק מזרע טהור – פירוש: שטורח בבר.

9 אבל מזרע איהו איהו פירוש: שיהו בורא איווי, שיש בו ספיקות הללו – אוכל בקדשים לאזר

10 ששים יום, ושוחזי יום ויטמא למיתום לאזר ששים יום, כיצד? אמרו לו: נזיר טמא

11 אהא ואתא התיב: ספק נזיר טמא מגלח אלע עד שבעתא, צא ומנה שבעה, היה ושנה וגלח והבא קרבן, מנה

12 שבעה ומבשק לגלח, אמרו לו: נזיר טהור אהא, ואין טהור מגלח פחות משלש יום, צא ומנה

13 עשרים ושלשה לחשי' לשבעה, מנה שלשים ומבשק לגלח, אמרו לו: נזיר טהור אהא, ואין

14 טהור מגלח אלע עד הדומים, פירוש: שלש בתמות חיוב לגדיא, חטאת עלה ושלמים, ועל אחד

15 מהם יכול לגלח, וחטאת ברמה אינה באה על השקף, ושלמי נזיר בני טעון הנפה, וזה אין יכול

16 לדביק, מפני שהוא ספק מזרע טמא, אבל עלה ויכול לגדיא על תנאי, והיינו לקונו: כיצד הוא

17 עשדה מבאי עלת בהמה ומתנה עליה, ואומר: זה טהור אבי – חרי זו ורבה, ואף לאו – הרי

18 זו טהור, כיצד הוא עושה להחרימ' עליה מבאי פילי של חרס חרשה, והתנין לחובה רביעית מים

19 דמים, ומבאי שני צפזפו דורו, פירוש: כדן כל מזרעין ביום הגלגלות, וחטאת הניף – פירוש:

20 כדן נזיר טמא, דשמו טמא הוא, וגלגלת זו של טומאה, ואינו מחיל נזירות טהרה עד

21 שיבא חטאתו של טומאה, שחטאתו מעכבתו מלמנת נזירות טהרה, אבל אמר אינו מעכב,

22 ומשיבא גלגלת טומאה, הוא אסור לכל חטאת שימנה נזירות טהרה, ולכבי צריך לגדיא חטאת

23 נזירות טומאה – למנות נזירות טהרה, ולגלח בסופה לטהר צרעתו, ויהיט ויהיה עד גלגלת

24 הטומאה עישעה אחרי טהרותו בראי מן הצרעת – שאפשר העלה לו דאי לטומאת נזיר, בנו

25 לימי נזרו, וגלגלת צרעתו אינה עלת לגלגלת נזיר, כדאמר בפרק"י שאמר ריבוי נזיר מגלח

26 (ט.ב.ב.) ובפרק"י שני נזירים" (שם שטיב.) והה שומאי חטאתו ביום הגלגלת – חטאי כרבי

27 עקיבא, דאמר במסכת נזיר (מד.ב.) אם גילח בשמיני – מבאי קרבנותיו בו, ביום, הביני נזיר

28 בגילח בשמיני, שדרי שיהיה גלגלותו, ומתנה על חטאתו, ואומר: אם טמא אני – חטאת מחותבי,

29 ועלה נדבה, פירוש: עלה שאמרנו למעלה, ואם טהור אני – עולה מחותבי, וחטאת הניף יום, ומתנה עליה בו, וסופר שלשים יום, ומבאי שיהיה

30 בהמה בו, ויהי ספק נזירות טהרה הוא מנהא, ומבאי יכול לגלח גלגלת עשה לצרעתו, עד שירוק עליה אחד מן הדמים, ומבאי עלת חטאתו ושלמי (ואי שיהיה

31 עד סוף נזירות טהרה שאחר טהרה צרעתו, שעולה בוראי, ואומר: אם טמא אני, פירוש: אם טמא הייתי בתגלגלת ראשונה – העולה ראשונה נרבה היתה, וזו תהיה חובה, וחטאת

32 העוף שהבאי בתגלגלת ראשונה – מחותבי, ואם טהור אני – עולה ראשונה חובה, וזו נדבה, שתגלגלת זו של עבשני אינה כלום, וחטאת הניף – ספק, ומגלח ראשו תוקן ונבית עינו כדרך מזרעים, ותגלגלת זו היתה ראויה לעשות בסוף שבעת ימי ספידה גלגלותו ראשונה, אבל לא היה יכול – משום דגילוח ספק מזרע אינו הוה אסור גלח תדיר,

33 רבי עמי

1 **מן הצאן** יביא כבש – אמר"ר' עלי עולה מן הצאן" – יביא כבש ולא עז, והואיל פתח

2 בו וכו', דליה ליה שם לזיו – בעלמא מנחה" סתם, דבאר נבטו יש להם שם לזיו:

3 "מנחת מחבת", רמנחת מורשת", רמנחת מאפה", איוו היא מנחה דקרי לה רבי יהודה

4 מיוחדת – משום דליה ליה שם לזיו? זה שפתח בה הכתוב תחלה, והיינו מנחת סלת.

5 **פשיא** רמנחת סלת קאמר – רבי יהודה, והא

6 בהדיא קתני לה סימא בעלמא – בלגמאטא שלא תטעה ותשכח איוו מנחה קאמר רבי יהודה

7 דביאי, סימן זו היא בידך – זו שפתח בה הכתוב תחלה, וזאת תורת המנחה – בלגמאטא את ארדך,

8 ואוכלו מנחות קאי, תא שמע – ממתניתין, מנחה מין המנחה – פירשתי לעיל, יביא אחת –

9 משום דמין" – חד משמע, רמנחת" – בני חדא משמע

10 מין אחד – דמוקים לתרידיו ולישני, דלמא תא מינ מנחה יביא שתי מנחות משני מינין –

11 דמיני' (מנחה) – משמע תרין, ורמנחת" – בני משמע תרין

12 כדאמר ללעל" וזאת תורת המנחה, ודילמא – הא דריקין מניה: הא 'מינ' מנחת" חדא – רבי שמעון היא, לדלידיה איבא

13 לקומי תרידיו ולישני? בני טעון במנחת דמנחות אבל לרבנן, דליה לזו מנחה משני מינים –

14 לעולם חדא מנחה מנין אחד (לא) מייתי, יאנו תנא – ודאי מספקא ליה אלא בהנחה מנחות:

15 כיון דאמי מנחה חלות ומנחה ריקין ביבא – ולא דוקא קאמר, דהוא הדין לתשע חלות הוד

16 ריקין, או לחשעה חלות וזהא חלה אי ינו שבי לה כרבי יהודה דאמר – בפרק יצאל"א

17 מנחות" (מנחות ע.א.) כל המנחות באות עשר עשר, איבא לספקי לזאי בארבע עשרה מנחות

18 סלת ומחבת ומורשת – הרי שלש, ומנחת מנחה איבא אחד עשר ספקות: דלמא כולה

19 חלות נזיר, ושמא השעה חלות וחד ריקין, ושמא שבעה חלות ושני ריקין, וכן גרועי חלות

20 ואסופי לריקין, עד שמא כולה ריקין – וזהו אחד עשר, מייתי – שתי מנחות חדא – של עשר חלות, וחדא – של עשר ריקין, ואומר: אם

21 כולה חלות או כולה ריקין נדרתי – אותה שגדרתי תהא לנזיר, והארתה תהא נדבה, ואם מנחה של חלות וריקין נדרתי – יצטרפו חלות

22 מזו לפי מה שהנדרתי וריקין מזו לפי מה שהנדרתי לנזיר, והארתה תהא נדבה, למחרת

23 מבאי אכמו ולזני עמי – פירשתי יאנו ויהי קתני לה מי שיהיה ספק נזיר טמא ואספק טהור

24 ספק מזרע טמא וטמא שפס טהור – אוכל בקדשים ולמנחתו שש יום בו,

25 **איקא** לספוקה בארבע עשרה מנחות, אבוי אמר: אפילו יביא רבי שמעון, שמעון עליה רבי שמעון דאמר: מייתי ומתני, דתתניא, רבי שמעון ואמר: למחרת מבאי אשמנו ולגו

26 רבי עמי

27 **איקא** לספוקה בארבע עשרה מנחות, אבוי אמר: אפילו יביא רבי שמעון, שמעון עליה רבי שמעון דאמר: מייתי ומתני, דתתניא, רבי שמעון ואמר: למחרת מבאי אשמנו ולגו

28 רבי עמי

29 **איקא** לספוקה בארבע עשרה מנחות, אבוי אמר: אפילו יביא רבי שמעון, שמעון עליה רבי שמעון דאמר: מייתי ומתני, דתתניא, רבי שמעון ואמר: למחרת מבאי אשמנו ולגו

30 רבי עמי

31 **איקא** לספוקה בארבע עשרה מנחות, אבוי אמר: אפילו יביא רבי שמעון, שמעון עליה רבי שמעון דאמר: מייתי ומתני, דתתניא, רבי שמעון ואמר: למחרת מבאי אשמנו ולגו

מנחות. פרק שלושה עשר - הרי עלי עשרון דף קה עמוד ב - מתוך מהדורת "אבן ישראל - (שטיינזליץ)" תוספות

רבי שמעון אומר: למחרת מביא אשמו ולוגו עמו בידו. כדן מצורע בשמיני שלו, הוא יום אחד וששים. ומתנה עליו, לפי שהוא ספק מצורע. וזאת מצורע שמבטבב טהרתו אינו יכול לזכיא במבחה - שאין תטאת ברמה באה על הספק. לפיכך יביא תטאת העוף. ואם הוא עשיר - יכתוב נכסיו לאורו. רבי עמי, רביא קרבן עני, הדיינו עוף. רבי שמעון לסעמיה, דאפרו מבטבב טרכין (ח.ב.א): אפילו היה שער

רבי שמעון אומר למחרת של יום ששים מביא אשמו כו'. ושחייבו בצפון - כשאר אשמות. ומתן בחונות - כדן אשם מצורע. ומביחא ומבכיס ותנופת חות ושוק - כחומר שלמים. ונאכל לזכיר בחונת ליום ולילה - שמא אשם הוא. ואף על גב דאמר טר - בשחוטת קרשים. בפרק 'כל הבהים שנתערבו בהטאת המוחות' (ע"ב). איש דאמר יבין שמעון, מייתי ומתני

עמו, ואומר: אם מצורע הוא - זהו אשמו זה לוגו, ואם לאו - אשם זה והא שלמי נדבה. ואותו אשם מעון שחייבו בצפון, ומתן בחונות וסמיכה, ונסכים ותנופת חות ושוק, ונאכל לזכיר בחונת ליום ולילה. ואף על גב דקא מפריק מר בשחיטת קרשים: אימר דאמר רבי שמעון מייתי ומתני, לכתחילה - לתקוני גברא. אבל בעלמא דיעבד - אין, לכתחילה - לא. הני מילי גבי שלמים, דקא ממעט פאליקתו, דהוה להו קרשים לבות הפסול. אכל מענות - אפילו לכתחילה. אמאי ליה רב פפא לאבי: רבי שמעון דאמר, מחצה חלות ומחצה רקקון ביאי, הא קא מייתי עשרון אחד משני עשרון, ולוג אחד משני לוגין? - שמעינן ליה לרבי שמעון דאמר: אם הביא עשרון אחד משני עשרונות ולוג אחד משני לוגין - יצא. - ומיקמין היכי קמי? - דמתני ואמר: אי חלות לחייהו ורקקון לחייהו אמרי דקא קמיצא מחלות - ליהוי מחלות, דקא קמיצא מרקקין - ליהוי ארקקון. אי מחצה רקקון ומחצה חלות אמרי, דקא קמיצא מחלות - ליהוי המחצה חלות ומחצה רקקון, ודקא קמיצא מרקקין - ליהוי המחצה רקקון ומחצה חלות. - והא כגו מיקמין חד חלות מחלות ומרקקין

לכתחילה לתקוני גברא - כגון האי, דבלאו הכי אסור למיכל בקרשים, דשמו מצורע הוא. אבל בעלמא - כגון חתם בובחיס, דמיידי באשם שנתערבו בשלמים, דקאמר רבי שמעון חתם. כולן איבלו כחומר שבוין, שידו כולן נאכלין ליום ולילה כאשם, ובכולן טענים מסכיח ומסכים דיעבד - אק, לכתחילה - לא. וקא סמעס בבחיילת - דשמנס שלמים חק. וזמן אבילות שני ימים ולילה אחד. ויחן דאשם אינו נאכל אלא ליום ולילה, הותרת שוק - נמצא נאכל קרשים לבית הפסול שלא כדן. אבל מנחות הללו, זמן אבילות שיה - אפילו לכתחילה גמי. ולרבי שמעון דאמר מחצה חלות כו' - ומוקמא מתניתין אליביה, בוצה דמיידי ומתני שיצטרפו חלות בעשרון זה לפי מה שגדו, ורקקין מעשרון זה לפי מה שגדו. הא קא מייתי - השתא עשרון, מזה וזת מזה קצת. וקא מערב שתי מנחות בהדי הדדי. ואידו לא נדר אלא חודא מנחה. לאיתויה דח עשרון ודח לוג, ומפליסא לחלות ורקקוס. שמעינן ליה לרבי שמעון - דאמר: המביא מנחה חביא שני עשרונים ושני לוגין, ואמר 'חציו של זה וחציו של זה' - לחובתי, והשאר - רבתי' - יצא. ולא אתפרשי מן הכי. ואמר 'מיקמין היכי קמי' - לאותה מנחה, שהוא מצטרף שתי מנחות

התנא אל חס לפרש כל זה וסופר שלשים יום ומביא קרבנותו שלמים דראי ועלת במחה ספק ומתנה עליו, ואומר: אם טמא הייתי בתגלות שלישיה - העולה ראשונה נרבה, חו חזבה, חטאת העוף מחובתי. ואם טהור אני - העולה ראשונה חובה, חו נרבה, חטאת העוף ספק. והוא חייב נמי דמתנה: אם כלחה נזירות מתגלגלת שניה - שתחוק עלת נרבה, חטאת

למנחה אחת. והא בני מיקמין כו' - דאי חודא מנחה של חלות ורקקין אמר - הו בעי איתויה חלות ורקקין ולפתוח בכלל אחד, ולקמוץ משניהם קמוץ אחד. שמעון

אף לא חיש לפרש כך. ושוהה יין, ומטמא למתים. תימה: למה לא הזכיר בקרבנות גלגלת רביעית. זו חטאת (בבבחה), שהרי ראי נזיר היה, ועייין אל חשבתי חטאת הברכה בשום פעם? ואם באנו לפרש רישא ברביייתא: ספק נזיר וספק אנו נזיר כלל בעשיה נרבה, ולכך יביא חטאת ברמה. שהרי אינה באה על הספק - לא משתמיה חטאת הברכה. דאם כן, היה לפרשי בהדיא ועוד, אם כן, בשלמים היה לה למתני תנאי: או למתויה עלת נרבה, או שלמי נזיר לענין (וממורם מהם) - דבאי - חוה ושוק, ובאי - זרוע בשילה. במה דברים אמורים? בזמן שגדו שלמים, אבל נדר שנים עמד חדש. אובל בקדשים - לאחר שתי שנים, ושוהה יין ומטמא למתים - לאחר ארבעה שנים. באותו ענין ובאותה שיטה שאמרנו. מנלל לסוף שנה - באותה של סוף שלשים ובאותו תנאי, ולסוף שתי שנים - בשניה, ולבסוף שלש שנים - בשלישית, ולבסוף ארבעה שנים - ברביעית. טמא בספק מוחלט בודאי, אובל בקדשים - לאחר שמונה ימים. והתגלת מצורע דראי ודחה איסור גילוח הנזיר, ומיך כשיבא לפניו - מגלח ראשונה, ובשביעי - גלגלת שניה, ובשמיני - מוכיס דיו לכוהנותו, ושוהה יין ומטמא למתים - לאחר שלשים ושבעה. כך כרוב בתוספתא. ונראה דגרסינן 'ששים ושבעה' לפי שיטה שפירשו. טמא בודאי מוחלט בספק, אובל בקדשים - לאחר שלשים ושבעה יום, ושוהה בין ומטמא למתים - לאחר שבעים וארבעים יום. טמא בודאי מוחלט בודאי, אובל בקדשים - לאחר שמונה ימים, ושוהה יין ומטמא למתים - לאחר ארבעה וארבעים יום. אשם זה הוא שלמי נרבה - ואם תאמר: והא אמרין בפרק 'אזוזין קומקום' (מבואם מ"ג) דאשם מצורע, שני כהנים מקבלין אתו חתם, אחד ביד ואחד בכלי. ושלמים אמרין דרצין שקיבל כל דמו של פרי וש

למורה דתקוני גברא שאני, כדאמרין בפרק 'תדעוהו' (מבואם ע"ב).

וכמיכה - למאן דאמר: אשם מצורע - לאו דארוייתא הוי באקמי ידיו, ואף על גב דשלמים בעי מסכיח נגודה, ואיבטחן בפסחים בפרק 'דאשה' (ט"ז.ב) גבי 'ומשה שנתערבו ערות פסחיהו' דתנעין מלעשות פסח שני ממות סמיכה - משום תקוני גברא התייר. ולמאן דאמר דארוייתא - הזכיר בתום סמיכה, וכן נסכים, דבין שלמים בין אשם מצורע עתקין סמיכה ונסכים. ומיחו נסכים מעינו למימר דנקט משום שאר אשמות ולא בעי נסכים. והתנופת חות ושוק - תימה: דלא תני תנופה מחיים דבעי אשם מצורע, כדתני בפרק 'כל המנחות באות מצד' (מנחות ס"א). ונאכל - ליום ולילה - ובתורה, דאין נאכלת אלא ליום ולילה, אין יכול לחתנה - משום דבעיא ולחם, ובחם אי אפשר לעשות תקנה, כדמוכח בפרק 'הזוהדי' (מנחות פ"א). שמעינן ליה לרבי שמעון דאמר אם הביא עשרון אחד משני עשרונות ולוג אחד משני לוגין יצא - פירש בקמטרה: לא אתפרשי, ושי לודקו. מוקדש מות יבש לא נתקדשה, דמכשר שתי הלחם ולחם הפנים אבית פאגי, שמעת מנה דלא חייש בעשרון משתי עשרונות. ומיחו לוג אחד משני לוגין לא שמעינן מנה - דכולוהו מורו במדה הלחם הנתקדשה. כרבי

למנחה אחת. והא בני מיקמין כו' - דאי חודא מנחה של חלות ורקקין אמר - הו בעי איתויה חלות ורקקין ולפתוח בכלל אחד, ולקמוץ משניהם קמוץ אחד. שמעון

מנחות. פרק שלוש עשר – הרי עלי עשרון דף קו עמוד א – מתוך מהדורת "אבן ישראל" (שטיינזולץ) ר'לט רש"י

שמעון ליה לרבי שמעון – בפרק 'ככל המנחות באת מצה' (מנחות סג.ג.) מותר
 השמן – אמרין בפרק 'ואלו מנחות' (מנחות ע.א.): מנחה הבאה מנחה הלוח מנחה
 ריקון – מכאי לוג שמן ותרצה לחלות וריקון. וחלות – בוללך, ומושב הריקון על
 פני בולך, ושאר השמן מחזור לחלות. ויג' 'כזלה ריקון' תניא לעיל מנחה: ומשון
 כמין כן, ושאר השמן נאכל לכזנים. רבי שמעון

כרבי שמעון בן יהודה – ואם אמרו: מאי סלקא דעתך דמקשה, דקאמרין דאי מנחה
 חלות מנחה ריקון – מותר השמן מחזור לחלות. הוא לא אשכחן בפרק 'ואלו
 מנחות' (מנחות ע.א.) רבי שמעון דאית ליה דאי סברא. ומנא ידע בכזלה ריקון דשאר
 השמן נאכל לכזנים? ויש לומר: משום דרבי שמעון בן יהודה הוה סבירא ליה
 דמותר השמן מחזור לחלות, ואילבא רבי

שמעון קאמר, דהא קתני 'מנחה הבאה מנחה
 הלוח מנחה ריקון', ואנן שמעת ליה דאית
 ליה האי סברא? רבי שמעון

שחן אלף ושמונה מאות ושלשים – כירוד קח
 בדרך מאחר ועד ששים, ורצף החילוק
 לסופן עד האמצע כגון אחד ושלשים – הם שנים
 ואחד, שנים וחמשים ותשעים – הם ששים ואחד,

ושלש וחמשים ושמונה – הם ששים ואחד. כן
 המנהג עד שלשים, ושלשים ושלשים ואחד – נמי
 הם ששים ואחד, ועלה לך שלשים פעמים ששים

ואחד, וכן נכלל למנות פרים דהו, ועליון
 לשבעים. כירודי שבע ושלוש עשרה – הם עשרים,
 וכן שמונה ושתים עשרה – הם עשרים, וכן תשע

ואחת עשרה – הם עשרים, ועשר – הרי שבעים.
במותר לחבנים חילין לעורה מקיפלי – ולא
 מיתוקטא אלא כרובך דאמר: למנחה

של ששים עשרון – ששים לוגין, דאי כרבי
 אילעוד בן יעקב דאמר: אין לה אלא לוג – ודכי
 מיתבשרה: כיון דאיכר חילין בודה, הוא אינה

ראיה לכללן, משום דהוה ליה חסר שמה.
רבה אמר דבולי עלמא וכז' – 'רבה' גרסין,
 אף על פי שהוה אריר רב חסא. ורבי שמעי לקמן

שניא אדרינא.
דתלי לה ברעת כותן – ואף על גב דב'הקומץ
 רבה' (מנחות כותן) לית לה לאבי ברעת רבון
 תליא מילתא, ליה הכא מודה.

אפשר

מנחה של ששים עשרונים, דברי חכמים. רבי אומר: יביא מנחות של עשרונים מאהר ועד
 ששים, שהן אלף השמונה מאות ושלשים. "פירשתי, ואינו יודע מה פירשתי, ואי זו מהן
 פירשתי, ואינו יודע כמה פירשתי" – יביא חמש מנחות של ששים עשרונים, שהן

שלוש מאות, דברי חכמים. רבי אומר: יביא חמש מנחות של ששים עשרונים מאהר ועד
 ששים, שהן תשעה אלפים ומאה וחמשים. כנאמי קא מיפלגי? אמר רב חסדא: במותר
 להכניס חולין לעורה קא מיפלגי. רבי סבר: אסור להכניס חולין לעורה, ור'נן סברי: מותר

להכניס חולין לעורה. רבא אמר: דכילי עלמא – אסור להכניס חולין לעורה, והכא במותר
 לערב חובה בגדרה קא מיפלגי. ר'נן סברי: מותר לערב חובה בגדרה, ורבי סבר: אסור

לערב חובה בגדרה. אמר ליה אביי לרבא, לרבנן דאמרי: מותר לערב חובה בגדרה – אסור
 הא בעינן שני קמציסו? דקמציין ותרד קמזין. – והא קא קמזין מחובה אגדרה ומגדרה

אחובה! – דתלי ליה ברעת כותן, דאמר: כל תיבא דקמציא ידא וכהן השתא – חובה,
 ולבסוף – גדרה. – ואקמזרי חיכי מקמטר? ליקמטר גדרה פרישא – דחובה חיכי מקמטר

לה? דלמא פולא חובה היא והסרו להו שירים, ואמר מר: שירים שחסרו בין קמציא
 להקמטרה – אין מקמטר קומזין עליהו! ליקמטר חובה פרישא – דגדרה חיכי מקמטר לה?
 ור'למא

וימריקון, וקא קמזין מחלות אריקון ומריקון
אחלות! – שמעון ליה לרבי שמעון דאמר: אם
קמזין ועלה בירו מאהר על שניהם – יצא. – והא
איכא מותר שמן, דאי קמציא חלות ומקציא ריקון
אמר – מותר השמן מחזור לחלות, אי פוליא ריקון
אמר – מותר השמן נאכל לכזנים! – פרבי שמעון
בן יהודה. דתניא רבי שמעון בן יהודה אומר משום
רבי שמעון: מושחן קמזין כו, ומותר השמן נאכל
לכזנים. אמר ליה רב פהנא לרב אשי: והא איכא

לספקא במנחת נסקים, דאמר רבא: מתרב אים
מנחת נסקים בכל יום! – פי קא מסתפקא ליה
סימין יחיד. בגלגל לבונה. בגלוג. מקמציא – באה
גלגל יחיד, באה בגלגל ציבור – לא מסתפקא ליה.

פי קא מסתפקא ליה – באה בגלגל עמטה, באה
גלגל ובח – לא מסתפקא ליה. פי קא מסתפקא
ליה – מעונה לבונה, שאניה מעונה לבונה – לא
מסתפקא ליה. פי קא מסתפקא ליה – באה בגלוג,
באה בשלושה לוגין – לא מסתפקא ליה. פי קא
מסתפקא ליה – מעונה קמזיה, שאניה מעונה
קמזיה – לא קא מסתפקא ליה. "פירשתי מנחה של

עשרונים". תנו רבנן: "פירשתי מנחה וקבעתי בכלי
אחד של עשרונים, ואינו יודע מה פירשתי" – וביא

הוא קצת מן הקומץ חולין? ועוד: מנחה היכי
 משתרי, והא לא איקמטא קומץ שלם. דקצת
 מן הקומץ הוי חולין? תריץ כדתרעין ב'הקומץ

רבה' (מנחות כ.ב.) קומץ ברעתא רבתי חולין
 מלכתא – ובח? דעתא אקושד ולא אחולין. ורבי
 סבר אסור להכניס חולין לעורה – הלכך,
 לא מצי איתויי בכלי אחד ומנחה. אבל יביא

ששים מנחות, מאחר ועד ששים בששים כלים.
 ואמר: 'אותם שנדרתי – ידו לחובתי, והשאר
 – נרבה. ואי קשיא: ליתיה ששים עשרות
 בששים כלים, וימא: 'לפי חשבון שנדרתי –'

נדרתי, השאר – נרבה? והא לא קשיא. דקביעת
 הדמנה – מותר הוא, ולא מצי איתויי בכלי
 אחד פחות ממה שקבע בו. מותר לערב חובה
 בגדרה – הלכך מיתוי ששים עשרות, וימא:

'כפי מה שנדרתי – ידו לחובתי, והשאר –'
 נרבה. שני קמציס – חד לחובה וחד לנרבה.
 ושני קמציין – שני קמציס. כל היבא דפרי ידו
 דכותן השתא – בקמטר ראשון – ידא חובה, וכל

היבא דמשו ידוה קמציין אחרון – תהא נרבה.
 ר'למא

הוא קצת מן הקומץ חולין? ועוד: מנחה היכי
 משתרי, והא לא איקמטא קומץ שלם. דקצת
 מן הקומץ הוי חולין? תריץ כדתרעין ב'הקומץ

רבה' (מנחות כ.ב.) קומץ ברעתא רבתי חולין
 מלכתא – ובח? דעתא אקושד ולא אחולין. ורבי
 סבר אסור להכניס חולין לעורה – הלכך,
 לא מצי איתויי בכלי אחד ומנחה. אבל יביא

ששים מנחות, מאחר ועד ששים בששים כלים.
 ואמר: 'אותם שנדרתי – ידו לחובתי, והשאר
 – נרבה. ואי קשיא: ליתיה ששים עשרות
 בששים כלים, וימא: 'לפי חשבון שנדרתי –'

נדרתי, השאר – נרבה? והא לא קשיא. דקביעת
 הדמנה – מותר הוא, ולא מצי איתויי בכלי
 אחד פחות ממה שקבע בו. מותר לערב חובה
 בגדרה – הלכך מיתוי ששים עשרות, וימא:

'כפי מה שנדרתי – ידו לחובתי, והשאר –'
 נרבה. שני קמציס – חד לחובה וחד לנרבה.
 ושני קמציין – שני קמציס. כל היבא דפרי ידו
 דכותן השתא – בקמטר ראשון – ידא חובה, וכל

היבא דמשו ידוה קמציין אחרון – תהא נרבה.
 ר'למא

מנחות. פרק שלושה עשר - הרי עלי עשרון דף קו עמוד ב - מתוך מהדורת "אבן ישראל - שטיינזולץ"

תוספות

אפשר דמיתו שיתן בידו מנא מנא לזו וקמיין - תימה הוא תניא ביהקמיין רבד
(מנחת כדא.) ה"רם מנא קומינא" - מן המחזיר, שלא יבאר עשרון שני בלים
וקמיין. ומשעו מהם בנן דקדן קפויא בקבא. על פה ב' דרביי בעילאי ואין לחלק בין עשרון
אחד לכמה עשרונות, דהייב עב' ברוחא דזו דקאמריין הבא 'זמנעו לזו וקמיין', למה לי ד' זמנעו
לזו, אי לא מיתו עשרונות רבתי? כדדרשית לזו

ההם. וכין דמחזיקי 'מנמר נפקא, יש לנו למנעו
שני עשרונות בשני בלים, אף על גב דהיא מנחה נתינו
וחד קמיין לחזרייה, אף על גב דננעי, כמו עשרון
אחד בשני בלימו ועירי לפרשי: שני בלים הדבא
כתיבתי של תרנגולים הדהם. ואל על גב דמפקסין
מחצתה - אי הונע. ואל תאמר דבבולה
שנתעבא בשמעט לבלא אסיין אלא לערב תבא
בגריה. אבל חובה חובה - משמע דשרי. ואם
כן, לרבי, אימור, 'אם ששים עשרונים נדתי -
לזו עלי עירין עשרון אחד. ואלה פחות מששים
נדתי - הרי על מניין כל אלא עשרותי מששים
ועד עשרון אחי יורת. ומיתו שיתן ביד מנא.
וחד ביד מנא, ומנע לזו, וקמיין מחאי וקמיין
מחאי. דכין שחכי חובה - יביל לערב ויש
לומר: כדשנינו לעיל בפרק 'התודה' (פאא.)
התורה אברה 'טוב אשר לא תורה', ואת אברה
ליקו ליערדו (כתחילתה) ואין לז לעשות את
תקנה על ידי ה'רעיל', אבל ביהו ז' - שרי,
דהוי נדבה, ורבי כרבי אליעזר בן יעקב. ואין לומר:
לדיתו שיתן ביד מנא. וחד ביד מנא - ומנע לזו
וקמיין לזו ממשקא אנדבה בגריה - ואל על
כלל חובה מנחתיב ביהוה, הוד ליה חיסד שנתנו
והיה שנתנו. לא יפחות משני עירין - ודוקא
כי אמר 'עצים', אבל כי אמר 'עץ' - מיתו גוד
אחד, כדאיתא בגריה (א.) יפחות מן
הקמיין - מבסכת שקלים בפרק 'שלושה עשר
שפות' (יא) פליגי אי ליערדו יד בעלים אי
ליערדו יד בתי.

המעלה את הקמיין עירי חייב - ובהא
כללא הוי מעלה קמיין בפנים -
דחקטרה מעליהא דהא, והלכך לא חשיב לז
בשיתא. כך פרש בכותשין. והא תאמר: ויז מתם
לן תנא כרבי אליעזר, דבפרק תורה אברהם
(קא.) ומיתו ליה לעיל סוף פרק קמא (בבב.)
דרבנן מחייבי בבית בחיין? ויש לומר: ד'קמיין'
דנט - לא לאפקו בניה, אלא לאפקו מאידן
דרבי אליעזר, דאמר בשני בלימו לבונה: עד
שקריב שני קמיין. ולפירוש זה לא מיתו בקמיין
דסולת. והא איכא בעלים - ואל תאמר: והא
איכא סמך, למאן דאמר בפרק 'בב' כתידי'
(זבחים אבא.) דבבולה? ויש לומר: כין דאיכא עשרן
דאכלי בתנים - לא פסיקא ליה. ועד שיתא, והא
איכא בעלים, דאדלוי ליה דאמנ טען קמינא -
הכל קרב. כמפרש ב'דוקמיין רבד' (מנחות כב.)
ודילמא

ודלמא פולא חובה היא, וכל שהוא מנמו לאישים
- הרי הוא ביביל תקטירו! אמר רבי יהודה בריה
דרבי שמעון בן פוי: דקסיק לזו לשום עצים, וכרבי
אליעזר. דתניא, רבי אליעזר אומר: לית ניהוחי אי
אתה מעלה, אבל אתה מעלה לשום עצים. אמר ליה
רב אחא בריה דרבא לרב אשי: ודלמא דכולו עלמא
מותר לערב חובה בנדבה, והכא ברבי אליעזר אף
מפילאי. ורבנן - אית לז דרבי אליעזר, ורבי - לית
ליה דרבי אליעזר! אמר ליה: אי שקלא דעתך לרבי
מותר לערב חובה בנדבה ודרבי אליעזר לית ליה -
אפשר דמיתו שיתין ביד מנא, וחד ביד מנא, ומנע
לזו, וקמיין. רבא אמר: דכולו עלמא מותר לערב
חובה בנדבה, ודכולו עלמא אית לזו דרבי אליעזר,
והכא בפלוגתא דרבי אליעזר בן יעקב ורבנן קא
מפילאי. דתני: אפילו מנחה של ששים עשרון - גותן
לה ששים לזו. רבי אליעזר בן יעקב אומר: אפילו
מנחה של ששים עשרון - אין לה אלא לזוה, שאמור
ל'למנחה ולג שמין'. רבנן סברי (פרבנן.) דאמרי: ששים
לזו, וכל חד וחד עשרון - לזוה קא שקיל. ורבי סבר
כרבי אליעזר בן יעקב. דאמר: איז לה אלא לזוה, ולא
דעינין אי הוה מנחה היא - דקני לה בחד לזו, לא
שתי מנחות נתיחו - דקעינין שני לזוין. רב אשי אמר:
בקמן והביא גדול קמיפילאי. רבנן סברי: קמן והביא
גדול - זצא, ורבי סבר: לא זצא. - והא אפילו פה
הוה ומנא, דתני: קמן והביא גדול - זצא, רבי אומר:
לא זצא - זצריבא, דאי איתמר בהא - בהא קא אמרי
רבנן, משום דאיזי ואיזי קומין הוא, אבל תהם דקא
נפשי אימורין - אימא מודו ליה לרבי. ואי איתמר
בההיא - בההיא קאמר רבי, אבל בהא אימא מודי
לזו לרבנן, זצריבא. סימן: עצים. והב. יין. עולה. תורה.
שור. משנה: הרי עלי עצים" - לא יפחות משני

ולמא כולה חובה היא - ומכי שקיל קמיין קמא - הוד ליה כל מה שבליים שריים,
וכי קמיין דנדבה ומקטר לה - הוה לזו (במקטרי) שריים (שחזור). ודפסיק לזו לשם
עצים - לעולם דרובה מקטיר ברישא. ודקאמר: דלמא איני שריים נתינו וקמו לזו
ביביל תקטירו - דמקטר ליה לקמיין דנדבה לשם עצים. ואל תמנע לזו יעלו -
בתריה דההוא קרא ר'בל חובה? בתיב. אית
לזו דרבי אליעזר - הלכך, כי מקטר לקמיין
דנדבה, מנחה ואומר: אם איכא נדבה דההוא כלי
- תהוי הקטרה מעלס, ואי כולה חובה היא,
הקטרה קמינא - תוא הקטרה, וחד - שלש
עצים. ורבי לית ליה דרבי אליעזר - והלכך,
לא מצו לאיתויי בחד מנא - דהוה לא מקטר
לקמיין קמא. ולמא קמלינא מנבל, וקטן ליה ביביל
תקטירו. אפשר דמיתו ששים בחד מנא וחד
ביד מנא - וקמיין מגדול ברישא, ומנחה אי
כולה חובה - שפיר. ואי לא, הא קמא דקמצינא -
ליהו מחובה, ולמא קמלינא מנבל אחד - וליהו
אדהא עשרון, ולאותה נדבה דפש בכלי אחר.
"ומנע" - מנען לראש הוליים או בעד זה, כדי
שינעו ראשי הקלתות זו לזו, כי הכיזו לעשרת
נדבה דבבלי גדול הקמיין דבבלי קטן. ומקטיר
חובה, וחד נדתי. ודני מני הויא קמינחה כל
כלי גדול חובה - לא וחד לזו שריים שחזור,
דמנחה שיתן בידו מנא לא שקיל לזו אדתי,
מכי שקיל קמיין קמא. ששים לזו לששים עשרון
בשכחותו בלי, ומנחה. מנח שבדתי - והא
לחובה, והשא - חזא נדבה. וכל עשרון
לזו שקיל, ודרובה - דתורה ונדבה - לנדבה.
ואי לה (מנחה) אלא לזוה - לזו לכל המנחות.
ואי עריב שתיים מנחות, זו של שלשים זו של
שלשים בכלי אחד - בעי לזו שני לזוין. ואי הוה
הא - בעי חד לזו. קמן והביא גדול - וזה אי
מני לא נזר, אלא שלשה עשרונות. ומיתו משה
לנדו - ודני, ולא בעי אתניו מדין. קמן והביא
גדול - "שן קטן עלי", ודביא גדול. איזי והא
מ-בן מנחה גדולה וכול מנחה קטנה - חד קמיין
מקריב. אימורין יתגול נפשי קריבין - ואיכא
למניה, לא הכי נזר - בההוא קאמר לא זצא,
דנפשי אמורין דיהי. משנה שני נזירין - שני
בקעיות גדולות. והמלת את תקמיין בחיין חייב
כרת, דהעלאת האה. ובהאי כללא הוי מעלה
קמיין בפנים - דחקטרה מעליהא דהא, הלכך
לא חשיב לזו בשיתא. שני בויבין - של לזם
הפנים. חשת לא יפחות מנקה כפא - לא יפחות
משוה מנחה כפא. דמיתו (נחתו) שוה מנחה כפא.
פירשתי - "וכן קרב וזה ואני יודע כמה פירשתי".
יבא - כל כך עד שידע בעצמו לעולם לא
לכך נתכוון. (גמרא) קרב - נפש כי הקריב
קרבן מנחה (ויקרא א.) וכן הוא אומר - ודעם
איכור קרבן. וענינו הנשה - בקרן דרומית
משכרית מנחתה. עצים טעונים קמינא - ומסוקן
לעצם דקין, עד שנטול מהם מלא קומנא. עצים
- שהתנדב אדם טעונים להקטין בעצי
הקדש. כשאר קריבות. מנין - אחרים הקטרה
הוי קמיין פירשתי - "אחר מאותן הסינים כולם
למנחה, ואני יודע כמה פירשתי". וקא
סלקא דעתך. דודאי מנחתה למנחה - דעתה
למנחה ודלית ביה היתר שריים לבונה. ואף
על גב דאניו נקטר כולם מלא עולת התעב ומנחה
בסכים, הליכך ביה מנבל, אבל איכא דאמר
ד'הוי עליו למנחה' סתם - משמע דבר ענקית,
היינו לבונה. ותו ליבא - ואמילתא קמינחה קא,
ד'אין לך דבר הקריב כולה למנחה אלא לבונה'.

זמנין כספה, "נחשת" - לא יפחות ממונעה כספה. "פירשתי, ואני יודע מה פירשתי" - והא מביא,
עד שיאמר "לא לקד נתפונתי". גמרא תנו רבנן: "קרבן" - מלמד שאמתניבין עצים. וכמה?
שני זווירין, וכן הוא אומר 'והתקרולות הפלגו על קרבן העצים'. רבי אומר: עצים קרבן הם,
טעונין מלח ומטעונין הנשה. אמר רבא: ולדברי רבי, עצים טעונין קמינחה. אמר רב פפא: לדברי
רבי, עצים זריבין עצים. "לבונה" לא יפחות מן לבונה? מניין? דכתבי (הרי משנה מנמו קמינחה
מפולת המנחה ומנחה ואת כל הלבנה", מקיש לבונה לזרמה דקמנחה, שיהו לה זרמה דקמנחה -
קמיין, אף לבונה - נמי קמיין. תנו רבנן: "הרי עלי למנחה" - ביא לבונה, מיהו לה דבר שקריב
לזו מנחה אלא לבונה. "פירשתי ואני יודע מה פירשתי" - ביא מפל דבר שקריב למנחה.
ותו ליבא? והא איכא עולתה - איכא עולה לבנהים. - והא איכא עולת העוף? - איכא

מִסְכֵּת דְּמַאי

פֶּרֶק רֵאשִׁון

הַלְכָה א' מִתְנִי' הַקְּלִין שֶׁבְּדַמַּי – הַשִּׁיתִין וְהַרִימוּן, וְהַעוּזְרִין, וּבְנֹת שוּחַ, וּבְנֹת שֶׁקְמָה, וְנוֹכְלוֹת הַתְּמָרָה, וְהַגּוֹפְנִין, וְהַנְּצִפְתָּה. וְכִי הוֹדָא – הַאֲזַג, וְחֹמֶץ וְהַפּוֹסְפֶר.

רַבִּי יְהוּדָה אָמַר: כָּל הַשִּׁיתִין – פְּטוּרוֹת, הוּן מִשְׁלַל דִּיּוֹפְרָא. וְכָל הַרִימוּן – פְּטוּרִין, הוּן מְרִימֵי שִׁיקְמָה. וְכָל בְּנוֹת שִׁיקְמָה – פְּטוּרוֹת, חוּץ מִן הַפּוֹסְפֹת.

גְּמָרָא אָמַר רַבִּי יוֹחֲנָן: לְפִי שְׂרוּב מִיָּנִין הִלְלוּ אֵין בְּאִין אֶלָּא מִן הַהֶפְקֶר – לְפִיכָד מִנּוּ אוֹתָן חֲכָמִים. רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן לָקִישׁ אָמַר: לֹא שָׁנּוּ אֶלָּא דְמַאי, אֶבֶל וְדַאי – הַיִּיבִין. רַבִּי יוֹחֲנָן אָמַר: לֹא שִׁנְיָא, בֵּין דְמַאי בֵּין וְדַאי – פְּטוּרִין.

וְקָשְׂיָא עַל רַבִּי יוֹחֲנָן, לֹא שָׁנּוּ אֶלָּא דְמַאי, אֶבֶל וְדַאי – הַיִּיבִין! אָמַר רַבִּי לֹא: לְפִי שֶׁבְּכָל מְקוֹם וּמְקוֹם לֹא חָשִׁיב אֶלָּא דְמַאי, וְהִכָּא לֹא אֶתִינֵן אֶלָּא וְדַאי.

מִתְנִיתָא מְסִיעֵי לְרַבִּי יוֹחֲנָן! מְכַזֵּב וּלְהֶלֶן – פְּטוּר מִן הַדְּמַאי. וְשִׁנְיָא הִיא מְכַזֵּב לְהֶלֶן בֵּין דְמַאי בֵּין וְדַאי! אוּף הִכָּא, לֹא שִׁנְיָא בֵּין דְמַאי בֵּין וְדַאי!

מִתְנִיתָא פְּלִינָא עַל רִישׁ לָקִישׁ! אִם הָיוּ נִשְׁמְרִים – הַיִּיבִין. עֵיקְרָן לֹא מִן הַהֶפְקֶר הֵן בְּאִין? פְּתַר לֵהּ, אַחֲרֵי רוּב נִשְׁמְרִים. אֵתָּא חֲמִי: אִם הָרוּב מִשְׁמְרִין – דְּכַרִּי הַכֵּל הַיִּיבִין בֵּין דְמַאי בֵּין וְדַאי. אִם אֵין הָרוּב מִשְׁמְרִים – דְּכַרִּי הַכֵּל פְּטוּרִין, בֵּין דְמַאי בֵּין וְדַאי. מְחַצֵּה עַל מְחַצֵּה – לֵית יָכִיל.

[דף א' ע"ב]

דְּתַנְיָנּוּ: מְחַצֵּה עַל מְחַצֵּה – דְמַאי.

אָמַר רַבִּי זִירָא: לֹא סוּף דְּכַר הַקְּלִין שֶׁבְּדַמַּי, אֶלָּא אִפְּלוּ דְמַאי עֲצָמוּ.

תְּנִי: נִכְנַס לְעִיר שְׂרוּבָה עַבּוּסִים, סָפֵק רוּב מִשְׁמְרִין, סָפֵק אֵין הָרוּב מִשְׁמְרִין – דְּכַרִּי הַכֵּל הַיִּיבִין בֵּין דְמַאי בֵּין וְדַאי.

נִכְנַס לְעִיר שְׂרוּבָה יִשְׂרָאֵל, סָפֵק רוּב מִשְׁמְרִין, סָפֵק אֵין הָרוּב מִשְׁמְרִין – דְּכַרִּי הַכֵּל הַיִּיבִין.

סָפֵק רוּב עַבּוּסִים, סָפֵק רוּב יִשְׂרָאֵל. סָפֵק רוּב מִשְׁמְרִין, סָפֵק אֵין הָרוּב מִשְׁמְרִין – מְחַלְּקַת רַבִּי יוֹחֲנָן וְרַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן לָקִישׁ.

אֵילוּ הֵן הַשִּׁיתִין? רַבִּי שְׁמַעוֹן בְּרִיהַ דְּרַבִּי אֲבָא אָמַר: אֵילוּ שֶׁחַן יוֹצְאוֹת מִתַּחַת הָעֵלֶין.

הַכְּפּוּרוֹת וְהַמְסוּיָפוֹת – הָרִי אֵילוּ פְּטוּרוֹת. וְאֵילוּ הֵן הַכְּפּוּרוֹת? עַד שְׁלֹא הוֹשִׁיב שׁוֹמֵר עֲלֵיהֶן.

ובשומר הדבר תלויו? אמר רבי יוסי: כשאין בהן כדי טיפול שומר.

ואילו הן המסוייפות? משוקפלו המקצועות.

רבי לעיי אמר משום רבי אליעזר: הפבורות – הרי אלו תייבות, מפני שהן בהזקת משתמרות. רבי יוסי בן חלפתא אמר: השיתין שבציפורין – הרי אלו תייבות מפני שהן בהזקת משתמרות.

נמתייפו התאינים והוא משמר שדהו מפני ענבים. ענבים והוא משמר שדהו מפני הירק, אם נכנס הוא הפועל ובעל הפית מקפיד עליו – אסורות משום גזל.

עולא בר ישמעאל בשם רבי יוחנן: רבי ורבי יוסי בי רבי יהודה נכנסו לזבל במסוייפות, וצווח בהן השומר, ומשך רבי יוסי בי רבי יהודה את ידיו מהן. אמר לו רבי: אכול שבכר נתייאשו הבעלים מהן.

רבי יוחנן בעיי: צווח ואת אמר הכין!

אמר רבי יונה: יאות הוא מקשי.

והא מתניתא

[דף ב' ע"א]

פליגא, הסיאה והאיזוב והקורנית שבחצר, אם היו נשמרין – תייבים. אם בגינה, אפילו נשמרין – פטורות. תמן – יכול הוא לומר לו: הרי כל העולם פולז לפניך. ברם הקא – כלכלה אחת היא, ואני משמרה לבעל מלאכתי.

תני רבי יוסי בי רבי יהודה: הנובלות הנמכרות עם התמרים – הרי אלו פטורות [חייבות].

מה, שתי קופות זו בצד זו, או שתי קופות זו על גב זו? לא שנייה, היא זו בצד זו, והיא זו על גב זו. אלא כי אגן קיימין, במעורבות.

כשהטילו שאור, או כשלא הטילו שאור? רבי מנא אמר: כשהטילו שאור אגן קיימין. אם כשהטילו שאור בפני עצמן – יהו חייבות! לית יכול, דאמר רבי יוחנן: מפני שרוב המינין האלו באין מן ההפקר, לפיכך מנו אותן חכמים.

רבי הנניא אמר: כשלא הטילו שאור אגן קיימין. אם כשלא הטילו שאור, אפילו במעורבות יהו פטורין! לית יכול, דאמר רבי ישמעאל ברבי יוסי משום אביו: אשכול שביכר בו גרגיר יהודי – פולז חיבור למעשרות.

רבי יוסי בי רבי בון אמר: רבי זעירא ורבי הילא, חד אמר פתדין, וחד אמר פתדין. והכמים אומרים לא כדברי זה ולא כדברי זה, אלא את שהטילו שאור – חייבות, ואת שלא הטילו שאור – פטורות.

והגופנן, שמירה. מה? בין יהודא בין גליל? מן מה דמתלין לה מתל בגלילא, שומרה – שומר מרה. מאן מתל לה עם תבלייא, הודא אמרה, בגליל – פטור, וביהודא – חייב.

בוספּרה בוספּרתה. מהו? בין יהודא בין גליל? מן מה דמתליד לה מתל בדרומא, בוספּרה בוספּרתה, מן מתליד עם תבלייא, הך אַמְרָה: בגליל – חייבת, וביהודה – פטורה.

תניא אמר רבי יהודה: בראשונה, היה חומץ שביהודה – פטור מן הפעשרות, שהיו עושין יינן בטהרה לנסכים ולא היה מחמיץ, והיו מביאין מן התמיד. ועכשיו שהיו מחמיץ – חייב.

מחלפא שיטתיה דרבי יהודא! דתנינן תמן: המתמיד ונתן במים במידה ומצא כדי מידתו – פטור, ורבי יהודא מחייב. וכא, הך אמר הכין!

אמר רבי לא: בראשונה היו ענבים מרובות ולא היו הרצנים חשובות. ועכשיו שאין ענבים מרובות – הרצנים חשובות.

רבי הוּנָא אַמְר, רבי ורמיה בעי: לית הךא פליגי על רבי שמעון בן לקיש?

וירבו כל הרמונים על רימי שקמא, ויהיו פטורין! אמר רבי יוסי: תיפתר במקום שרוב משמרין.

רבי יוסי ברבי בעי: ואין כל העולם לפניו! וירבו כל הרימוזן שבעולם על רימי אותו המקום ויהיו פטורין!

[דף ב' ע"ב]

הלכה ב'

מתני' הדמאי – אין לו חומש ואין לו ביעור.

ונאכל לאונן.

ונכנס לירושלים ויוצא.

ומאבדין את מיעוטו בדרכים.

ונתנו לעם הארץ ואוכל בנגדו.

ומחלל אותו כסף על כסף, ונחושט על נחושט, כסף על נחושט, ונחושט על פירות, ויחזור ויפדה את הפירות; דברי רבי מאיר. והקמים אומרים: יעלו הפירות ויאכלו בירושלים.

גמרא לא יוחנן פהו גדול העביר הודיית מעשר? העבירן – שלא יתודו, הך לבער – צריך לבער. ובודאי. אכל בדמאי – אין צריך לבער.

תני: נאכל באנינה, ואינו נאכל בטומאה. מה בין אנינה מה בין טומאה? אמר רב נחמן: טומאה – מצויה, אנינה מצויה. גזרו על דבר שהוא מצוי, ולא גזרו על דבר שאינו מצוי.

אמר רבי יוסי: אפילו כספך טבל לא עשו אותו. אילו כספך טבל, ספק ניתקן מעשר שני ספק לא ניתקן – שמה אינו אסור לאונן? ברם הכא – מותר לאונן!

תמן תנינן: התרומה ותרומת מעשר של דמאי. והכא את אמר הכין!

אמר רבי זעירא: תמן תנינן, תרומת מעשר של דמאי. ברם הכא מעשר שני של דמאי.

אמר רבי אימי: אין המושגה הזאת יוצאת ידי תרומת מעשר של דמאי. מאי כדון? תמן רבי מאיר. ברום הכא – רבנן.

רבי זעירא אמר בשם רבנן: בדין היה, תרומת מעשר של דמאי – שלא יפריש עליה חומש. ולמה אמרו שיפרישו? מפני גדירה, שאם את אומר לו שלא יפריש, אף הוא אינו נוהג בה בקדושה.

בדין היה, מעשר שני של דמאי – שיפריש עליו חומש. ולמה אמרו שלא יפרישו? מפני גדירו, שאם את אומר לו שיפריש, אף

[דף ג' ע"א]

הוא אינו מפריש כל עיקר.

רבי בון בר הויא בעא קומי רבי לא: למה לי דמאי? אפילו ודאי! למה לי מיעוט? אפילו רוב! ולא בן תני: אין מביאין תרומה מן הגורן לעיר, ולא מן המדבר ליישוב, אלא אם בן היתה במקום שהיתה גוררתה – מביאה, ונוטל דמים מן השבט.

אמר ליה: ואינו מצוה להשיב אבידה? אמר רבי יוסי: מצוה הוא להשיב אבידה בדבר מועט, ואינו מצוה להשיב אבידה בדבר מרובה.

ובדאי, אכל לא בדמאי, אפילו בדבר מועט אינה מצוה להשיב אבידה. דתנינן: ומאבדין את מיעוטו בדרכים.

עד כדון בשאין בידו מעות. היה בידו מעות? רבי יוחנני בריה דרבי חייא בר בא אמר: אבא, הוי לו מעות בדיסקינא, ולא היה מחללו.

אתיא דרבי חייא בר בא – כרבי זעירא, ודרבי

[דף ג' ע"ב]

אילא – כרבי אמי.

דבי רבי ינאי אמרי: פחות מאוכל מותר לאבדו – בפרוס. אכל בשלם – עד גרונרות.

רבי יוחנן בשם רבי שמעון בן יהוודק, בשלם – עד כגונרות. בפרוס, אפילו פמה – מותר. מה פליגינן? רבי מנא אמר: בדה פליגינן.

דבי רבי ינאי אמרי: פחות מאוכל מותר לאבד – בפרוס. אכל בשלם – עד גרונרות. רבי יוחנן בשם רבי שמעון בן יהוודק: בין בפרוס בין בשלם – עד גרונרות.

רבי הושעיה בעי: מהו להפריש כל שהוא ולאבד?

ונותנו לעם הארץ ויאכל בנגדו. בדמאי, הא בודאי – לא, שאין מוסרין ודאי לעם הארץ.

מתני' הלוקח לזרע ולבְּהֶמְתָּה, קמח לעורות, ושמן לנר, שמן לסוד בו את הכלים – פטור מן הדמאי. מן הכזיב ולהלן – פטור מן הדמאי.

חלת עם הארץ, והדומוע, והלקוח בכסף מעשר שני, שירי הפנחות – פטורין מן הדמאי. ושמן ערב – בית שמאי מחייבין, ובית הלל פוטרין.

גמרא מפיון שלקחו לזרע – לא שנייא, היא דבר שזרעו פלה, היא דבר שאין זרעו פלה. אמר רבי יוחנן: ותני פז: לקחו לזרע וחישב עליהן לאכילה – באין מהשקה. לקחו לאכילה וחישב עליהן לזרע – לא הכל כמנו.

תני: אין זורעין טבל. אכל (ואין) מחפין טבל. אכל (ואין) עושים עם העכו"ם בטבל.

(ש)שכה זרע טבל – פטור, שפבר אבד. בדבר שאין דרכו להתלקט, אכל בדבר שדרכו להתלקט – קונסין אותו שילקט אותו. בלא צמה. אכל אם צמה – נעשה בדבר שאין דרכו להתלקט.

רבי יוחנן, בד תוה אכיל אפילו קופד, אפילו ביעה – תוה מתקן. אמרו לו תלמידיו: לא בן אילפן רבי: **עשר תעשר את כל תבואת זרעך** (דברים יד, כב)! הו חשש למשקין שיש בהן.

רבי ירמיה שלח לרבי זעירא תדא מסאנא דתאנים דלא מתקנא. ותוה רבי ירמיה סבר מימר: מה, רבי זעירא מיכול דלא מתקנא?! ותוה רבי זעירא סבר מימר: מה, אפשר דרבי ירמיה משלחה לי מילא דלא מתקנא?! בין דין לדיו, איתאכלת טבל.

למחר קם עימיה, אמר ליה: ההוא מסנאתא דשלחת לי אתמול, מתקנא תוה? אמר ליה: אמרית, מה, רבי זעירא מיכל מילא דלא מתקנא?! אמר ליה: אוף אנא אמרית פז, תוה מה רבי ירמיה משלח לי מילא דלאו מתקנא?!

רבי אבא בר זבינא בשם רבי זעירא אמר: אין הוון קדמאי בני מלאכים – אנן בני נש. ואין הוון בני נש – אנן חמורין.

אמר רבי מנא: בההיא שעתא אמרין: אפילו לחמרתיה דרבי פנחס בן יאיר לא אידמינן! חמרתיה דרבי פנחס בן יאיר גנבונה לסטיי בליליא,

[דף ד' ע"א]

עבדת טמורה גבן תלתא יומין דלא מעמא בלום. בתר תלתא יומין איתמלכן מהזרתה למרה. אמרין: נישלחנה למרה דלא לימות לגבן ותיכרי מערתא. אפקונה, אזלת וקמת על תרעת דמרה, שיריית מנהקא. אמר לון: פתחין להדא עלוקתא דאית לה תלתא יומין דלא טעימת בלום! פתחין לה, ועלת לה, אמר לון: יהבון לה בלום למיכל, תיכל.

יהבין קומה שערין ולא בעיית מיכל. אמרו ליה: רבי, לא בעיית מיכל! אמר לון: מתקנין אינן? אמרו ליה: אין? אמר לון: וארימותן דמיין? אמרו ליה: ולא בן אילפן רבי: הלוקח לזרע, לבמה, קמח לעורות, שמן לנר, שמן לסוד בו את הכלים – פטור מן הדמאי! אמר לון: מה נעביד להדא עלבתא, דהיא מחמר על גרמה סגין וארימון דמיין, ואכלת.

תריז מספינין אפקדון תריז סאין דשערין גבין רבי פנחס בן יאיר. ורעין ורחצין ואעלון. בענין מיסב שעריהון, אמר לון: אייתון גמליא וחקריא וסבון שעריכון.

רבי פנחס בן יאיר אול לחד אתר, אתון לגביה, אמרו ליה: עכבריא אכל עיפורין? גזר עליהן וצמתון, שרון מצפצפין, אמר לון: ודעין אתון מה אינון אמרינן? אמרו ליה, לא! אמר לון, אמרן דלא מתקנה. אמרו ליה: עורבון? וערבון ולא אנכון.

מךגלי מן דמלכא סרקיא נפלת, ובלעת חד עכבר. אתא לגבי רבי פנחס בן יאיר. אמר ליה: מה, אנא חבך? אמר ליה: לשמד טבא אתית! גזר עליהון וצמתון. חמא חד מנבע ואתא. אמר: גבי ההן ניהו! וגזר עלוי ופלטא.

רבי פנחס בן יאיר אול לחד אתר, אתון לגביה, אמרו ליה: לית מבווען מספק לון? אמר לון: דילמא לא אתון מתקנן? אמרו ליה: עורבון? וערבון ומספק להון.

רבי פנחס בן יאיר הוה אול לבית וועד. והוה גיניין גביר. אמר ליה: גיניין! מה את מנע לי מן בית וועדא? ופליג קומין ועבר. אמרו ליה תלמידיו: יכלין אנן עברין? אמר לון: מאן דידע בנפשיה דלא אקיל לבר נש מן ישראל מן יומי – יעבור ולא מנכה.

רבי, בעי משרי שמיטתא. סלק רבי פנחס בן יאיר לגביה. אמר ליה: מה עיבוריא עבידין? אמר ליה: עולשין יפות. מה עיבוריא עבידין? אמר ליה: עולשין יפות. וידע רבי דלית הוא מסבמה עמיה. אמר ליה: מישגח רבי למיכל עימי ציבחר בטל יומא דין? אמר ליה: אין.

מי נחית, חמא מולוונתא דרבי קיימין. אמר, כל אילון יהודאי זנין? אפשר דלא חמי סבר אפוי מן כדון. אזולין ואמרון לרבי. שלח רבי בעי מפייסתיה. מטון בי גבי קרתיה, אמר, בני קרתי, קורבין לי. ונחתו בני קרתיה ואקפון עלוי. אמר לון: רבי בעי מפייסתיה! שבקניה ואזול לון. אמר: בני ידי קורבין לין נחתת אישתא מן שמיא ואקפת עלוי. אזולין ואמרון לרבי. אמר: הואיל ולא זכינן נישבע מיניה בעלמא הדון, ניזכי נישבע מיניה בעלמא דאתא.

רבי חגי בשם רבי שמואל בר נחמן: מעשה בחסיד אחד שהיה הופר בורות שיחין ומערות לעובדים ולשבים. פעם אחת היתה בתו עוברת לינשא, ושטפה נהר. והוון כל עמא עלליו לגביה, בעיין מנחמתיה, ולא קביל עלוי מתנחמה.

עאל רבי פנחס בן יאיר לגביה בעי מנחמתיה, ולא קביל עלוי מתנחמה. אמר לון: דין הוא חסידכון? אמרו ליה: רבי, כך וכך היה עושה, כך וכך אירעין. אמר: אפשר שהיה מכבד את בורא במים, והוא מקפחו במים? מיד נפל קול הכרה בעיר: "באת בתו של אותו האישי" אית דאמרי. בסיכתא איתעריה. ואית דאמרי, מלאך ירד בדמות רבי פנחס בן יאיר והצילה.

רבי חנינא בן דוסא הוה יתיב אכול בלילא שבת. פחת פתורא קומין. אמרו ליה: מהו בן? אמר ליה: תכלין שאלתי משכינתי. ולא עשרתי. והזכיר תיניין, ועלה השולחן מאיליו.

רבי טרפון הוה יתיב אכול, ונפיל פיתותא מיניה. אמרי ליה: מהו בן? אמר ליה: קורדם שאלתי ועשיתי על גבו טהרות.

ויון למוריים, ויון לאלונטימית, קמניית לעשותן טהנין - תיביבין בדמאי. ואין צורך לומר: בודאי. הן עצמן - פטורין מן הדמאי.

מה אנו קיימין? אין ברבי - אפילו בדמאי יהיו תיביבין. אין ברבי אלעזר ברבי שמעון - אפילו [דף ד' ע"ב]

בודאי יהוון פטורים! אלא ברבי אנו אמרין, בקלין שהקילו בדמאי.

ויון לקילור, קמח לעשותה מלוגמא - תיביבין בודאי, ואין צורך לומר בדמאי ופטורים בדמאי. הן עצמן - פטורים מן הדמאי.

הכא את אמר: פטורים מן הדמאי, והכא את אמר: פטורים מן הדמאי! כאן - על גב גופו הוא בטל. וכאן - ביון שהוא נותנו הוא בטל.

והתני: קילור של עבודה זרה - אסור בהננייה! שנייא היא, דכתיב: ולא ידבק בידך מאומה מן החרם. מה בינן לשמרים של עכו"ם? אלו שמרים של עכו"ם שמה אינן אסורים בהננייה! הא שמרים שניבשו - אין בהם משום הננייה עבודה זרה.

מגזיב ולחלו פטור מן הדמאי. בזיב עצמה מה היא? תני: גזיב עצמה - פטורה מן הדמאי.

הלוקח מן החמרת בצור, ומן המגורת בצידן - תיב. הא מן המגורת בצור, ומן החמרים בצידן - פטור. מהמר וידי בצור.

חמרת שניבנס לצור דרך בזיב, אתא חמי, אילו עמדה לה בזיב - פטורה. עכשיו שניבנסה לצור - תיבית?

אמר רבי יוחנן: בשעה שגזרו על הדמאי - לא גזרו על דברים הללו. אמר רבי הושעיא: אימת קדשים עליו, ואינו נותן לכהן דבר שאינו מתוקן.

וחלת עם הארץ. על דעתיה דרבי הושעיא - בחלת עם הארץ היא מתניתא. אבל חבר שלקח עיסה מעם הארץ והפריש חלתה - לא. על דעתיה דרבי יוחנן - היא הדא היא הדא.

והמדימעי. על דעתיה דרבי הושעיא - בפירות עם הארץ היא מתניתא. אבל חבר שלקח פירות מעם הארץ ונדמעו - לא. על דעתיה דרבי יוחנן - היא הדא היא הדא. מאי נפק

[דף ה' ע"א]

מביניהן? סאה עולה מתוך מאה, על דעתיה דרבי יוחנן - תיבית. על דעתיה דרבי הושעיא - פטורה.

תני: וכולן שקרא שם לתרומת מעשר, או למעשר שני שלה – מה שעשה עשוי. על דעתיה דרבי יוחנן, ניהא. על דעתיה דרבי הושעיא, מתוקנין ואת אמרת הכן? מפני אחד שאינו מתקן שאינו אימת קדשים עליו.

תני: וכולן שקרא שם לתרומת מעשר או למעשר שני שלהן – מה שעשה עשוי מפני אחד שאינו מתקן.

רבי בון בר חייא בעי קומי רבי זעירא: עד כדון, בכסף מעשר של דמאי. אפילו בודאי.

תני: וכולן שקרא שם לתרומת מעשר, או למעשר שני שלהן – מה שעשה עשוי. רבי אלעזר אמר: הוין משירי מנהות. רבי ירמיה אמר: השאר – במחלוקת.

רבי יוסי בעי: הייודו מחלוקת? מה נן קיימין? אין פרבי מאיר, היא מעשר היא שירי מנהות – לא עשה ולא בלום. פרבי יהודא – מה שעשה עשוי.

אמר רבי מנא: אזלית לקסרין, ושמעית רבי חזקיה יתיב ומתני: המקדש בקלקו בקדשי קדשים, או בקדשים קלים – אינה מקודשת. רבי אלעזר אמר: דברי הכל. רבי יוחנן אמר: במחלוקת. ואמרית ליה: מאן שמע רבי הדיא מילתא? ואמר לי: מן רבי ירמיה.

ואמרית, יאות רבי ירמיה דהוא שמע הדיא דרבי אלעזר דברי הכל הוא, דאמר במחלוקת. רבי יוסי דלא שמיע ליה – צריכה ליה, הוא דאמר: הייודה מחלוקת? אין פרבי מאיר, היא מעשר שני היא שירי מנהות – לא עשה ולא בלום. אין פרבי יהודא – מה שעשה עשוי.

תני: אמר רבי יודה: לא פטרו בית הלל אלא שמן של פליטון בלבד. אחרים אומרים בשם רבי נתן: מחיבין היו בית הלל בשמן וורד, ויירדינון.

[דף ה' ע"ב]

הלכה ד'

מתני' הדמאי – מערבין בו. ומשתתפין בו. מכרכין עליו. ומזמנים עליו. ומפרישין אותו ערום. ובין השמשות.

ואם הקדים מעשר שני לראשון – אין בכך בלום.

שמן שהגרדי סף באצבעותיו – חייב בדמאי. ושהפורק נותן בצמר – פטור מן הדמאי.

גמרא מפרישין אותו ערום, שאינו טעון ברכה.

ובין השמשות, הדיא דתנינן: ספק חשיכה ספק לא חשיכה.

תני רבי חלפתא בן שאיל: מחללין דמאי במרחין, שאינו טעון ברכה. הא ודאי – טעון ברכה.

רבי מנא בעי קומי רבי יודן: כיצד הוא מכרד? אם היו פירות – "על פדיון מעשר שני". אם היו מעות – "על היולל מעשר שני".

אם הקדים שני לראשון – אין בכך כלום. בשעבר. הא בתהילה – לא.

רבי בא בריה דרבי חייא בר ווא, רבי חייא בשם רבי יוחנן: מותר להקדים שני לראשון בדמאי. רבי יעקב בר אחא בר אידי בשם רבי יהושע בן לוי: לא יעשה. ואם עשה – מה שעשה עשוי.

מהו ליקבע שני במקום ראשון? רבי יוסי בן שאול איתיה ליה אריסיה פירי. אמר ליה: "צא וקבע שני". והור ואמר ליה: "צא וקבע ראשון". והש לומר שפא קבע שני במקום ראשון! הדיא אמרה: שמוותר לקבע שני במקום ראשון.

[דף ו' ע"א וע"ב]

עולא בר ישמעאל בשם רבי יוחנן: פוטר אדם את טבלו בסאה אחת של טבל. ביצד הוא עושה? מכיא סאה אחת של טבל, ועושה אותה שני. ופודה אותה, וחוזר ועושה אותה תרומת מעשר למקום אחר.

נחת עולא לתמוז, ואמרה בשם רבי יוחנן, וחברון עלוי. התיב רב ששת: והא מתניתא פליגא, היו לפניו שתי פלגולות של טבל. ותני עלה: נוטל מן השניה שני תאנים ושני עישורים, ועישורו של עישור. ויטול שני תאנים ויעשה אותן שני, ויפדם, ויחזור ויעשם תרומת מעשר למקום אחר!

אמר רבי מנא: ואין שני שבראשונה טבול לראשון שבשניה? אמר רבי חנניה: תמן – כרי שהוא טבול לראשון ולשני. ברם הכא – שני שנתקן מחמת ראשון – את חוזר ועושה אותו ראשון?

שמון שהגרדי סה באצבעותיו – חייב בדמאי. מה שהפורג ניתן בצמר – פטור מדמאי. מה בין זה לזה? זה – על גב גופה בטל. וזה – על גב צמר הוא בטל.

הדרן עלה הלזין

[דף ז' ע"א]

פרק שני

הלכה א' מתני' אלו דברים מועשרין דמאי בכל מקום: הדבילה והתמרים, וההרובים, האורז והפמון. האורז שבהוצה לארץ, כל המשתמש ממונו – פטור.

גמרא תמן תנינן: שום בעל כבי, ובצל של רכפה, וגריסין המילקין, ועדשין המצריות. המינין הללו, על ידי שיש פיוצא בהן בארץ ישראל – צרכו חכמים ליתן להן סימן. אבל האלצרין והפסטקין והאצטובולין, על ידי שאין פיוצא בהן בארץ ישראל – לא צרכו ליתן להם סימן.

אמר רבי אבין: הדיא מתניתא חילופא! חייב המינין האלו, על ידי שאין פיוצא בהן בהוצה לארץ – צרכו חכמים למנותן.

וְהָא דְבִילָח בְּבוּצָרְהוּ שְׁהִיקָהּ הִיא. וְהָא תַמְרִין בְּאַלְכַסְנֵדְרִיא! דְקִינֵין אִינּוּן. וְהָא תְרוּב בְּבִיאָרִי! גִּידוּד הוּא.

וְהָא אוּרְזוּ בְּחולֵתָא! אַכְתֵּר הוּא, סוּמָק הוּא. וְהָא כְּמוֹן בְּקִיפְרוֹס! עָקוּם הוּא.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר: לֹא שָׁנוּ אֶלָּא הַלּוּקָח מִן הָעֵבְרִים, אָבָל הַלּוּקָח מִן יִשְׂרָאֵל (דְּמַאי) – וְדַאי. רַבִּי יוֹחָנָן אָמַר: לֹא שְׁנִייא, הִיא הַלּוּקָח מִיִּשְׂרָאֵל, הִיא הַלּוּקָח מִן הָעֵבְרִים – דְּמַאי.

רַבִּי לְעֹזֵר סָבַר מִימֵר: רוּב אֶרְצוּ יִשְׂרָאֵל – נְתוּנָה בְּיַד עֵבְרִים. רַבִּי יוֹחָנָן סָבַר מִימֵר: רוּב אֶרְצוּ יִשְׂרָאֵל – נְתוּנָה בְּיַד יִשְׂרָאֵל. וְאַפִּילוּ יִסְבּוּר רַבִּי לְעֹזֵר בְּרַבִּי יוֹחָנָן: רוּב אֶרְצוּ יִשְׂרָאֵל נְתוּנָה בְּיַד יִשְׂרָאֵל, רַבִּי לְעֹזֵר חָשׁ לְמַעוּט. בְּהֵדָא סוּרְקִיא שְׁהִיא מְסַתְּפַקַת יוֹם אֶחָד מִן הָאִיסוּר – נַעֲשֶׂה אוֹתוֹ הַיּוֹם הַזֶּה לְכָל הַיָּמִים.

רַבִּי יוֹסִי בְּעֵי: מַעֲתָה, גַּר שָׂבָא לְהַתְגַּיֵּיר – אִין מְקַבְּלִין אוֹתוֹ! אֲנִי אוֹמֵר: מַעֲמוּן וּמוֹאֵב הוּא. וְנַעֲשֶׂה אוֹתוֹ הַגַּר הַחֹכֵיחַ לְכָל הַגַּרִּים! אֶלָּא בִּינֵי הָא: רַבִּי לְעֹזֵר סָבַר מִימֵר, רוּב אֶרְצוּ יִשְׂרָאֵל – נְתוּנָה בְּיַד עֵבְרִים, וְרַבִּי יוֹחָנָן סָבַר

[דף ז' ע"ב]

מִימֵר: רוּב אֶרְצוּ יִשְׂרָאֵל – נְתוּנָה בְּיַד יִשְׂרָאֵל.

וְעוּד מִן הָדָא: רַבִּי זְעִירָא שָׁלַח שְׂאֵל לְרַבִּי אֶלְכַסְנֵדְרִיא דְדָדוּקָא: אֵילִין נְקֻלוּסִין דְּהִכָּא מַה אוֹתוֹן מִשְׁעָרִין בְּהוּז? רוּב מִן הָעֵבְרִים, אוּ רֹבֵן מִיִּשְׂרָאֵל? אָמַר לֵיה: לִית אֲנִן יְכֻלִין מִשְׁעָרִין בְּהוּז.

מַתְנִיתָא מְסִייעַ לְדִין, וּמַתְנִיתָא מְסִייעַ לְדִין. מַתְנִיתָא מְסִייעַ לְרַבִּי לְעֹזֵר, הַתְגַּר – בְּכָל מְקוֹם דְּמַאי. אִימְתִּי? בְּזִמְן שְׂרוּב מְכַנְסוּ מִיִּשְׂרָאֵל. אָבָל אִם הִיָּה לֹקַח מִן הָעֵבְרִים – וְדַאי.

מַתְנִיתָא מְסִייעַ לְרַבִּי יוֹחָנָן. תַּנִּי: רַבִּי נְחֵמְיָה אָמַר: אֶחָד עֵבְרִים וְאֶחָד יִשְׂרָאֵל, אֶחָד פּוֹתֵי וְאֶחָד עִם הָאֶרֶץ, פְּעָמִים שְׁהוּא לֹקַח פְּעָם אַחַת מִן הָעֵבְרִים, פְּעָם אַחַת מִיִּשְׂרָאֵל – דְּמַאי.

רַבִּי תִיבָא בַר אֲדָא בְּעֵי קוּמֵי רַבִּי מְנָא: מַמּוּי לְקַח הָאִישׁ תְּהוּז? נֹאמַר מִיִּשְׂרָאֵל – דְּמַאי. מִן הָעֵבְרִים – וְדַאי תִּפְתָּר: שְׁהִיָּה הַתְגַּר עֵבְרִים, וְעֵבְרִים וְיִשְׂרָאֵל מְטַיְלִין לְפָנָיו – דְּמַאי.

הַתִּיב רַב הוֹשַׁעִיא: וְהָא מַתְנִיתָא מְסִייעַ לְרַבִּי יוֹחָנָן! דְּתַנִּי: אָמַר רַבִּי יוּדָן: לֹא הוּזְכְּרוּ רִימוּזֵי בְּדָן וְחֻצִיר גְּבַע, אֶלָּא שְׁהוּז מִתְעַשְׂרִין וְדַאי בְּכָל מְקוֹם.

מַה אֲנִן קְיָמִין? אִם בְּלוּקָח מִיִּשְׂרָאֵל, בְּהֵדָא תַנִּינֵן וְדַאי! אֶלָּא בִּי אֲנִן קְיָמִין: בְּלוּקָח מִן הָעֵבְרִים. הָא שְׂאָר כָּל הַדְּבָרִים – דְּמַאי.

אָמַר רַבִּי שְׁמוּאֵל בַּר רַב יִצְחָק: בְּדַאי אֲנִן קְיָמִין, וּבְלוּקָח מִיִּשְׂרָאֵל אֲנִן קְיָמִין. תִּפְתָּר: שְׁהִיָּה אֲגְרוּנִימוּס גְּדוּל וְדַחַק עֲלָיו לְהִיּוֹת מוֹכֵר בּוּזַל, וְהַתִּירוּ לוֹ לְהִיּוֹת

[דף ח' ע"א]

מוֹכֵר מְכָלִים. וְהַלּוּקָח – יְהוּשׁ לְעַצְמוֹ.

מִסְכַּת כְּלִים מְצִיעָא פְּרָק שִׁישִׁי

א. כְּלֵי עוֹר, מְאִימְתִי מְקַבְּלִין טַמְאָה? הַסְנַדְל מְשִׁיקְמַע¹, וְהַמְנַעַל מְשִׁיגוֹב מֵעַל הָאִימוּם². וְאִם עֵתִיד לְכַרְכַּב עַד שְׂיִכְרַכְב, וּלְשִׁרְטוּט עַד שְׂיִשְׁרִטוּט³. אִיִּסקוֹרְטִיא⁴ - מְשִׁישֵׁט⁵. וְקַטְבְּלִיא⁶ - מְשִׁירְטַב. עוֹר הָעֵרִיסָה⁷ שֶׁהוּא עֵתִיד לַעֲשׂוֹת לָהּ טִיבוֹר - טְהוֹר, עַד שְׂיַעֲשֶׂה לוֹ טִיבוֹר. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: בְּכָר - אֵין פְּחוֹת מִחֻמְשָׁה. וּבִכְסֹת - אֵין פְּחוֹת מִשְׁלֹשָׁה. כְּלֵי עֶצֶם, מְאִימְתִי מְקַבְּלִין טַמְאָה? מִשְׁתַּגְּמַר מִלְּאֻכְתָּהּ. מְחִסְרִים כְּסוּיִן - טַמְאִין. שׁוֹפֵר - טְהוֹר. חֲתִכּוֹ לְקַבֵּל - טַמְא. הַקֶּרֶן שֶׁהוּא מִשְׁתַּמֵּשׁ בָּהּ וּמְשַׁלִּיכָהּ - טְהוֹרָה. חֶשֶׁב עֲלֶיהָ - מְקַבְּלַת טַמְאָה מִכָּאֵן וְלַהֲבֵא. חוֹתֵל שֶׁל תְּמָרָה שֶׁהוּא עֵתִיד לֶאֱכוֹל הַתְּמָרָה וּלְזַרְקוֹ - טְהוֹר. חֶשֶׁב לְהַכְנִיס וְלַהֲצִיא בּוֹ מִן הַבַּיִת וּמִן הַשָּׂדֶה - טַמְא.

ב. כָּל הַכְּלִים⁷ הַנִּתְפָּרִים בְּמַחַט, כְּגוֹן הַכִּיס וְאַנְפִּילִיא⁸ - אֵין מְקַבְּלִין טַמְאָה, עַד שֶׁתַּגְּמַר מִלְּאֻכְתָּן, רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: בְּכִיס עַד כְּדֵי לְקַבֵּל פְּרוּטָה, וְאַנְפִּילִיא כְּדֵי לְקַבֵּל אֶת הַבְּקַעְתָּ. כָּל הַכְּלִים הַנֶּאֱרָגִין עַל גְּבֵי מַחַט,

¹ מְשִׁיקְמַט, הֵינּוּ מִשְׁתַּתְּחִיל לְהַתְקַמֵּט צוֹרֵת הַסְנַדְל.

² שְׂיִיחַ לִבְשׁ עַל הַדְּפוּס שֶׁל סְנַדְל.

³ אֵלוֹ הֵם הַצִּיּוּרִים וְהַשְּׁרִטוּטִים שֶׁעוֹשִׂים לְנַעֲלִים, וְעַד שְׂאֵין עוֹשֶׂה זֹאת - אֵינוֹ גֹּמֵר מְלֹאכָה.

⁴ בְּגָד שֶׁל עוֹר שְׁלוֹבֵשׁ הַסְנַדְלֵר בְּשַׁעַת מְלֹאכָה.

⁵ עוֹר שְׂמִינִיחִים עַל הַשְּׁלֶטָן.

⁶ חֲתִיכַת עוֹר נִתּוּנָה תַּחַת עֵרִיסָה שֶׁמְעַמִּידִין עֲלֶיהָ אֶת הַרְגֵל, לְהַנִּיד אֶת הָעֵרִיסָה.

⁷ הֵינּוּ הַבְּגָדִים.

⁸ הוּא כִּיס גְּדוֹל הָעֵשׂוִי לְקַבֵּל בְּקַעַת כְּשֹׁנוֹשְׂאִים אוֹתָהּ (בְּאוֹר הַגֶּר"א).

כְּגוֹן גְּרַגּוּתָנִי⁹ וּמְצוּדָה, כֵּיּוֹן שֶׁעֲשֶׂה בְּהֵן בֵּית קַבּוּל מִלְּאֻכְתָּן - טַמְאִין. הַסֵּל וְהַפְּחֹלֶץ שֶׁל גְּמָלִים¹⁰, וּפּוֹפִירָאוֹת¹¹ שֶׁעֲשָׂאן מִתְחַלְתָּן מְקַבְּלֵי רְמוּנִין¹² - טַמְאִים. רַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמֵר: פּוֹפִירָאוֹת שְׂאִינָה יְכוּלָה לְנַטֵּל בְּגַפֶּיָּם¹³ וּלְצֹאת בְּפִתַח - טְהוֹרָה. חֻמַּת חֲדָשָׁה, אֶף עַל פִּי שְׂמֻקְבֵּלֵת רְמוּנִין - טְהוֹרָה. תְּפִירָה וְנִקְרָעָה - שְׁעוֹרָה בְּרְמוּנִים. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר: בְּפִקְעוּיּוֹת שֶׁל שְׂתֵי - מְאַרְבַּע בְּמִנָּה שֶׁהוּא אַרְבָּעִים בְּסַלְע. הַמְסַחֲטִי¹⁴ שֶׁל דָּלֶת - הֵרִי זֶה טַמְא, מְפָנִי שֶׁהוּא נוֹתֵן עֲלָיו עַד שֶׁלֹּא יִקְלָה הָרֵאשׁוֹן. נִתְפָּרַק הַתְּחַתּוֹן - טַמְא. הָעֲלִיּוֹן - טְהוֹר. וְשְׁנוֹרוֹ בְּטַפַּח.

ג. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר בְּהֵן שְׁלֹשׁ מִדּוֹת מִשׁוּם רַבִּי עֲקִיבָה: הָעֲשׂוִי לְשִׁמֵּשׁ אֶת הָאֲדָם כְּגוֹן הַסֵּלִם, אֶת הַכְּלִים כְּגוֹן הַקּוֹלֵב, מְנוּרָה וְאַנְחוּתָא¹⁵ - טְהוֹרִין. הָעֲשׂוִי לְשִׁמֵּשׁ אֶת הָאֲדָם וְאֵת מְשִׁמֵּש� אֲדָם, כְּגוֹן הַשְּׁלֶחָן וְהַטְּבֵּלָא וְהַדְּלִפְקִי - טַמְאִין. בֵּית הַלְגִּינִין, וּבֵית הַכּוֹסוֹת שֶׁל עֵץ שֶׁנִּפְתַּח אַחַת מֵהֶן - טְהוֹר וְאֵין חֲבוּר לוֹ. נִפְתַּח הַשְּׁנֵי - טְהוֹר וְאֵין חֲבוּר לוֹ. נִפְתַּחוּ שְׁלֹשָׁתָן - כָּלָן טְהוֹרִין. אַרְבָּעָה סֵלִין שְׁבַמְרַחֵץ, שֶׁנִּפְתַּח אַחַת מֵהֶן -

⁹ סֵל גְּדוֹל שֶׁשׁוֹפִים בּוֹ יַיִן מִגַּת לְבוֹר (רִש"י גִטִּין נו:).
- הֵינּוּ מִסְנַנֵּת.

¹⁰ עֲשׂוִי כַּעֵין מְקַבֵּר מַעֲשֶׂה רֶשֶׁת, וְהַנְּקִבִים שֶׁלּוֹ רַחֲבִים (רַבִּי עוֹבַדְיָה בְּרִטְנּוֹרָא כְּלִים כד, ט).

¹¹ אוֹרֵג מְקִינִים שְׂתֵי וְעַרְב.

¹² שֶׁעֲשֶׂה נְקִבִים מִתְחַלָּה כְּדֵי לְקַבֵּל רְמוּנִים - טַמְאִים, דַּאֲפֵלוּ הֵכִי הֵינִי כְּלִי (גֶּר"א).

¹³ הֵינּוּ שְׂאִינָה חֲזָקָה, וְאִינָה יְכוּלָה לְהַנְטֵל עִם הַדְּפִנוֹת שֶׁלָּהּ (גֶּר"א).

¹⁴ בְּרִזָּל שֶׁעוֹשִׂים תַּחַת הַדָּלֶת כְּדֵי שֶׁלֹּא יִזִּיק אֶת הַדָּלֶת בְּשַׁעַת שֶׁהוּא פּוֹתְחָה (גֶּר"א, אִמְנָם בְּבִאוּרוֹ גְּרִים 'הַמְסַרְט', אֲבָל בְּהִגָּהוֹת לֹא הִגִּיף).

¹⁵ מְקוּם שְׂמִינִיחִים שֶׁם כְּלִים.

טְהוּר, וְאִין חֲבוּר לָהּ. נִפְתַּח הַשְּׁנִי - טְהוּר, וְחֲבוּר לוֹ. נִפְתַּחוּ שְׁנַיִם מִצַּד אֶחָד, הֶרְחַב שְׁבִינֵיהֶן - כְּלוּ טְהוּר. נִפְתַּחוּ שְׁנַיִם זֶה כְּנֶגֶד זֶה, הֶרְחַב שְׁבִינֵיהֶן - חוֹלְקִים אוֹתוֹ. הַמְשַׁמֵּשׂ אֶת הַטְּמֵא - טְמֵא. וְהַמְשַׁמֵּשׂ אֶת הַטְּהוּר - טְהוּר. נִפְתַּחוּ שְׁנַיִם אֶלְכֶסוֹן - הֶרְחַב שְׁבִינֵיהֶן כְּלוּ טְמֵא. מִשְׁפַּלְתָּ¹⁶ שְׁאִמְצָעִיתָה גְבוּהָה וְזוּיִתִּיהָ יוֹרְדוֹת, וְנִפְתַּחְתָּה מִצַּד אֶחָד - טְמֵאָה, מִפְּנֵי שֶׁהִיא מְקַבֵּלַת בְּצַד הַשְּׁנִי. נִפְתַּחְתָּה מִצַּד הַשְּׁנִי - טְהוּרָה. וְשֶׁאֵר כָּל הַכְּלִים שְׁאִין יְכוּלִים לְקַבֵּל זֵיתִים, כְּגוֹן הַשְּׁפוֹפֶרֶת וְהַקְּנוֹנִין - שְׁעוֹרָן בְּרַבָּן; דְּבָרֵי רַבִּי מֵאִיר. רַבִּי אֶלְעָזָר בֶּן רַבִּי שְׁמֵעוֹן אוֹמֵר: בְּתַבְלִין. נִפְרָצוּ - שְׁעוֹרָן בְּתַבְלִין. נִפְגְּמוּ - שְׁעוֹרָן בְּכָל שְׁהוּא. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה: לֹא הִזְכְּרוּ רַמּוֹנֵי בֶּאֱדָן¹⁷ וְחֲצִירֵי גִבְעָה¹⁸ שֶׁל בֵּית הַכּוֹתֵיִם, אֶלָּא שְׁמַתְעֶשְׂרִין בְּוֵדָאֵי בְּכָל מְקוֹם.

ד. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: מִבֵּיא גְדוּלָה שְׁבַגְדוּלָה וְקִטְנָה שְׁבַפְקִטְנוֹת, וּמִבֵּיא כּוֹס מְלֵא מִיָּם, וּמִבֵּיא אוּכְלִין שְׁאִין בּוֹלְעִין וְנוֹתְנִין לְתוֹכּוֹ, עַד שִׁיחֲזְרוּ הַמַּיִם לְכַמּוֹת שְׁהִיוּ, וְחֲזוֹרָן וְחוֹלְקִין. אָמַר לוֹ רַבִּי יוֹסִי: אַף אֶת נִתְתָּה שְׁעוֹר לְשְׁעוֹרִין. וְכִי מִי מוֹדִיעֵנִי אִיזוֹ גְדוּלָה

¹⁶ הַקֶּפֶה אֲשֶׁר יוֹלִיכוּ בָּהּ הַזְּבֵל אֶל הַשְּׂדוֹת (רמב"ם).

¹⁷ רַמּוֹנִים מִמְּקוֹם שְׁנִקְרָא 'בֶּאֱדָן' וְהִיוּ גְדוּלִים בְּיֹתֵר.

¹⁸ כֶּרְתֵי מִמְּקוֹם שְׁנִקְרָא גִבְעָה, וְהוּא כְּנָל, וְשְׁנֵי הַמְּקוֹמוֹת הָאֵלוּ הֵיוּ שֶׁל כּוֹתֵיִם.

¹⁹ הִיא קֶרֶסֶת הַכֶּרֶם - שֶׁשׁ עֲשָׂרָה אַמָּה אִם לֹא הִיוּ שֵׁם אֶלָּא חֲמֵשׁ עֲשָׂרָה אַמָּה וְזָרַע שֶׁבַע אַמּוֹת לֹא קִדָּשׁ.

²⁰ אִיזָה הוּא מְחוּל הַכֶּרֶם? בֵּין כֶּרֶם לְגֹדֵר. אִם אֵין שֵׁם שְׁתֵּים עֲשָׂרָה אַמָּה, לֹא יִבְיֵא זָרַע לְשֵׁם, הִיוּ שֵׁם שְׁתֵּים עֲשָׂרָה אַמָּה, נּוֹתְנִין לוֹ עֲבוּדְתוֹ וְזָרַע אֶת הַמוֹתֵר (מִשְׁנֵה כְּלָאִים ד, ב).

אִיזוֹ קִטְנָה? אֶלָּא הַכֵּל לְפִי דַעְתּוֹ שֶׁל רוֹאֵה. בְּכוֹשׁ הַבֵּינוֹנִי - כְּמִרְדֵּעַ הַבֵּינוֹנִי, וְכִמְהָ עֲבֵי הַמִּרְדֵּעַ? אֶצְבַּע וְשְׁלִישׁ אֶצְבַּע וְהִקִּיפוּ טַפַּח. אֶצְבַּע - מֵאַרְבַּע אֶצְבָּעוֹת בְּטַפַּח. טַפַּח - מִשְׁשָׂה טַפְחִים בְּאַמָּה. זֶרַת אַמּוּרָה בְּתוּרָה - חֲצִי אַמָּה שֶׁל שְׁשָׂה טַפְחִים. אַמָּה בֵּינוֹנִית - זֶה אַמָּה שֶׁל שְׁשָׂה טַפְחִים.

ה. רַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר: כָּל הַמְּדוּת שְׁאִמְרוּ חֲכָמִים בְּכֶרֶם, כְּגוֹן חֲרַבָּן הַכֶּרֶם¹⁹, וּמְחוּל הַכֶּרֶם²⁰, וּפְסָקֵי עָרִים²¹, וּמוֹתֵר אֶפִּיפִירוֹת²² - כָּלן בְּאַמָּה שֶׁל חֲמֵשָׁה טַפְחִים, חוּץ מִמְּזִבַּח הַזֹּהֵב, וְהַקֶּרֶן, וְהַסּוֹבֵב, וְהַיִּסּוּד, שֶׁהֵן בְּאַמּוֹת שֶׁל שְׁשָׂה טַפְחִים, שְׁנֵאִמַר (יְחִזְקֵאל מַג, יג): "וְאַלֶּה מְדוֹת הַמְּזִבַּח בְּאַמּוֹת אַמָּה אַמָּה וְטַפַּח" - שִׁיְהוּ לְמְזִבַּח שְׁתֵּי מְדוֹת. יְכוּל יְהוּ כָּלן בְּאַמָּה שֶׁל חֲמֵשָׁה טַפְחִים? תְּלַמּוּד לוֹמַר (שׁם): "בְּאַמּוֹת אַמָּה אַמָּה וְטַפַּח"? בְּאַמָּה שֶׁהִיא יְתֵרָה עַל חֲבֵרְתָּהּ טַפַּח.

מִסְכַּת כְּלָיִם מְצִיעָא פֶּרֶק שְׁבִיעִי

א. מְלֵא תְרוּד רֶקֶב שְׁאִמְרוּ, יִשְׁנוּ מִקְשָׁרֵי אֶצְבָּעוֹתֵינוּ וְלִמְעַלָּה; דְּבָרֵי רַבִּי מֵאִיר. וְחֲכָמִים אוֹמְרִים: מְלֵא חֲפְנֵינוּ. גּוֹשׁ מִבֵּית הַכֶּרֶם, וְגוֹשׁ מֵאַרְץ הָעַמִּים - שְׁעוֹרָן כְּפִיקָה

²¹ עָרִים - שְׁמִסְרָגִים קִנִּים כְּמוֹ עָרִיסָה, כְּדָרְךָ שְׁמִסְרָגִים אֶת הַמַּטּוֹת וּמְדִלִין עֲלֵיהֶן שְׂרִיגֵי הַגִּפְנִים (רע"ב כְּלָאִים ו, א). אֵילוּ הֵן פְּסָקֵי עָרִים. עָרִים שְׁחָרַב מֵאַמְצֵעוֹ וְנִשְׁתֵּירוּ בּוֹ חֲמֵשׁ גִּפְנִים מִכָּאן וְחֲמֵשׁ גִּפְנִים מִכָּאן. אִם יֵשׁ שֵׁם שְׁמוּנָה אַמּוֹת, לֹא יִבְיֵא זָרַע לְשֵׁם, שְׁמוּנָה אַמּוֹת וְעוֹד, נּוֹתְנִין לוֹ כְּדֵי עֲבוּדְתוֹ, וְזָרַע אֶת הַמוֹתֵר (מִשְׁנֵה כְּלָאִים ו, ו).

²² 'עֲצִים אוֹ קִנִּים אֲרוּגִים שְׁתֵּי וְעָרֵב, וּמְדִלִים עֲלֵיהֶם שְׂרִיגֵי הַגִּפְנִים וּמִשְׁכִּיבִים אוֹתָן בְּהֵן קִשְׁהֵן אֲרָכוֹת הַרְבֵּה. וְאִם הִדְלָה הַגִּפֵּן עַל מִקְצֵת הָאֵרִיג אֲסוּר לְזָרַע תַּחַת הַמוֹתֵר וְאִף עַל פִּי שְׁאִין עֲלוּי זְמוּרוֹת, וְאִם זָרַע לֹא קִדָּשׁ' (רע"ב כְּלָאִים ו, ג).

משום רבי מאיר: אף ביצת תרנגולת מצפה מקבלת כל שהוא – טמאה, ולא הזכירו כנף העז וביצת הנעמית אלא בהנה.

ג. העושה כלים מדבר שהוא של מעמיד – טמא. מדבר שאינו של מעמיד – טהור. הלפת, ואתרוג, ודלעת יבשה שחקקום תינוקות למוד בהן את העפר, או שהתקינן לכף מאזנים – טהורין. הרימון, והאלון, והאגוז שחקקום תינוקות למוד בהן את העפר, או שהתקינן לכף מאזנים – טמאות. כף של לפת שיש בו בית קבול של אבר, כדרך מלמטה – טמא. שלא כדרך מלמעלה – טהור. מכתש של פחמי שיש בו בית קבלת אבר – טהור. כדרך מלמעלה – טמא. שפופרת שחתכה, ונתן בה המזווה, ואחר כך נתנה בכהל, אפלו שלא כדרך קבלתה – טמאה. נתנה בכהל ואחר כך נתן בה את המזווה, כדרך קבלתה – טמאה. שלא כדרך קבלתה – טהורה. קבעה אפלו כדרך קבלתה – טהורה.

ד. קנה מאזנים והמחוק שיש בהן בית קבול מתכות, והאסל שיש בו בית קבול מעות, וקנה עני שיש בו בית קבול מים, ומקל שיש בה בית קבול מזווה ומרגליות כלו – אינו טמא אלא המשמש את הצרף. ועל כלן אמר רבן יוחנן בן זכאי: או לי אם אומר, או לי אם לא אומר. אם אומר עכשו – מלמד אני את הרמאין לרמות, אם לא אומר עכשו – אני מונע את התלמיד, ומטהר את הטמאות. דבר אחר, שלא יהו הרמאין אומרין: אין חכמים בקיאים במעשיהן. מפני מה תחתית של צרפי זהבים טמאה? מפני שמכניס לתוכה. גרוטאות. ושל נפחין – הרי זו טהורה. ואם התקינה להיות מכניס לתוכה גרוטאות – הכל מודין שהיא טמאה. משחזת שיש בה בית קבול שמן, ופנקס

גדולה של סקאין, שהוא כחותם המרצופין, וישנו בצד העליון של מגופת החבית. הלחמיות, רבי טרפון אומר: עפר בית הפרס כדי לחפות בו עצם כשעורה. האגרוף שאמרו, רבי טרפון פושט ראשי אצבעותיו ומראה. רבי שמעון קופץ ראשי אצבעותיו ומראה. רבי יהודה מניח אצבעו על גודלו. כופל חזר ומודר. רבי יוסי אומר: ישנו כראש פרים²³ גדולים של צפורי. אחרים אמרו משמו: טפח ושליש טפח. וכך היו משצין עד שלא בא בן בטוח. מדות יין ושמן – שעורן כפיקה גדולה שלהן. ואי זו היא פיקה גדולה שלהן? הנוכנס דרך פיהם. במה דברים אמורים? מלמטה, אבל מן הצד – הרי אלו טמאים, מפני שהן מקבלים מן הנקב ולמטה. תחלתן אין מקבלים טמאה עד שינפח ויגום. ואם נגממו – שעורן במה שהן. רבי שמעון אומר: נודות – שעורן במשקין.

ב. העושה כלים מן הגדל ביים – טהורים. חבר להן מן הגדל בארץ כדרך חבורן לטמאה, אפלו מעור המצה, מן הנייר. דבר שכליו מקבל טמאה, ודבר שאין כליו מקבל טמאה, כגון כלי אבנים, וכלי גללים, וכלי אדמה – טהור. רבי יהודה אומר: כלי ים ראויין לטמאה אלא שטהרום התורה, לכשתמצא להם עלה – הן טמאים. העושה כלים מעצמות העופות – טהורין. חבר להן מן הגדל בארץ, אפלו חוט ואפלו משיחה, דבר המקבל טמאה – טמא, חוץ מכנף העז וביצת נעמית המצפה. אמר רבי יוחנן בן נורי: מפני מה שנה כנף העז מכל הכנפים להחמיר? אלא שכל הכנפים המקבלות – טמאות. ושאין מקבלות – טהורות. ביצת תרנגולת המצפה – טמא, חוץ מכנף העז וביצת נעמית המצפה, לפי שאינו דבר המעמיד²⁴. רבי שמעון בן אלעזר אומר

²⁴ בנסח הספרים: "לפי שאינה אלא במעמד". לפי

²³ כבשים.

גירסת הגר"א בבאור (ובנהרות שחק). פרוש, ותקף נשבר ולא חשיב כלי.

טְהוּרין. הַגְּשׁוּשִׁין שֶׁל קִטְלִיקִי²⁷, אָף עַל פִּי שְׁמִפְקָדִין וּמְנַחֵין בְּאַרְבַּע זְיוֹת הַבַּיִת²⁸ – טְמֵאִין. אַרְבַּע רְגָלִים שְׁבָאַרְבַּע זְיוֹתֶיהָ, וְשָׂאָר הַרְגָלִים שְׁלָהּ – טְהוּרוֹת. חֲמֹר שֶׁתַּחַת הַמֶּלֶבֶן, וְהַסְּפָסִלִים שֶׁתַּחַת הַרְגָלִים – טְהוּרִים. כְּפֹתִים שֶׁתַּחַת הַרְגָלִים²⁹, אָף עַל פִּי שְׁחֻקִּים וּמְקַבְּלֵין – טְהוּרִים. וְאִין בְּהֵן מְשֹׁם קְבוּל. מֶלֶבֶן שֶׁל מִטָּה וְשֶׁל עֲרִיסָה, נְקִלְטֵי הַמִּטָּה, וְלוּוֹחִין שֶׁל סְקָבִים, וְכַרְעִים שֶׁל שֶׁלְחָן, וְיָד שֶׁל סִפִּין, בְּזִמְן שֶׁהֵן קְבוּעִין – חֲבוּר לְטְמֵאָה וְלַהֲזָאָה. נְטִלִין וְנִתְנִין – אֵינָן חֲבוּר, לֹא לְטְמֵאָה וְלֹא לַהֲזָאָה. מֶלֶבֶן שֶׁל עֲרִיסָה שֶׁהוּא מְלַבֵּשׁ בְּפִיקוּת, וְיֵשׁ לוֹ רְגָלִים – טְמֵא. מְסַרְגַּ בְּחֻבְלִין וְאִין לוֹ רְגָלִים; רַבִּי מֵאִיר וְרַבִּי יְהוּדָה מְטַמְּאִין, רַבִּי יוֹסִי וְרַבִּי שְׁמַעוֹן מְטַהְרִין, שְׂאִינוּ עוֹשֶׂה מְלֵאכָה בְּגוּפוֹ.

ב. בְּרֵאשׁוֹנָה הָיוּ אוֹמְרִים: מִטָּה שֶׁגִּדְדָה בְּהָ שְׁתֵּי לְשׁוֹנוֹת לוֹכְסֵן אוֹ שְׁתֵּי כְרָעִים אֶלְכֶסוֹן, אוֹ שֶׁגִּדְדָה בְּהָ טַפַּח עַל טַפַּח אֶלְכֶסוֹן – טְהוּרָה. חֲזֵרוּ אוֹמְרִים: גִּדְדָה מִלְמַטָּה וְעוֹלָה, עַד שְׁיִמְעֻטְנָה פְּחוֹת מִטַּפַּח. מִטָּה שֶׁעָשָׂה שְׁתֵּי לְשׁוֹנוֹת שְׁלָהּ מְרוּחִין³⁰ מְרוּחַ אַחַת – טְמֵאָה. עָשָׂה אַרְבַּעַתָּן מְרוּחִין, אוֹ שֶׁנְּטִלוּ שְׁנַיִם אֶלְכֶסוֹן – טְהוּרָה. נְטִלָה קְצָרָה וְשְׁתֵּי כְרָעִים – טְמֵאָה. מִפְּנֵי שֶׁהִיא כְּשִׁירֵי הַמִּטָּה לִישׁוֹן עָלֶיהָ. וְאִם מִתְחַלֶּה עֲשָׂאָה כֶּךָ – טְהוּרָה, מִפְּנֵי שֶׁהוּא כְּאֲרוֹנוֹת. נְטִלָה אַרְכָּה וְשְׁתֵּי כְרָעִים; רַבִּי נַחֲמִיָּה מְטַמְּא, מִפְּנֵי שְׁנוֹתָנָה בְּצַד הַמִּטָּה, אוֹ בְּצַד הָאֲבוּס וְיֵשׁ

²⁸ הֵינּוּ שֶׁהֵן מְפֹרְדוֹת מִהַמִּטָּה, וְרַק מְנוּחֹת בְּצִדֵּי הַבַּיִת.

²⁹ שֶׁהַרְגָלִים שֶׁל הַמִּטָּה עוֹמְדוֹת עֲלֵיהֶם.

³⁰ לְפִי גֵרְסַת הַר"שׁ. וּבִנְסַחַת הַסְּפָרִים: מְלוּחוּין. וְהֵינּוּ שֶׁעָשָׂה חֻבְלֵי הַמִּטָּה הַמְסַרְגִּים מְרוּחִים זֶה מִזֶּה יוֹתֵר מִהַצָּרָה, כִּיּוֹן שֶׁלֹא עָשָׂה אֶלָּא שְׁנֵי לְשׁוֹנוֹת, עֵדוּן רֵאזִי לְתַשְׁמִישׁ, אֲבָל בְּאַרְבַּע – נְטַהְרוּ מִטְּמֵאתָם.

שֵׁישׁ בְּהָ בֵּית קְבוּל שְׁעוּהָ – כֶּלֶן, אִין טְמֵא אֶלָּא הַמְשַׁמֵּשׂ אֶת הַצָּרָף. מְחַצֵּלֵת, מֵאִמְתִּי מְקַבְּלֵת טְמֵאָה? מְשִׁיחֶסוּם וְיִקְנָב. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: מְשִׁיקְשֵׁר רֵאשֵׁי הַמַּעֲדָנִין שְׁלָהּ. הָיוּ דְבִלּוּלִין יוֹצְאִין הֵימְנָה, כֹּל שֶׁלְצָרָף הַמַּעֲדָנִין – טְמֵאָה. כֹּל שֶׁלֹא לְצָרָף הַמַּעֲדָנִין – טְהוּרָה. שְׁפוּפְרַת הַקְּנָה, מֵאִמְתִּי מְקַבְּלֵת טְמֵאָה? מְשִׁיחֶסוּם וְיִקְנָב. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: מְשִׁיחֵי אֶת הַכֶּכִּי שְׁבִתּוּכָה. הַקָּרָן, מֵאִמְתִּי מְקַבְּלֵת טְמֵאָה? מְשִׁתְּגַמֵּר מְלֹאכְתָּהּ. רַבֵּן שְׁמַעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר: מְשִׁיחֵי אֶת הַזָּכֵר מִתּוֹכָהּ. הַקְּרוּיָה²⁵, מֵאִמְתִּי מְקַבְּלֵת טְמֵאָה? מְשִׁתְּגַמֵּר מְלֹאכְתָּהּ. רַבֵּן שְׁמַעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר: מְשִׁיחֵי אֶת הַמַּעִים מִתּוֹכָהּ. וְכֵלֶן שֶׁמְצָאָן חֲתוּכִין וּמְנַקְבִין – טְמֵאִין. מְצָא גוֹלְמֵיהֶן – טְהוּרִין, בִּידוּעַ שְׂאִינָן כְּלִים.

מִסְכַּת כְּלִים מְצִיעָא פְּרָק שְׁמִינִי

א. שְׂדָה שֶׁהַמְּגוּרוֹת שְׁלָהּ מִבְּפָנִים – נִמְדָדוֹת עִמָּה. וּמִבְּחוּץ – אִין נִמְדָדוֹת עִמָּה. אֲבָל מוֹדָד אֶת הַחֶלֶל. וְרַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: מוֹדָד מְקוּמָה מִבְּפָנִים. רַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמֵר: לֹא נִחְלְקוּ בֵּית שְׁמַאי וּבֵית הַלֵּל עַל עֲבֵי הַרְגָלִים, וְעַל עֲבֵי הַלְּזָבִזִין שֶׁהֵן נִמְדָדִין עִמָּה, עַל מָה נִחְלְקוּ? עַל הַבֵּינִים, שְׁבִית שְׁמַאי אוֹמְרִים: אִין נִמְדָדִין. וּבֵית הַלֵּל אוֹמְרִים: נִמְדָדִין. מוּכְנֵי – שׁוּמֵט וּמוֹדָד. מְצַקָּה שְׁבַמְגָדֵל, וְהַקּוּפּוֹת, בְּזִמְן שֶׁהֵן קְבוּעִין – נִמְדָדִין עִמָּה. וְשִׂאִין קְבוּעִין – אִין נִמְדָדִין עִמָּה. הַדְּפִין שֶׁל קִטְלִיקִי²⁶ – הָרִי אֵלוּ

²⁵ דְּלַעַת יְבִשָּׁה שְׁמֹרְקָנִים אוֹתָהּ וּמְשַׁתְּמָשִׁים בְּהָ קְעוּן דְּלִי רִיק.

²⁶ הַיְתֵדֶת הַתְּחַתּוֹנוֹת בַּמִּטָּה, הַבּוּלוֹטוֹת כְּלָפִי מַעֲלָה מִהַמִּטָּה, וְלִפְיֶקָה הֵן טְהוּרוֹת, שְׂאִינָן נִצְרָכוֹת לְמִטָּה.

²⁷ דָּף מְנַחַח עַל הַלְּשׁוֹנוֹת, בֵּין לְשׁוֹן לְשׁוֹן, וְהֵם הַיְתֵדֶת הַכֹּל יוֹצְאוֹת, וְהֵם חֲשׁוּבִים כְּלִי.

עֲלֶיהָ; וּחְכָמִים מִטְהַרִּין. מִטָּה שֶׁפָּרַשׁ מִמֶּנָּה אָבְרָא אֶחָד וּנְתַנּוּ בְזוּיּוֹת, אֶחָד, וְהַחֲלִיפוּ, וְכֵן בְּשֵׁנִי, וְכֵן בְּשִׁלְשִׁי, וְכֵן בְּרִבְעִי, וְכֵן בְּחִמִּישִׁי, וְכֵן בְּשִׁשִּׁי, וְכֵן בְּשִׁבְעִי - עֲדִין טַמְאָה מְדָרְס. וְאִם הִחֲלִיף אֶת הַשְּׂמִינִי - טְהוֹרָה מִן הַמְדָרְס, אָבֵל טַמְאָה מִגַּע מְדָרְס. חֲזוֹר לְאַחֲרוֹן וּנְתַנּוּ בְזוּיּוֹת וְהַחֲלִיפוּ, וְכֵן בְּשֵׁנִי, וְכֵן בְּשִׁלְשִׁי, וְכֵן בְּרִבְעִי, וְכֵן בְּחִמִּישִׁי, וְכֵן בְּשִׁשִּׁי, וְכֵן בְּשִׁבְעִי - עֲדִין טַמְאָה מִגַּע מְדָרְס. וְאִם הִחֲלִיף אֶת הַשְּׂמִינִי - טְהוֹרָה. בְּמָה דְבָרִים אֲמוּרִים? בְּזִמְן שֶׁהִתְחִיל מִן הָאֲחֲרוֹן, אָבֵל אִם הִתְחִיל מִן הָרֵאשׁוֹן, אַף עַל פִּי שֶׁלֹּא הִחֲלִיף אֶת הַשְּׂמִינִי - טְהוֹרָה.

ג. מִטָּה מְטַמְאֵת חֲבִילָה וּמְטַהֵרֵת חֲבִילָה; דְּבָרֵי רַבִּי אֱלִיעֶזֶר. וּחְכָמִים אֹמְרִים: מְטַמְאֵת אֲבָרִין וּמְטַהֵרֵת אֲבָרִין. כִּי צַד? פְּרַע שֶׁפָּרַשׁ עִם הָאֲרָכָה וְעִם הַקְּצָרָה; רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אֹמֵר: חֲבוּר, וְאִם הִטְבִּילָהּוּ אֵינָה חוֹצְצָת. וּחְכָמִים אֹמְרִים: אֵינָה חֲבוּר, וְאִם הִטְבִּילָהּ - הֵרִי זֶה חוֹצְצָת; דְּבָרֵי רַבִּי שְׁמַעוֹן. רַבִּי אֹמֵר: רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אֹמֵר: אֵין מִטָּה מְטַהֵרֵת אֵלֶּא כִּשֶׁהִיא שְׁלֵמָה. וּחְכָמִים אֹמְרִים: מְטַמְאֵת וּמְטַהֵרֵת אֲבָרִים. מִטָּה שֶׁנִּחְלָקָה לְשִׁמּוֹנָה טַמְאָה, מִפְּנֵי שֶׁהִיא מְחֻזְרָה. קְבָעָה בְּמִסְמָר - טְהוֹרָה.

מִסְכַּת פְּלִים מְצִיעָא פֶּרֶק תְּשִׁיעִי

א. כְּלִיבָה שֶׁל חִיטִין - טַמְאָה טַמְאָה מֵת. פֶּרַשׁ הַיִּמְנָה אָבְרָא אֶחָד - טַמְאָה. וּשְׁנֵי אֲבָרִים - טְהוֹרָה. עֲרִיסָה שֶׁל בְּנוֹת - הֵרִי זֶה טַמְאָה טַמְאָה מֵת. הֵיטָה מְשַׁמֵּשֵׁת יִשְׁיבָה וּשְׁכִיבָה - הֵרִי זֶה טַמְאָה מְדָרְס. שְׁכוּרִם עֲלֶיהָ אֶת הַכֹּלִים - הֵרִי זֶה טַמְאָה טַמְאָה מֵת. הֵיטָה מְשַׁמֵּשֵׁת יִשְׁיבָה וּשְׁכִיבָה - הֵרִי זֶה טַמְאָה מְדָרְס. מִטָּה שֶׁנִּפְתְּחוּ מַעֲיִן שְׁלֵה וְאֵין חֲבָלִים מְחֻבְרִין לָהּ, וְנִשְׁתַּיֵּר בָּהּ כְּדִי יִשְׁיבָה וּשְׁכִיבָה - הֵרִי זֶה טַמְאָה מְדָרְס. הֵיוּ דְבִלּוּלִין יוֹצֵאִין מִמֶּנָּה - הֵרִי אֵלוֹ טַמְאִין, מִפְּנֵי שֶׁהִיא

מְחֻזְרִין. הַחֲבֵל הַיּוֹצֵא מִן הַמְטָה עַד חֲמִשָּׁה טְפָחִים - טְהוֹר. מִחֲמִשָּׁה וְעַד עֶשְׂרֵה - טַמְאָה. מִעֶשְׂרֵה וְלַמְעַלָּה - טְהוֹר. עֶשְׂרֵה - כִּלְמִטָּה הַיִּמְנָה. חֲמִשָּׁה - כִּלְמַעְלָה הַיִּמְנָה. הַזֶּה עַל הַחֲבֵל, בְּתוֹךְ עֶשְׂרֵה טְפָחִים - טְהוֹרָה, וְכִשְׁהוּא מְטַבֵּיל אֶת הַמְטָה - צָרִיף לְהִטְבִּיל אֶת הַחֲבֵל. מִעֶשְׂרֵה טְפָחִים וְלַמְעַלָּה - טַמְאָה. וְכִשְׁהוּא מְטַבֵּיל אֶת הַמְטָה אֵין צָרִיף לְהִטְבִּיל אֶת הַחֲבֵל. פְּרַע שֶׁהִיא טַמְאָה מְדָרְס וְחֲבָרָה לְמִטָּה - כְּלָה טַמְאָה. וְכֵן בְּמִזְרֵן וְכֵן בְּשֵׁן שֶׁל מַעְדָר.

ב. הַחֲבֵל שֶׁהוּא מְסַרְגֵּי אֶת הַמְטָה, אֶפְלוֹ מֵאָה אֵמָה - כֶּלֶן חֲבוּר אֶחָד. קֶשֶׁר בּוֹ חֲבֵל אַחֵר, מִן הַקֶּשֶׁר וְלִפְנֵים - חֲבוּר, מִן הַקֶּשֶׁר וְלַחוּץ - אֵין חֲבוּר. הַכְּנִיסוֹ לְתוֹךְ שְׁלֹשָׁה בְּתִים, אֶפְלוֹ מֵאָה אֵמָה - כֶּלֶן חֲבוּר אֶחָד. קֶשֶׁר בּוֹ חֲבֵל אַחֵר, מִן הַקֶּשֶׁר וְלִחוּץ - חֲבוּר. מִן הַקֶּשֶׁר וְלַחוּץ - אֵינוֹ חֲבוּר. אֲמַר רַבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן יַעֲקֹב: בְּמָה דְבָרִים אֲמוּרִים? דֶּרֶךְ עֲלֶיהָ, אָבֵל דֶּרֶךְ יִרְדָּה, אֶפְלוֹ קֶשֶׁר בְּקֶשֶׁר - כֶּלֶן חֲבוּר אֶחָד. הַחוּט שֶׁהִשְׁחִילוֹ לְמַחֲט, אֶפְלוֹ קֶשֶׁר מְשִׁנֵּי צִדְדִין - הֵרִי זֶה אֵינוֹ חֲבוּר. הַכְּנִיסוֹ לְכַגֵּד - הַחוּט חֲבוּר לְכַגֵּד, וְאֵין הַמַּחֲט חֲבוּר לַחוּט. הַמְשִׁיחוֹת וְהַרְצוּעוֹת שְׁבִמְטָפְחוֹת הַסְּפָרִים, וְשְׁבִמְטָפְחוֹת הַתֵּינִיקוֹת, תְּפוּרוֹת - חֲבוּר. קֶשׁוּרוֹת - אֵינֵן חֲבוּר. רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אֹמֵר: שְׁבִמְטָפְחַת הַסּוּרְגָּה אֶפְלוֹ קֶשׁוּרוֹת הֵן חֲבוּר, מִפְּנֵי שְׂרוּצָה בְּקִיּוּמוֹ. הַמְשִׁיחוֹת וְהַרְצוּעוֹת שְׁבִשְׁק וְהַקֶּפֶה, תְּפוּרוֹת - חֲבוּר. קֶשׁוּרוֹת - אֵינֵן חֲבוּר. וְשְׁבִאָזְנֵי כְּלֵי חָרֶס, אֶפְלוֹ תְּפוּרוֹת - אֵינֵן חֲבוּר, שְׂאֵין חֲבוּר לְכֵלֵי חָרֶס. שִׁירִים שְׁבִכְרַעֵי מְטָה, אוֹצִין³¹ - חֲבוּר. רְפִין - אֵינֵן חֲבוּר, וְשְׁבִאָזְנֵי הַזָּב, אֶפְלוֹ אוֹצִין - אֵינֵן חֲבוּר.

ג. זֶה חֲמַר מְדָרְס מְבֻזָּב: מִזְרֵן שֶׁהוּא מְכַרְךָ בּוֹ אֶת הַמְטָה, וְהַכְּנִיסוֹ לְבֵית שֶׁהִמַּת בְּתוֹכוֹ, אַף עַל פִּי שְׂאֵין בְּאֵהֶל אֵלֶּא כֹּל שֶׁהוּא - הַמְטָה טַמְאָה, כְּכֹלִים הַנוֹגְעִין בָּמֵת. דָּרֵס

31 הדוקים.

אַרְיֵג. רַבִּי יוֹסִי אוֹמֵר: תַּבְתּוּ הַבְּלָגִין שֶׁהִיא גְבוּהָה עֲשֶׂרָה טַפְחִים, וַיֵּשׁ לָהּ לְזוֹב – טַמְאָה, שֶׁמִּתְחַלְּהָ לְכַף נַעֲשִׂית – לִהְיוֹת עוֹלָה וַיּוֹשֵׁב בְּרֹאשָׁה.

ב. תְּבָה שְׁנוֹתַיִן עָלֶיהָ שֶׁמֶן בְּמִרְחָץ, טַמָּא טַמָּא מִתּוֹ וְאִין טַמָּא מִדְּרָס. הִבִּיא נֶסֶר וְקִבְעוּ מְלוֹזְבוּ לְלוֹזְבוּ לִהְיוֹת יוֹשֵׁב עָלֶיהָ – טַמְאָה מִדְּרָס, וְאִינוּ טַמָּא אֵלָא הַמְשַׁמֵּשׁ אֶת הַצֶּרֶף. אַרְבַּעַה לִּחְזִין שְׂבָאֲרַבַּע זְוִיּוֹתֶיהָ, אִם הִיוּ רְחֻבוֹת טַפַּח – טַמְאוֹת. טַבְלָא הַעֲלִיזְנָה שְׂמֵרָצִים עָלֶיהָ אֶת הַמַּעֲוֹת, אִף עַל פִּי שֵׁישׁ לָהּ לְזוֹב – טְהוּרָה. הִבִּיא טַבְלָא אַחֲרַת וְקִבְעוּ לָהּ לְזוֹב לִהְיוֹת יוֹשֵׁב עָלֶיהָ – טַמְאָה מִדְּרָס. וְאִינוּ טַמָּא אֵלָא הַמְשַׁמֵּשׁ אֶת הַצֶּרֶף. סְרִיד שֶׁל חֵטִיטִין³³, יֵשׁ לוֹ גַּפִּים – טַמָּא אִין לוֹ גַּפִּים – טְהוּר. הִבִּיא נֶסֶר וְקִבְעוּ מְלוֹזְבוּ לְלוֹזְבוּ לִהְיוֹת יוֹשֵׁב עָלָיו – טַמָּא מִדְּרָס. וְאִינוּ טַמָּא אֵלָא הַמְשַׁמֵּשׁ אֶת הַצֶּרֶף. שְׁלַחְנוֹת שְׂבִכְרָכִין שְׂאוּכַל עָלָיו, הִבִּיא נֶסֶר וְקִבְעוּ מְלוֹזְבוּ לְלוֹזְבוּ לִהְיוֹת יוֹשֵׁב עָלָיו, אִף עַל פִּי שְׂקִבְעָן בְּמִסְמֵר – טְהוּרִין. הִבִּיא כֶּסֶף וְקִבְעוּ לוֹ מְלוֹזְבוּ לְלוֹזְבוּ לִהְיוֹת יוֹשֵׁב עָלָיו – טַמָּא, וְאִין טַמָּא אֵלָא הַמְשַׁמֵּשׁ אֶת הַצֶּרֶף. הַכּוֹסוֹת שְׂבִכְמָה – הָרִי אֵלּוֹ טְהוּרִין, שְׁלֹא נַעֲשׂוּ אֵלָא לְשִׁמּוֹשׁ עִם הַקְּרָקַע, וְהַבְּדִדִין – טְהוּר, שְׂאִינוּ אֵלָא יֹשִׁיבֵת שֶׁל צַעַר.

מִסְכַּת פְּלִים מְצִיעָא פֶּרֶק אַחַד עֶשְׂרִי

א. עֲרַבָה שֶׁהִיא פְּחוּתָהּ מְשֻׁנֵי לוֹגִין – הָרִי הִיא כְּקַעְרָה, וְשַׁעֲרָהּ בְּזִיתִים, וּמְשֻׁנֵי לוֹגִין עַד תְּשַׁעָה קַבִּין – אֶפְלוּ זָבִין וְזָבוֹת נְדוּת וַיּוֹלְדוֹת, יוֹשְׁבוֹת וְשׂוֹכְבוֹת בְּתוֹכָהּ – טְהוּרָה מִמִּדְּרָס, וְטַמְאָה טַמָּא מִתּוֹ. נִסְדָּקָה וְאִינָה מַעֲמַדָת אֶת הַרְגָלִים, אֵלָא הַמִּים כְּדִי לְהַדִּיחַ בָּהּ אַחַת מִרְגָלָיו – מְקַבְּלַת טַמְאָת מִדְּרָס; דְּבָרֵי רַבִּי יוֹסִי בֶן רַבִּי יְהוּדָה. רַבִּי אוֹמֵר: כְּשִׁחֲשַׁב עָלֶיהָ. רַבִּי יוֹסִי אוֹמֵר: נְטַמְאָת וְנִטְהַרְתּוּ אֶפְלוּ עֲשֶׂרָה פְּעָמִים בַּיּוֹם, כִּי־צַד?

עָלָיו הַזָּב, בְּתוֹךְ עֲשֶׂרָה טַפְחִים – הוּא טַמָּא וּמְטָה טַמְאָה, חוּץ לַעֲשֶׂרָה – הוּא טְהוּר, וּמְטָה טְהוּרָה. מִזֶּרֶן שֶׁהוּא מְכֻרָף בּוֹ אֶת הַמְטָה, וְנִגַּע בָּהֶן הַמֵּת – טַמְאִין טַמְאָת שְׂבַעָה. פֶּרְשׁוּ – טַמְאִין טַמְאָת עֲרַב. פֶּרְשׁוּ – בָּהֶן הַשֶּׁרֶץ – טַמְאִין טַמְאָת עֲרַב. נִגְעוּ בָּהֶן מִשְׁקִין – טַמְאִין טַמְאָת עֲרַב. פֶּרְשׁוּ פּוֹסְלִין אֶת הַתְּרוּמָה. פֶּרְשׁוּ פּוֹסְלִין אֶת הַתְּרוּמָה. זֶה הַכֵּלָל: כָּל טַמְאָה שְׁלֹא מְטָה לַמְזוֹרֵן, כְּגוֹן הַמֵּת וְהַשֶּׁק וְהַמְשַׁקִּין – כָּלֵם חֲבוּר אֶחָד, אֶפְלוּ עַד מֵאָה אִמָּה. וְכָל טַמְאָה שְׁלֹא מְטָה לַמְזוֹרֵן, כְּגוֹן טַמְאָת הַזָּב וְהַזְּבָה, עַד עֲשֶׂרָה טַפְחִים – חֲבוּר לְטַמְאָה, יֵתֵר עַל כֵּן – אִינוּ חֲבוּר. רַבִּי אֶלְעָזָר בֶּר רַבִּי צְדוּק אוֹמֵר מִשּׁוּם רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל: עַד שְׂבַעָה טַפְחִים.

מִסְכַּת פְּלִים מְצִיעָא פֶּרֶק עֶשְׂרִי

א. תְּבָה שֶׁהִיא מְלֵאָה פְּלִים, וְקִבְעוּ לָהּ כֶּסֶף³² – טַמְאָה. הֵיִתָּה רִיקְנִית וְקִבְעוּ לָהּ כֶּסֶף – טְהוּרָה. לְמָה זֶה דוּמָה? לְחִבִּית רִיקְנִית שֶׁהִיא מְלֵאָה רוּחַ, וְעָשָׂה לָהּ מְגוּפָה, שֶׁהִיא טְהוּרָה. תְּבָה שֶׁהִיא טַמְאָה טַמְאָת מִתּוֹ וְקִבְעוּ לָהּ מִדְּרָס – טְהוּרָה מְכַלֵּל טַמְאָה וּמְקַבְּלַת טַמְאָה מִכָּאן וּלְהַבָּא. תְּבָה שֶׁחֲצִיָּה פְּתוּחַ וְחֲצִיָּה נְעוּל – טַמְאָה מִדְּרָס וְטַמְאָה טַמְאָת מִתּוֹ. נִפְתַּחְתָּה מִלְמַעְלָה – טַמְאָה, מִפְּנֵי שֶׁהִיא מְקַבְּלַת מִלְמַטָּה. נִפְתַּחְתָּה מִלְמַטָּה; רַבִּי מֵאִיר מִטַּמָּא מִדְּרָס, וְחֻכְמִים מִטְּהָרִין, מִפְּנֵי שְׂבִטְל הַעֶקֶר – בְּטַל הַטְּפֵלָה. חֲמַת שְׁנִפְתַּחְתָּה – הָרִי זֶה טַמְאָה, שְׂבִתְחַלְּהָ מְשַׁמֵּשֶׁת יֹשִׁיבָה וְשׂוֹכִיבָה עִם מְלֵאָתָהּ, וְעַכְשָׁיו מְשַׁמֵּשֶׁת יֹשִׁיבָה וְשׂוֹכִיבָה; דְּבָרֵי רַבִּי מֵאִיר, וְחֻכְמִים מִטְּהָרִין, מִפְּנֵי שְׂבִטְל הַעֶקֶר – בְּטַל הַטְּפֵלָה. מוֹדִים חֻכְמִים לְרַבִּי מֵאִיר כִּכּוֹר וְכֶסֶף שֶׁל עוֹר שְׁנִקְרָעוּ, שְׂאִף עַל פִּי שְׂאִינָן מְקַבְּלִין אֶת מֵה שְׂבִתְחוּכָן שֶׁהֵן טַמְאִין, וְאִין צְרִיף לֹאֵר בְּכָרִים שֶׁל אֶרֶץ וְשֶׁל שֶׁק שֶׁהֵם טַמְאִין מִשּׁוּם

³³ כְּלִי שֵׁישׁ לַחֲטִיטִים שְׂמִינִיחִים עָלָיו כְּלִי תְּשִׁמִּישׁ.

³² שְׂקִבְעוּ הַכֶּסֶף לְכָלִי בְּמִסְמֵרִים, אֶפְלוּ הִכִּי טַמְאָה,

בבנין, ובנה עליו כְּדָרְךְ ישיבתו - טמא. שלא כְּדָרְךְ ישיבתו - טהור. קבעו, אפלו שלא כְּדָרְךְ ישיבתו - טהור. נתנו למעלה, אפלו שלא כְּדָרְךְ ישיבתו - טמא. קבעו כְּדָרְךְ ישיבתו - טהור. נתנו למעלה, אפלו כְּדָרְךְ ישיבתו - טמא. קבעו, כְּדָרְךְ ישיבתו - טמא. שלא כְּדָרְךְ ישיבתו - טהור.

ג. ארוכה של מטה שעשה לקורות - היא טמאה ומטה טמאה. קבעו - היא טהורה ומטה טמאה. שתי ארכות של מטה שעשאן לקורה - הן טמאות ומטה טמאה. קבעו - הן טהורות ומטה טהורה. מפץ שעשאו לקורה, אף על פי שמשתמש בו - טהור. הנה טמא ועשאו לקורות - טמא, עד שיקבענו במסמר. כמה דברים אמורים? מלמטה, אבל מלמעלה, קבעו ולא נתן עליו מעזיבה, נתן עליו מעזיבה ולא קבעו - טמא. קבעו ונתן עליו מעזיבה - טהור. מאימתי טהרתו? בית שמאי אמרים? משיחבל. ובית הלל אמרים: משיחבר - דברי רבי מאיר. רבי יהודה אומר: בית שמאי אמרים, משיחבל ויחבר. ובית הלל אמרים: משיחבל או משיחבר.

ד. סדין שהוא טמא טמא-מת, ועשאו וילון - הרי הוא טמא טמא-מדרס. הרי הוא כטמא-מת, ואין מקבל טמאת מדרס; דברי רבי יוסי ברבי יהודה. רבי אומר: הן הן דברי בית שמאי, אבל בית הלל אמרים: טהור מכלל טמאה, ומקבל טמאה מקאן ולהבא. ומאימתי טהור? משבילה, ואין משמש מעין מלאכתו. בלה ונשתיר בו רבו, מלמעלה - טמא. רבו מלמטה - טהור. ואם היה גדול וקצע לפתח קטן - מקבל טמאה

הניחה בגשמים ונפתחה - טהורה. בקדים ונסדקה - טמאה, מטהרת ומטמאת אפלו עשרה פעמים ביום. נפתחה במוציא זיתים - טהורה מכלל הטמאה. חשב עליה - רבי מטמא וחכמים מטהרים, ואמרים: עד שיעשה בה מעשהו. יתר על כן, שנסדקה, אפלו זבין וזבות נדות ויולדות יושבות ושוכבות בה - טהורה. נפתחה במוציא רמונים - טהורה מכלל הטמאה. חשב עליה - רבי עקיבא מטמא וחכמים מטהרין, עד שיקצע. אמר רבי יוסי: מעשה שהביאו מכפר ערים לפני רבי שמעון בן גמליאל, יותר מששים ערבות, והיה משערן, גדולה לסאה סאה, וקטנה לשני לגין. וקרובים דברים של סאה סאה, מחזקת תשעה קבין.

ב. ערכת הפיסונות³⁴ שמשני לוג ועד תשעה קבין - בית שמאי אמרים: מדרס. ובית הלל אמרים: טמא מת. והחבית³⁵ - בית שמאי אמרים: מלאה ועומדת. ובית הלל אמרים: מלאה ועומדת וצרוורה. רבי יהודה אומר: חלוף הדברים. יד הקרדם - חבור לטמאה, בין בשעת מלאכה ובין שלא בשעת מלאכה. ואם לא קבעו כל צרכו - הרי זה אינו חבור. מקל שקבעו בקרדם לבקע בו לשעה, בשעת מלאכה - חבור. שלא בשעת מלאכה - אינו חבור. מסמר שנתנו בדיוסטור³⁶ להיות מסיף עליו - חבור לטמאה, בין בשעת מלאכה ובין שלא בשעת מלאכה. מקל שקבעו בדיוסטור, בשעת מלאכה - חבור. שלא בשעת מלאכה - אינו חבור. קבעו בכלונס - אינו חבור לו. כסא שקבעו בכלונס - טמא, ואינו חבור לו. עשה בו כסא - אין טמא אלא הצרף. וכמה הוא הצרף? מקום ישיבה טפת. כסא שנתנו

והוא מקריב עליו את החוט. וקתני במתניתין דאינו חבור, וכשיטמא מקל אחד לא נטמא חברו. וקאמר הכא, דאם קבעו הדיוסטור במסמר... (באור הגר"א).

³⁴ פרוש, מה שמוליכין בהן טיט ואבנים מבנין (באור הגר"א).

³⁵ הגר"א גורס כאן - 'החמת'.

³⁶ פרוש, שיש אצל האמן העושה משיחות מקל שיש לו שני ראשין, דהינו אחד לצפון ואחד למזרח

בְּגַד בְּטְהָרָה, וּבָאֵת לִפְנֵי רַבִּי יִשְׁמַעְעָל, וְהִיָּה בּוֹדְקָה. אָמְרָה לוֹ: רַבִּי! יוֹדַעַת אֲנִי שֶׁלֹּא נִטְמָא הַבְּגָד, אֲלֵא שֶׁלֹּא הָיָה בְּלָבִי לְשׁוּמְרוֹ. מִתּוֹךְ בְּדִיקוֹת שֶׁהִיָּה בּוֹדְקָה רַבִּי יִשְׁמַעְעָל, אָמְרָה לוֹ: רַבִּי! יוֹדַעַת אֲנִי שֶׁנִּכְנְסָה נְדָה וַיִּמְשְׁכָה עָמִי בַּחֲבֵל. אָמַר רַבִּי יִשְׁמַעְעָל: כִּמְהָ גְדוּלִים דְּבַרֵּי חֲכָמִים! שֶׁהֵיוּ אוֹמְרִים: לֹא נִתְפַּנֵּן לְשׁוּמְרוֹ - טְמֵא. שׁוֹב מַעֲשֶׂה, בְּאִשָּׁה אַחַת שֶׁהִיָּתָה אוֹרְגַת מִפֵּה בְּטְהָרָה, וּבָאֵתָה לִפְנֵי רַבִּי יִשְׁמַעְעָל, וְהִיָּה בּוֹדְקָה. אָמְרָה לוֹ: רַבִּי! יוֹדַעַת אֲנִי שֶׁלֹּא נִטְמָאֵת הַמִּפְּסָה, אֲלֵא שֶׁלֹּא הָיָה בְּלָבִי לְשׁוּמְרָה. מִתּוֹךְ בְּדִיקוֹת שֶׁהִיָּה רַבִּי יִשְׁמַעְעָל בּוֹדְקָה, אָמְרָה לוֹ: רַבִּי! יוֹדַעַת אֲנִי שֶׁנִּפְסְקָה גִּימָה וַיִּקְשַׁרְתֶּיהָ בְּפִי. אָמַר רַבִּי יִשְׁמַעְעָל: כִּמְהָ גְדוּלִים דְּבַרֵּי חֲכָמִים! שֶׁהֵיוּ אוֹמְרִים: אִם לֹא נִתְפַּנֵּן לְשׁוּמְרוֹ - טְמֵא.

ב. חֲלָדָה שֶׁגָּרְרָה אֶת הָעִירָה שֶׁהוּא עֵתִיד לְהַחְזִירָה, וְהַכְּנִיסָתוֹ לְבֵית שֶׁהֵמֵת בְּתוֹכוֹ, אֵף עַל פִּי שְׂאִין בְּאֵהֶל אֲלֵא כָּל שֶׁהוּא - הַבְּגָד טְמֵא טְמֵא-מֵת. דָּרַס עָלֶיהָ הַזָּב בְּתוֹךְ עֶשְׂרֵה טְפָחִים - הַבְּגָד טְמֵא מְדַרְס. שְׁתִּי, כָּל זְמַן שֶׁהוּא עֵתִיד לְאַרְג - חֲבוּר לְאַרְיֵג. גָּמַר מְלֶאֲרֵג - אִינוּ טְמֵא אֲלֵא עַד מְקוֹם שֶׁהוּא עֵתִיד לִפְצֹעַ. הַנוֹגֵעַ בְּפִסְקוֹת שֶׁל שְׁתִּי עַד שֶׁלֹּשׁ אֲצָבָעוֹת, וְשֶׁל עָרֵב - הָרִי זֶה אִינוּ חֲבוּר. רַבִּי יוֹסִי אוֹמֵר: הַנוֹגֵעַ בְּפִסְקוֹת שֶׁל שְׁתִּי, עַד שֶׁלֹּשׁ אֲצָבָעוֹת - חֲבוּר מִפְּנֵי שֶׁהַכּוֹבֵס אֲמָן מְחַלִּידוֹ לְתוֹכוֹ. הַנוֹגֵעַ בְּצִמְרָה שֶׁעַל גְּבִי הָאֵימָה וּבִשְׂאֻיָּה - טְהוֹר. וּבְכוֹשׁ וּבְפִיקָה - טְמֵא. הַנוֹגֵעַ בְּשַׁחַר שֶׁעַל גְּבִי הַלֶּכֶן, וּבְכֻלָּן שֶׁעַל גְּבִי שַׁחוּר - טְהוֹר. אֲבָל אִם הָיָה כְּלוּ שַׁחוּר מִצַּד אֶחָד, וְהָעֵבִירוֹ עַל גְּבִי לְבָן, אוֹ כְּלוּ לְבָן מִצַּד אֶחָד, וְהָעֵבִירוֹ עַל גְּבִי שַׁחוּר - טְמֵא. הַחֲרֵב שֶׁפָּרְשָׁה עִם יְתוּדוֹת הַמַּחְרָשָׁה - הָרִי זֶה טְמֵא, מִפְּנֵי שֶׁהוּא מְנַקֵּר בָּהּ. חֲלִיּוֹת שֶׁל בָּאָר, הָעֵינַן שְׁבַמְעָדָה, וְהָעֵינַן שְׁבַמְחַרְשָׁה, וְהַמְסוּהָ שְׁבַמְעָדָה, בְּזִמְנָן שֶׁהֵן קְבוּעִין - חֲבוּר לְטְמֵאָה וְלִהְיוֹתָהּ. בְּזִמְנָן שֶׁהֵן

מִכָּאֵן וְלִהְבֵּא. סְדִין שֶׁהוּא טְמֵא טְמֵא-מֵת, וְעִשָּׂאוֹ קָלַע לְסַפִּינָה - הָרִי הוּא כְּטְמֵא-מֵת, וְאִין מְקַבֵּל טְמֵאֵת מְדַרְס; דְּבַרֵּי רַבִּי יוֹסִי בְּרַבִּי יְהוּדָה. וְרַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר: טְהוֹר מְכַלֵּל טְמֵאָה וּמְקַבֵּל טְמֵאָה מִכָּאֵן וְלִהְבֵּא. וּמֵאִימַתִּי טְהוֹרָתוֹ? מִשְׁבָּלָה, וְאִינוּ מִשְׁמֵשׁ מַעֲיָן מְלֵאכְתּוֹ. בְּלָה וְנִשְׁתַּיֵּר רַבּוֹ, מְלַמְעָלָה - טְמֵא. רַבּוֹ מְלַמְטָה - טְהוֹר. וְאִם הָיָה גְדוֹל וְקָצוֹ, וְעִשָּׂאוֹ קָלַע לְסַפִּינָה קְטַנָּה - מְקַבֵּל טְמֵאָה מִכָּאֵן וְלִהְבֵּא.

ה. הַסְדִּינִין וְהַסְגוּסִין שֶׁנִּתְנָן בְּאַרְץ, לִהְיוֹת מְהַלֵּךְ עָלֶיהֶן, אֵף עַל פִּי שֶׁקָּבְעֵן בְּמִסְמַר - טְמֵא. עֶשְׂאָן לְחַפּוֹת בְּהֵן זִיזִין וּכְתָלִים, עַמּוּדִים וְחִלּוּנוֹת - מִטְמֵאִין טְמֵאֵת אֶהְלִין. וְאִם הִיָּתָה מִחְצֵלַת אֶהֶל - הָרִי זֶה טְהוֹרָה. אִין לֶךְ הַיּוֹצֵא מִן הָעֵץ מִטְמֵא טְמֵאֵת אֶהְלִין אֲלֵא פִּשְׁתָּן בְּלָבַד. מִחְצֵלַת שֶׁעֲשָׂאָה לְאֶהְלִין, וְחָשַׁב עָלֶיהָ לְשִׁכִּיבָה - טְמֵאָה. עֲשָׂאָה לְשִׁכִּיבָה, וְחָשַׁב עָלֶיהָ לְאֶהְלִין, עַד שֶׁלֹּא קָשַׁר רֵאשִׁי הַמַּעֲדָנִין שֶׁלָּה - טְמֵאָה. מִשְׁקָשַׁר רֵאשִׁי מַעֲדָנִין - טְהוֹרָה; דְּבַרֵּי רַבִּי מֵאִיר. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: מִטְמֵאֵת וּמִטְהַרְתָּ אֶפְלוּ עֶשֶׂר פְּעָמִים בַּיּוֹם. כִּיצַד? הַתִּירָה - טְמֵאָה. וּקְשָׁרָה - טְהוֹרָה. מִטְמֵאֵת וּמִטְהַרְתָּ אֶפְלוּ עֶשֶׂר פְּעָמִים בַּיּוֹם. נִחְלָקָה לְרַחֲבָה - טְהוֹרָה. לְאַרְכָּה, וְנִשְׁתַּיֵּרוּ בָּהּ שֶׁלֹּשָׁה מַעֲדָנִין שֶׁהֵן שֵׁשׁ טְפָחִים בֵּין מַעֲדָן לְמַעֲדָן, טְפַח מִכָּאֵן וְטְפַח מִכָּאֵן - טְמֵאָה. פַּחוֹת מִכָּן - טְהוֹרָה. וְאִם מִתְחַלָּה עֲשָׂאָה לְכַךְ, אֶפְלוּ פַּחוֹת מִכָּן - טְמֵאָה. רַבִּי נֶתָן אוֹמֵר: שְׁנֵי מִחְצֵלַת - שְׁבַעָה טְפָחִים וְשְׁנֵי הַמַּפָּץ - שֵׁשׁ טְפָחִים.

מִסְכַּת כְּלִים בְּתָרָא פְּרָק רֵאשׁוֹן

א. הַנוֹגֵעַ בְּעַמּוּדִין שְׁבַצְדָּדִין, מִכָּאֵן וּמִכָּאֵן, וּבְמִכְבֵּשׁ שֶׁעַל גְּבִי הַקְּנִים, אֵף עַל פִּי שֶׁחִקְוֵק וּמְקַבֵּל - טְהוֹר. וְאִינוּ טְמֵא אֲלֵא הַנוֹגֵעַ בְּכַרְזֵל לְבַד. נְדָה שֶׁמְשַׁכָּה אֶת הַחֲבֵל, וְדָרְסָה³⁷ עַל הַקְּנָה הָעוֹלָה וְיוֹרֵד - הַבְּגָד טְמֵא. מַעֲשֶׂה בְּאִשָּׁה אַחַת שֶׁהִיָּתָה אוֹרְגַת

³⁷ הגר"א גורס כאן: "ונשענת".

תּוֹסֶפֶתָא

הַשְּׁלָם

בפני עצמן - טהורין. המשיחות והרצועות שבמעדר: תפורות - חבור. וקשורות - אין חבור. מכבש של נגר, בזמן שהוא קבוע - חבור לטמאה ולהזאה. נטל - אין חבור, לא לטמאה ולא להזאה. רבי יהודה אומר: אף הנוגע במלבן של מסר הגדול מכאן ומכאן - טהור, ואינו טמא אלא מקום אחיזת יד, מכאן ומכאן, כלפי הברזל.

ג. השלחן, והטבלא, והדלפקי; שנפחתו, ונשתיר בהן טפח - טמאים. שלחן שחברו, התחתון - טהור. והעליון - טמא. נתפרק - מקבל טמאה מכאן ולהבא. טבלא שחברה, העליונה - טמאה. והתחתונה - טהורה. נתפרקה - מקבלת טמאה מכאן ולהבא. טבלא שמלאה עצים, ותקעה - טהורה. חפה בנשרים - טמאה. שלחן שחפהו בשיש להיות אוכל עליו, אף על פי שעשה לו עץ רחב להיות מקבל בו את השיש - טהור, שלא עשאו אלא לחזוק, להיות מקבל בו את השיש. הספסלין שבפונדקאות, אף על פי שנקובין ומכניסין בהם את הרגלים - טהורים. קבע במסמר - טמאין. הספסלין של מלמדי תינוקות, אף על פי שנקובין ומכניסין בהן את הרגלים - טהורין. קבוע במסמר - טמאין. ספסל שנתפרק - טהור. סרגו במשיחות או בחבלים - טמא. טרקיש שעשה לו עץ כמין שרתנוע להיות אוכל עליו - טהור. עשה לו עץ רחב לצרכיו - טמא. כסא שקבעו בערבה, כדרך ישיבתו - טמא, שלא כדרך ישיבתו - טהור. העשוי בה, בית שמאי מטמאין, ובית הלל מטהרין; דברי רבי מאיר. רבי יהודה אומר: לא נחלקו בית שמאי ובית הלל על העשוי בה שהוא טהור. ושמאי היה מטמא. על מה נחלקו? על שהביא ממקום אחר וקבעו בה, שבית שמאי מטמאין, ובית הלל מטהרין. אמר רבי יוסי: רואה אני את דברי שמאי, שאומר: אפלו מלבן אפלו מבית האמן - טמא.

ד. ישיבת הקרון, התירה - טהורה. קשרה - טמאה. ושבאחורי הקרון, בין כך ובין כך -

טהורה, שאינה אלא ישיבת הצער. ישיבת הספתת, התירה - טהורה. קשרה - טמאה, מטמאת ומטהרת אפלו עשר פעמים ביום. עור האסלא וחלל שלה - הרי אלו מצטרפין לטפח. הכסא והספסל שלפני המטה - הרי אלו טמאין מדרס. דפיין שחובטין עליו את השלחין - הרי זה טמא טמא-מת. ספסלין שבמרחץ. זה הכלל: כל שנטל ואין רגליו נטלות עמו, בין של עץ ובין של אבן - טהור, וכל שנטל ורגליו נטלות עמו, של עץ - טמא. של אבן - טהור. מכבש של אושכף שהוא מותח עליו את העור, ומניח עליו את האבן, אף על פי שחוקק ומקבל - טהור. ואין בו משום כלי קבול.

<p>18</p>	<p>ראשון Sunday</p>	<p>י 10</p>	<p>6:46 _____ נץ החמה 9:13 _____ סו"ז קר"ש - גר"א 10:02 _____ סו"ז תפלה - גר"א 5:48 _____ צה"כ לשיטת ר"ת נ"ך: ירמיה מ-ג תוספתא: כלים מציעא ו</p>	<p>5:34 _____ עלות השחר 8:37 _____ סו"ז קר"ש - מג"א 9:38 _____ סו"ז תפלה - מג"א שקיעה 4:35 _____ בבלי: מנחות ק ירושלמי: דמאי א</p>
<p>19</p>	<p>שני Monday</p>	<p>יא 11</p>	<p>6:47 _____ נץ החמה 9:14 _____ סו"ז קר"ש - גר"א 10:03 _____ סו"ז תפלה - גר"א 5:47 _____ צה"כ לשיטת ר"ת נ"ך: ירמיה מד-מה תוספתא: כלים מציעא ז</p>	<p>5:35 _____ עלות השחר 8:38 _____ סו"ז קר"ש - מג"א 9:39 _____ סו"ז תפלה - מג"א שקיעה 4:35 _____ בבלי: מנחות קא ירושלמי: דמאי ב</p>
<p>20</p>	<p>שלישי Tuesday</p>	<p>יב 12</p>	<p>6:48 _____ נץ החמה 9:14 _____ סו"ז קר"ש - גר"א 10:03 _____ סו"ז תפלה - גר"א 5:47 _____ צה"כ לשיטת ר"ת נ"ך: ירמיה מז-מז תוספתא: כלים מציעא ח</p>	<p>5:36 _____ עלות השחר 8:38 _____ סו"ז קר"ש - מג"א 9:39 _____ סו"ז תפלה - מג"א שקיעה 4:34 _____ בבלי: מנחות קב ירושלמי: דמאי ג</p>
<p>21</p>	<p>רביעי Wednesday</p>	<p>יג 13</p>	<p>6:50 _____ נץ החמה 9:15 _____ סו"ז קר"ש - גר"א 10:04 _____ סו"ז תפלה - גר"א 5:46 _____ צה"כ לשיטת ר"ת נ"ך: ירמיה מח-מט תוספתא: כלים מציעא ט</p>	<p>5:38 _____ עלות השחר 8:39 _____ סו"ז קר"ש - מג"א 9:40 _____ סו"ז תפלה - מג"א שקיעה 4:33 _____ בבלי: מנחות קג ירושלמי: דמאי ד</p>
<p>22</p>	<p>חמישי Thursday</p>	<p>יד 14</p>	<p>6:51 _____ נץ החמה 9:16 _____ סו"ז קר"ש - גר"א 10:04 _____ סו"ז תפלה - גר"א 5:45 _____ צה"כ לשיטת ר"ת נ"ך: ירמיה נ-נא תוספתא: כלים מציעא י</p>	<p>5:39 _____ עלות השחר 8:40 _____ סו"ז קר"ש - מג"א 9:40 _____ סו"ז תפלה - מג"א שקיעה 4:33 _____ בבלי: מנחות קד ירושלמי: דמאי ה</p>
<p>23</p>	<p>שישי Friday</p>	<p>טו 15</p>	<p>6:52 _____ נץ החמה 9:16 _____ סו"ז קר"ש - גר"א 10:05 _____ סו"ז תפלה - גר"א 5:45 _____ צה"כ לשיטת ר"ת נ"ך: ירמיה נב-א תוספתא: כלים מציעא יא</p>	<p>5:40 _____ עלות השחר 8:40 _____ סו"ז קר"ש - מג"א 9:41 _____ סו"ז תפלה - מג"א שקיעה 4:32 _____ בבלי: מנחות קה ירושלמי: דמאי ו</p>
<p>24</p>	<p>שב"ק Shabbos</p>	<p>טז 16</p>	<p>6:53 _____ נץ החמה 9:17 _____ סו"ז קר"ש - גר"א 10:05 _____ סו"ז תפלה - גר"א 5:44 _____ צה"כ לשיטת ר"ת נ"ך: יחזקאל ב-ג תוספתא: כלים בתרא א</p>	<p>5:41 _____ עלות השחר 8:41 _____ סו"ז קר"ש - מג"א 9:41 _____ סו"ז תפלה - מג"א שקיעה 4:32 _____ בבלי: מנחות קו ירושלמי: דמאי ז</p>

Candle Lighting 4:15 ודלקת הנרות

Shabbos Ends 5:44 זמן מוצש"ק

דוֹרְךָ רָעַם וְזָאֵם אֵיךְ אֵינוֹ מְקַיֵּים מִצְוֹת מַעֲשִׂיּוֹת, וְזֶעַץ עַר אֲנָהוּיָן צוֹ
נְעַדְעַנְקְעוּ אִין מְעַר נִישְׁט פֿאַרְגֶּעסן.

(ספר המדות אות זכירה סימן ו')